

VÅRDNADSTVISTER | OMHÄNDERTAGANDE AV BARN

UTREDER SOCIALTJÄNSTEN FÖR BARNETS BÄSTA?

BEDÖM SJÄLV EN ANONYMISERAD BARNUTREDNING

Avgör själv om
socialtjänstens barnutredningar

- Är för barnets bästa
 - Uppfyller mänskliga rättigheter
 - Är rättssäkra, sakliga och opartiska
 - Är inriktade på att stödja människor
- eller om socialtjänsten ignorerar detta

Våra politiker har det yttersta ansvaret.

- Vad gör de?

Boken avslöjar en av
**Sveriges största
rättsskandaler**
/rättsövergrepp

BARNETS BÄSTA

Ideell förening för behovet av rättssäkra, sakliga, opartiska och rättstrygga utredningar för barnets bästa, utförda av socialtjänsten. För enbart med utredningsmetoder som vetenskapen kan konstatera är tillförlitliga, kan man göra rättssäkra utredningar för barnets bästa.

UTREDER SOCIALTJÄNSTEN FÖR BARNETS BÄSTA?

BEDÖM SJÄLV EN ANONYMISERAD UTREDNING

Vi tillägnar boken alla barn, föräldrar, mor- och farföräldrar som motarbetas och skiljs från varandra utan rättssäker grund och för det lider. Vi tillägnar även boken till alla de barn som utsätts för vanvård, sexuellt utnyttjande och våld som inte får hjälp på grund av socialtjänstens rättsosäkra utredningar.

Detta är en av Sveriges största rättsskandaler/rättsövergrepp.

Erik Philipson

Ordförande ideella föreningen Barnets bästa

ISBN: 978-91-983959-3-8

Författare: Erik Philipson

Webbadress: www.barnetsbasta.org

Mejladress: redaktionen@barnetsbasta.org

Utgåva: Andra utgåvan, revision 27 april 2018

Tryckeri: GraphyCemS | Villatuerta | Spanien

Tryckt i: Villatuerta | Spanien

Förlagsort: Stockholm

Utgivningsår: 2018

Ansvarig utgivare: Erik Philipson
Föreningen Barnets bästa
har utgivningsbevis

Formgivning: Erik Philipson

Typsnitt: Gill Sans och Bookman Old Style

Fotografier: Framsida: Danielle MacInnes, Unsplash
Sidan 110: Ricardo Gomez Angel, Unsplash
Sidan 126: Caroline Hernandez, Unsplash

Illustrationer: Sidan 86 och 90: Gabriella Agnér, www.lilla-gubben.se

Korrekturläsning: Renée Brosow & Kathrin Dohse

Copyright: Erik Philipson

Utgivare: Philipson Biz förlag
Box 1020
101 38 Stockholm

I samarbete med: Ideella föreningen Barnets bästa

Innehåll

Förord av ideella föreningen Barnets bästa.....	6
Nödvändigheter i utredningar för barnets bästa	7
”Barnets bästa-kollen”	9
Analys och bedömning.....	11
Anledning till utredning	13
Socialtjänstens motivering till att inleda utredning.....	13
Barnets/den unges uppfattning om socialtjänstens anledning till utredning och innehållet i anmälan/ansökan	13
Vårdnadshavarnas uppfattning om socialtjänstens anledning till utredning och innehållet i anmälan/ansökan (eller synpunkter från god man/särskilt förordnad vårdnadshavare)	13
Utredningens frågeställning/ar	14
Utredningens genomförande	14
Barnet/den unge har bidragit med information till utredningen	14
Beskrivning av hur utredningen har genomförts	14
Viktiga händelser före och under utredningen.....	15
Beslut under utredningstiden	15
Familj- och miljöfaktorer.....	15
Familjens bakgrund och situation.....	15
Familjebakgrund	15
Boende	18
Arbete	19
Ekonomi.....	19
Barnets/den unges behov och vårdnadshavarnas förmåga inom respektive behovsområde	19
Utbildning	19
Barnet/den unge - beskriv resurser och problem inom området utbildning	19
Vårdnadshavarnas uppfattning.....	20
Övrigas uppfattning (t ex styvföräldrar, andra myndigheter)	20
Socialtjänstens iakttagelser	20
Vårdnadshavarnas förmåga - beskriv resurser och problem inom området utbildning.....	21
Grundläggande omsorg.....	21

Vägledning och gränssättning.....	21
Barnets/den unges behov inom området utbildning	21
Känslo- och beteendemässig utveckling	22
Barnet/den unge - beskriv resurser och problem inom området känslo- och beteendemässig utveckling	22
Vårdnadshavarnas förmåga - beskriv resurser och problem inom området känslo- och beteendemässig utveckling	25
Stimulans	28
Vägledning och gränssättning.....	28
Stabilitet	29
Barnets/den unges behov inom området känslo- och beteendemässig utveckling	30
Familj och sociala relationer	30
Barnet/den unge - beskriv resurser och problem inom området familj och sociala relationer.....	30
Socialtjänstens iakttagelser	33
Vårdnadshavarnas förmåga - beskriv resurser och problem inom området familj och sociala relationer.....	33
Säkerhet	34
Känslomässig tillgänglighet	34
Stimulans	34
Vägledning och gränssättning.....	35
Stabilitet	36
Barnets/den unges behov inom området familj och sociala relationer	36
Läs nu igen "Analys och bedömning"	37
Analys och bedömning	37
Intyg om korrekt anonymisering?	42
Wake up call from reality.....	43
FÖRSTA sakkunnigomdömet om denna socialtjänstutredning	43
ANDRA sakkunnigomdömet om denna socialtjänstutredning.....	46
Barnets bästa-kollen - ett verktyg för utredningsgranskning	49
1: Källkritik.....	50
2: Precisering	50
3: Basfrekvens	51
4: Alternativ tolkningshypotes	52
5: Bestyrkande.....	52
6: Systematisk replikering	54
7: Falsifiering	55

8: Transparent & dokumenterad utredningsmetodik	56
Utredningen och de 6 nödvändiga utredningsfaserna	58
Sammanfattning av granskningen enligt "Barnets bästa-kollen"	61
Inte bara EN utredning utan TJUGOFYRA	63
Källkritik av ideella föreningen Barnets bästas underlag	64
Roten till det onda identifieras aldrig.....	68
En viktig rot till det onda är	70
Varför läsa vidare?	72
Är det diskriminering? Nja: Rättsosäkerhet!	73
En ovanligt destruktiv och partisk rättsosäkerhet	75
Socialtjänstens rättsosäkerhet	
- en lojalitet med egna övertygelser och även sin egna organisation	79
Rättsosäkert - trots flera stopp på vägen	84
Rättsotryggt - inget skydd mot andras angrepp och ingrepp	85
Barn används som slagträn	86
Hur skulle man kunna upptäcka slagträföräldrar	
i en utredning för barnets bästa?	90
Slagträföräldrarnas möjliggörare och hejarklack	90
Vad en slagträförälder kan göra	91
Barn blir påverkade - tveksamt om det är bra att intervjua barn	93
Socialtjänstens barnutredningar - en svag länk i välfärdssamhället.....	95
Vad du inte visste - barnets långvariga trauma och socialtjänstens roll	99
Utredningars destruktiva roll ur ett helhetsperspektiv.....	108
Socialtjänstens destruktivitet och organisationskultur	110
Komplexa mekanismer kan skapa en destruktiv organisationskultur	
- då såväl som idag.....	117
Saknar disciplinen socialt arbete verklighetskontakt med vetenskaplighet?	
.....	118
Livstidsstraff? En av Sveriges största rättsskandaler?	126
Hur det skulle kunna vara	128
Barnets bästa-kollen.....	132
Sammanfattning.....	133
Barnets bästas publikationer	134
Om ideella föreningen Barnets bästa.....	137
Övrraska dig själv. Och oss	138

Förord av ideella föreningen Barnets bästa

Media har gjort avslöjanden om hur barn som **borde** ha skiljts från sina föräldrar/familjehem **inte skiljts** trots att de utsätts för vanvård, sexuellt utnyttjande och våld.

Media har också avslöjat hur barn **skiljts** från en eller båda sina föräldrar **utan grund** i vårdnadstvister och vid barnomhändertaganden.

Många föräldrar protesterar upprört över hur socialtjänsten undermåligt utreder för barnets bästa.

Men socialtjänsten vars uppgift är att utreda för barnets bästa hävdar att inga problem finns. Men det kan ibland innebära barns död.

Reportrarna Nicke Nordmark och Hasse Johansson avslöjade år 2011 i Uppdrag Granskning "Mardrömen"¹ just hur hemskt socialtjänsten kan agera. Två barn tvångsomhändertogs och pappan hålls i arrest i veckor och anklagas för att sexuellt ha utnyttjat sina barn. Mamman bryter ihop psykiskt. Först efter att familjen genomgått fyra rättegångar som de alla vunnit, är det över. Socialtjänstens bevis? Ingenting. Trots detta ett så ofattbart lidande och inte för barnens bästa.

Det intressanta är att Socialstyrelsen som granskar fallet inte finner något fel i hur socialtjänsten har agerat. Se gärna filmen. Den finns på Youtube och länken i fotnoten hjälper dig dit.

Vad som inte är allmänt känt är hur rättsosäkert socialtjänsten oftast gör sina utredningar - starten till lidandet. För hitintills har man enbart kunnat läsa andras omdömen av dessa utredningar. Aldrig någonsin har en sådan utredning publicerats.

Därför kommer vi nu att publicera två anonymiserade utredningar så att du själv kan läsa och avgöra: Använder socialtjänsten genomgående utredningsmetoder som är tillförlitliga? Eller sådana som är opålitliga? Är de rättssäkra, sakliga, opartiska och rättstrygga - lagens krav på alla myndigheter?

Kan det vara så att stora delar av sfären kring socialt arbete, psykologi och juridik är främmande för vetenskaplig utredningsmetodik, rättssäkerhet, saklighet, opartiskhet och rättstrygghet? Så trots att grova felaktigheter finns så finner även de som granskar socialtjänsten inga fel?

I denna första anonymiserade autentiska utredning råkar ett barn och hans pappa illa ut inom ramen för vårdnadstvisteproblematik. I en andra lite senare publicerad anonymiserad autentisk utredning, råkar barn och deras mamma illa ut. Först med ett barnomhändertagande och sedan med ett tvångsomhändertagande. På det sättet täcker vi in de tre olika lagarna för vilka utredningar för barnets bästa görs - föräldrabalken, socialtjänstlagen och lagen om vård av unga - samt både det manliga och kvinnliga perspektivet.

I hopp om att du får aha-insikter.

Erik Philipson
ordförande & författare
BARNETS BÄSTA ideell förening

¹ Se <https://youtu.be/ZeZfTX6kTJU>

Nödvändigheter i utredningar för barnets bästa

SVAR PÅ FÖRFRÅGAN FRÅN IDEELLA FÖRENINGEN BARNETS BÄSTA

Myndigheters utredningar får aldrig vara godtyckliga. De måste vara rätts-säkra, rättstrygga samt sakliga och opartiska (de två sista kraven kallas ofta av jurister för objektivitetskravet/-plikten).

Detta uppnås genom att myndigheter i sina utredningar korrekt använder utredningsmetoder som vetenskapen funnit tillförlitliga, så kallad vetenskaplig utredningsmetodik.

Dessa utredningsmetoder kan kompletteras men aldrig ersättas. De får enbart kompletteras så att den vetenskapliga utredningsmetodiken, rättssäkerheten, rättstryggheten, sakligheten och opartiskheten inte undergrävs.

Att utreda så kan sammanfattas i ordet rättssäkerhet.
- Motsatsen är godtycklighet.

Om socialtjänsten i utredningar för barnets bästa, rättssäkert kan konstatera att en förälder, båda föräldrarna och/eller deras barn har problem, så kan socialtjänsten i första hand förstå hur problemen har uppkommit genom en så kallad helhetssyn.

Därefter ska socialtjänsten kartlägga de inblandade människornas samt deras mänskliga nätverks resurser för att analysera hur dessa människors resurser kan "frigöras" så att problemen upphör. Detta bör ske genom en så kallad resurssammanställning och en resursanalys. Frigörandet av människors resurser kan ske informellt och med stöd från socialtjänsten.

Först om/när detta inte löser problemen ska myndigheten inrikta sig på att skilja barnet från en eller båda sina föräldrar.

Men detta under förutsättning att både fränskiljandet och barnets livssituation framöver, på både kort och lång sikt, inte innebär större problem än vad barnet redan har (en risk- och konsekvensanalys måste således genomföras av själva utredningens bedömning för att säkerställa detta).

Se lagstödet för frigörandet av människors resurser och helhetssyn i socialtjänstlagens portalparagraf, lagens förarbeten samt läroböcker om lagen.

Det finns en stor mängd vetenskapliga utredningsmetoder. Varje utredning **måste** använda några tiotals grundläggande utredningsmetoder och många tiotals till beroende på utredningens inriktning. Många har svårt att känna till metoderna så låt mig förenkla: I utredningar där hänsyn till barnets bästa måste göras så måste minst åtta vetenskapliga metoder korrekt användas i sex korrekt genomförda faser.

De åtta vetenskapliga utredningsmetoderna som korrekt måste användas är:
1) Källkritik kring alla informationskällor inklusive utredarna **2) Precisering**

av alla påståenden som enligt utredningen är värdefulla **3)** Basfrekvens (vanlighet) **4)** Alternativa tolkningshypoteser **5)** Bestyrkande **6)** Systematisk replikering **7)** Falsifiering samt **8)** Transparent dokumenterad utredningsmetodik.

Dessa vetenskapliga utredningsmetoder måste korrekt användas i sex faser som också måste genomföras korrekt. De är: **1)** Informationsinsamling och informationsskapande **2)** Analysfas **3)** Riskbedömning för vanvård utifrån en sammanvägning av dess olika områdens risk- och skyddsfaktorer **4)** Resurs-sammanställning och resursanalys för att frigöra människors resurser utifrån en helhetssyn **5)** Bedömning och **6)** Risk- och konsekvensanalys av utredningens bedömning (som därmed påverkas).

Observera också att endast relevant, bestyrkt och systematiskt replikerat underlag får användas i analysfasen och de andra påföljande utredningsfaserna. Annars är socialtjänstmyndighetens utredningsunderlag och bedömning osaklig och partisk (uppfyller ej kravet på objektivitet). Om så inte skett i en utredning, måste den förkastas såsom osaklig.

För att sammanfatta: Om inte en utredning korrekt och minst använder dessa åtta utredningsmetoder i dessa sex faser, så är det faktiskt:

- Omöjligt för en utredning att vara rättssäker, rättstrygg, saklig och opartisk.
- Omöjligt för utredningen att ha arbetat med en helhetssyn för att vara inriktad på att frigöra människors resurser.
- Omöjligt för utredningen att ta hänsyn till barnets bästa.

Alla som uppfattar sitt barn och sig själva godtyckligt utredda, bör vända sig till socialtjänsten och be om de vetenskapliga referenserna för att socialtjänstens utredningssätt är vetenskapligt tillförlitliga, rättssäkra och inte godtyckliga. Samt hur detta tillämpats i utredningen. För något sådant underlag har hitintills aldrig presenterats under de 30 år jag forskat i detta.

Får man inte detta underlag, bör man protestera och kräva svar av kommunpolitikerna i sin kommuns socialnämnd och av respektive politiska partis gruppleddare. För enligt socialtjänstlagen har de och ingen annan det yttersta ansvaret för socialtjänsten i varje kommun.

Socialtjänsten är en myndighet som för oss samhällsmedborgare och våra politiker måste kunna redogöra för hur utredningar genomförs med utredningsmetoder som vetenskapen funnit tillförlitliga och rättssäkra, såsom ovan beskrivits.

19 september 2017 | Bo Edvardsson

Docent i psykologi, leg psykolog samt docent i socialt arbete

Bo har sedan 1980-talet utbildat i kritiskt tänkande och vetenskaplig utredningsmetodik, skrivit universitetsläroböcker i ämnet, bedrivit omfattande forskning och research inom socialt arbete samt granskat över 350 av socialtjänstens utredningar för barnets bästa. Se Bo Edvardssons hemsida: www.vetenskapligutredningsmetodik.nu eller sök på www.diva-portal.org med sökord som "bo edvardsson utred*" (observera *-tecknet efter ordet utred i sökorden).

”Barnets bästa-kollen”

I vår granskning av denna och totalt 24 utredningarna utgår vi från de 8 utredningsmetoderna och 6 utredningsfaserna som är både grundläggande och nödvändiga för en rätts-säker utredning. Det styrks av Bo Edvardssons förtydligande. Vi kallar detta ”Barnets bästa-kollen”. De är:

1. **Källkritik:** Uppgiftslämnares (inklusive utredares) tillförlitlighet.
2. **Precisering** av påstådda händelser för tillförlitlighet (inklusive de utredarna påstår har hänt).
3. **Basfrekvens** för bedömning om enstaka händelser är allvarliga.
4. **Alternativa tolkningshypoteser** som måste ställas upp som alternativa förklaringar till hur händelser ska förstås. Inklusive utredarnas egna tolkningar.
5. **Bestyrkande:** Direkt efter intervjun där metoder som de ovan har använts, ska utredaren skriva ett samtalsreferat och skicka det till den intervjuade. Hen ska få några dagar på sig att läsa, fundera och svara. Om det behövs så bearbetar utredaren den intervjuades svar med metoder som de ovan igen. Referatet uppdateras. När det är klart får den intervjuade signera/bestyrka referatets korrekthet.

Observera att det bestyrkandet måste påbörjas senast arbetsdagen efter intervjun och aldrig såsom det varit i alla de 24 utredningar vi granskat och alla vi hört talas om: först när hela utredningen är klar.

6. **Systematisk replikering:** Om en person påstår något negativt om

en annan person som är väsentligt för utredningen, så måste den personen få ge replik. Det kan sägas vara en typisk demokratisk rättighet att få bemöta vad någon negativt påstår om en. Vad denna person då svarar, måste av utredaren bearbetas med metoderna ovan.

7. **Falsifiering/ogiltigförklarande** av varje alternativ tolkningshypotes. Detta för att man inte ska nöja sig med att få ENDA EN uppfattning bekräftad utan som professionell utredare även noggrant gå igenom alla alternativa tolkningshypoteser och se om de kan ogiltigförklaras.
8. **Transparent och dokumenterad utredningsmetodik:** Man kan aldrig förlita sig på att utredare är opartiska. Inom andra områden så måste till exempel läkares rapporter vara skrivna så att det framgår hur de har tänkt, vilka metoder de har använt samt information om deras kompetens, om de har band till parter de utreder och så vidare, så att man som läsare själv kan förvissa sig om att de gjort en saklig, opartisk och rättssäker utredning.

Observera att vetenskapliga utredningsmetoder även måste användas på utredarnas egna observationer, tolkningar, hypoteser och bedömningar.

Observera även att de måste användas i utredningars alla faser: **1) informationsinsamling och informationsskapande, 2) analys, 3) riskanalys, 4) resursanalys, 5) bedömning och 6) konsekvensanalys.** Inte bara i informationsinsamlingsfasen.

Se våra e-böcker för introduktion.

Påbörjat utredning, datum för beslut av socialnämnd eller delegat
Datum då utredningsplanen färdigställs
Ansvarig handläggare
Medhandläggare

Barnet/den unge:

Förnamn	Efternamn
Personnummer	
Stadigvarande adress	
Telefon	

Vårdnadshavare

Förnamn	Efternamn
Personnummer	Födelseland
Adress	Postadress
Telefon	E-post

Vårdnadshavare

Förnamn	Efternamn
Personnummer	Födelseland
Adress	Postadress
Telefon	E-post

ANONYMISERAD UTREDNING UTFÖRD AV
BARNETS BÄSTA • ORG

ANONYMISERAD UTREDNING MED VÅRA KOMMENTARER:

Analys och bedömning

Den nuvarande situation som barnet lever i, och har levt med sedan föräldrarnas separation för tre år sedan, **är inte en acceptabel situation.**

Barnets bästas kommentar: Barnets situation är oacceptabel, det är slutsatsen. Den ska nu förklaras och motiveras (vi har skrivit in "påstående" och nummer nedan).

De stora bristerna i kommunikation mellan föräldrarna får svåra följder för barnet.

Barnets bästas kommentar: Detta ovan anses vara den direkta orsaken till att barnets situation inte är acceptabel.

Barnets behov av god omvårdnad måste alltid gå före eventuellt obehag som barnets föräldrar känner inför att ha direktkontakt.

Utredarnas uppfattning är att pappan har fastnat i konflikten efter separationen med barnets mamma och har svårt att lägga det gamla åt sidan för att gå vidare och försöka hitta nya lösningar på hur samarbetet kring barnet kan se ut.

Därmed låter pappan konflikten med mamman gå före barnets behov av en känslomässigt stabil uppväxt.

Barnets bästas kommentar: Den indirekta orsaken till barnets oacceptabla situation är alltså pappan. (påstående 1)

Pappans val att inte fullfölja utredningen är också ett exempel på att pappan låter sina egna behov gå före det som gynnar barnet. (påstående 2)

Enligt forskning kring barn i vårdnads-ärenden är det en tämligen fast förankrad kunskap att osämja,

konflikter och dålig kommunikation mellan föräldrarna är en stark riskfaktor för en ogynnsam social och känslomässig utveckling hos barn. Vid långvariga och destruktiva konflikter far barn illa och kan få psykiska och psykosomatiska symtom.

Både barnets mamma och skolan har uttryckt oro med anledning av att barnet börjat uppvisa tecken på att barnet är hämmat i sin känslomässiga utveckling.

Barnet har genom den situation barnet befinner sig i lärt sig att det inte alltid är tillåtet att visa hur barnet känner. Ett exempel på detta är att barnet har känt sig tvunget att hålla tillbaka glädjen över att ha träffat mamman ute när det är pappans vecka, då barnet inte känner att det är tillåtet (av pappan) att visa att barnet saknar mamman. (påstående 3)

Utöver att barnet inte känner att barnet kan uttrycka positiva känslor kring att ha träffat mamman, är barnet också tvunget att bemöta de negativa saker barnet får höra om sin mamma från sitt storsyskon/pappans äldsta barn under pappans veckor. Det är allvarligt att pappan inte har förmått hindra äldsta barnet i detta beteende. (påstående 4)

Eftersom pappans och mammans relation präglas av bristande kommunikation och misstro har det också påverkan på barnet. En del i detta är de skeva mallar föräldrarnas inbördes relation tillhandahåller barnet när det gäller konflikthantering.

Barnet uppvisar också ett beteende där barnet har svårt att ta besvär. Från skolan berättar man att barnet har svårt att se sin egen del i konflikter och har en tendens att fastna i känslor av att vara orättvist behandlad och därmed har svårt att gå vidare. Föräldrar fungerar som förebilder för sina barn under uppväxten och barn tar i högre utsträckning till sig av hur föräldrar gör än vad föräldrar säger.

Pappan pratar mycket med barnet om hur man ska uppträda mot och förhålla sig till andra på ett bra sätt, men är motsägelsefull i detta då pappan inför barnet inte bemöter mamman på ett respektfullt sätt. Detta får konsekvenser för hur barnet lär sig bemöta andra människor. (påstående 5)

Utredningen visar också att pappan har svårigheter i flera av sina nära relationer, där han till och med har valt att helt bryta kontakten med sin mamma, sina bröder samt båda sina barns mammor. Med anledning av detta har barnet bara tillgång till familj och släkt under de veckor barnet vistas hos sin mamma. (påstående 6)

Barnet påverkas också av att inte kunna ta kontakt med mamman under pappans veckor. I en separation är det väldigt centralt och grundläggande att barnet får tillgång till båda föräldrarna och att man som förälder underlättar detta. Det är mycket allvarligt att försvåra eller förhindra barnet kontakt med den andra föräldern. Att fortsätta på detta sätt är exempel på beteende som bortser från vad som gagnar barnet. (påstående 7)

Ett återkommande tema under utredningen har varit barnets önskan

om att få spela basket även de veckor då barnet bor hos pappan. Både skola och barnets farmor berättar om hur viktig basketen är för barnet. Barnet själv berättar att barnet drömmer om att bli basketproffs. Ett så starkt uttalat intresse för en fritidsaktivitet som är positiv både utifrån motion och kamratrelationer bör uppmuntras av föräldrarna. Barnet uttrycker att barnet känner sig sviket när pappan säger "kanske" till basketen samtidigt som det aldrig blir så, och barnet känner inte att barnet får någon förklaring från pappan. (påstående 8)

Pappan berättar att han är nogg med att avsätta tid för regelbundna samtal med barnet där pappan upplever sig vara inkännande och främst fokuserar på att låta barnet få berätta hur barnet känner. Utredarnas uppfattning är att det snarare är pappans behov som styr dessa samtal. Pappan är mån om barnet men pappan tolkar barnets signaler på sitt eget sätt. Utredarna anser att barnet måste få känna att barnet blir taget på allvar när barnet berättar något, och att barnet blir bemött - inte bara bekräftat - i sina tankar och önskningar. (påstående 9)

För att barnet skall kunna utveckla stabila, varma, kärleksfulla och trygga relationer till sina föräldrar, sitt syskon och sitt övriga nätverk kan det inte nog betonas att föräldrarna behöver anstränga sig till det yttersta samt ta emot all hjälp de kan få för att framöver kunna få ett gott samarbete kring barnet.

Detta är vad denna utredning "sakligt och opartiskt" menar sig komma fram till. Tag med dig det och se om du tycker att utredningen har saklig och opartisk grund för det?

Anledning till utredning

Anmälan/information på annat sätt

Socialtjänstens motivering till att inleda utredning

Anmälan inkom från barnets pappa datum XX-XX-XX gällande oro för barnet. Pappan berättade att barnet och barnets mamma separerade för ca 3 år sedan och att det varit en vårdnadstvist men att föräldrarna kom överens om gemensam vårdnad och delat boende. Pappan beskrev i anmälan att barnet mår dåligt och att hen slår sig själv när hen upplever att hen har gjort fel, samt att barnet verkar vara rädd att föräldrarna ska bli arga på hen. Barnet har också sömnsvårigheter. Pappan uppgav också att barnets moder har svårt att sätta gränser och att hon eventuellt använder sig av aga. Enligt pappan har även skolan sagt att barnet verkar må dåligt.

Barnets/den unges uppfattning om socialtjänstens anledning till utredning och innehållet i anmälan/ansökan

Barnet säger när utredare träffar hen första gången, på ett hembesök hemma hos pappan datum XX-XX-XX, att barnet tror att vi är där för att se hur barnet har det.

Vårdnadshavarnas uppfattning om socialtjänstens anledning till utredning och innehållet i anmälan/ansökan (eller synpunkter från god man/särskilt förordnad vårdnadshavare)

Pappan berättar att han känner oro för att det kan förekomma våld när barnet är hos sin mamma. Barnet har beskrivit för pappan att mamman kan bli arg och att hon kan "ta i". Han tror inte att det är några "jätteallvarliga"/fysiska övergrepp, men pappan är också bekymrad över att mamman använder barnet i den konflikt som finns mellan pappan

och mamman sedan separationen 2005. Pappan berättar att barnet och mamman har olika sätt att se på saker när det gäller barnet, bl.a. beskriver barnet att mamman inte tyckt att det gör något att barnet är närvarande vid bråk mellan föräldrarna. Enligt pappan har mamman uttryckt att barnet, som då var 5 år, var tillräckligt stort att förstå och ta ställning i föräldrarnas konflikt. Pappan säger att mamman hotar honom med en andra vårdnadstvist och att hon påstår att pappan är psykiskt sjuk. Pappan är orolig att barnet ska komma "i skottlinjen" i allt detta och menar att mamman kan bli väldigt destruktiv.

Mamman är överraskad över att pappan har gjort en anmälan till socialtjänsten, men berättar att även hon är orolig för hur barnet mår i den situation hen befinner sig. Mamman berättar att hennes främsta oro är att barnet har slutit sig, att barnet har svårare att berätta saker för henne, samt att barnet är rädd att vara ensam. Mamman berättar att barnet vill vara i samma rum som henne hela tiden och att barnet inte tror att hen klarar av saker själv. Barnet är rädd att vara ensam även dagtid, även om mamman är i rummet intill. Hen är också mörkrädd, rädd för tjuvar, spöken, och rädd för att bli lämnad och att inte se mamman igen; att mamman ska dö eller försvinna. Barnet har också sagt till mamman att hen inte får längta efter mamman när barnet är hos pappan, med förklaringen att "då blir det så mycket prat" och "då blir pappan så ledsen". Pappan använder aldrig våld, men mamman är orolig över pappans sätt att ha långa diskussioner och "omprogrammera" barnet. Mamman berättar att barnet pratar på ett sätt som barn generellt inte gör, vilket oroar henne. När barnet är

Ur ett **källkritiskt** perspektiv så finns här viktig information att undersöka:

- Varför inleddes vårdnadstvisten? Fanns sakligt godtagbara skäl, eller inte?
- Om inte, fanns en annan konflikt mellan den ena eller båda föräldrarna så att barnet användes som slagträ?
- Kan pappans påståenden sakligt beläggas? Om de kan det, så kan man undra över mammans motiv. Om inte så skulle man kunna undra över pappans motiv.

Inget av detta kommer undersökas. Varför? Det är lätt att göra. Används den nödvändiga utredningsmetoden källkritik?

Här finns problem med så kallade **utsagegenerationer**. Här sammanfattar utredarna vad mamman sagt att barnet sagt.

Det har vetenskapligt visats att sådana referenser är otillförlitliga som vid viskningsleken. Därför måste man istället gå till källan (barnet i detta fall) och aldrig använda andrahands- eller tredjehandsutsagor som sakligt underlag.

- Finns det sakligt belägg för att barnet inte får längta efter mamman?
- Detta kommer inte att undersökas. Varför undersöks inte det?
- Varför undviker inte utredarna så kallade utsagegenerationer? Det är enkla grunder för en saklig och opartisk utredning.

Ur ett **källkritiskt** perspektiv så finns här viktig information att undersöka:

- Finns det sakligt belägg för samarbetssvårigheter?
- Finns det sakligt belägg för vem som orsakar dem?

Här saknas viktig information om **varför dessa informationskällor har valts**. Dessutom om någon informationskälla som t ex en förälder har föreslagit, har valts bort och varför.

Observera att av all information (förutom barnets farmors) så har ingen av den **bestyrkts** och att någon **systematisk replikering** aldrig har skett (då hade det skrivits ut som en del av utredningsmetodiken). Det som står här vet man alltså inte om det stämmer eller inte.

Det innebär att underlaget bryter med vår konstitutions grundlags krav på saklighet och opartiskhet. Enligt experten Bo Edvardsson ska därför hela utredningen ogiltigförklaras.

Ett exempel på utredningars **tillförlitlighet** är att skriva ut datum och intervjuers längd i minuter. Det händer att de är tio minuter långa. Då är de ofta otillräckliga men utredare kan förhålla sig till dem som vore de tillförlitliga. Observera att för intervjuer nämnda i höger kolumn skrivs inte ens datum ut.

Observera att enbart vårdnadsutredningen och domen i vårdnadstvist har lästs. Men enligt domen har föräldrarna kommit överens. Sådana domar återspeglar sällan orsakerna till att vårdnadstvisterna uppstår. Den informationen skulle kunna ha varit viktig ur ett **källkritiskt** perspektiv men har här ignorerats. Varför förklaras inte.

ledset kan barnet säga "mamman, mitt självförtroende håller på att sjunka, som pappa säger". Mamman ställde sig positiv till utredningen då hon känner en hopplöshet inför situationen och att hon inte kommer framåt i samarbetet med pappan för att göra det bästa för barnet. Mamman är mån om att förklara att hon inte vill dölja något utan att allt ska komma fram i utredningen då hon anser att det är så mycket som inte fungerar kring barnet vilket påverkar

barnets situation negativt. En stor och viktig fråga för mamman har varit att barnet ska få hjälp och bli lyssnat på i sin önskan att få gå på basketträning även på pappans veckor. Mamman vill vända sig emot att det i anmälan står att mamman och pappan har samarbetssvårigheter eftersom det är pappan som omöjliggör kontakt. Pappan har satt upp riktlinjer för hur kontakten ska se ut, och det är huvudsakligen via mail eller fax, ibland via sms.

Utredningens frågeställningar

- Hur ser barnets två olika hemförhållanden ut?
- Finns det något som gör att barnet och barnets föräldrar behöver

stöd eller hjälp från socialtjänsten?

Utredningens genomförande

Barnet/den unge har bidragit med information till utredningen

Ja. Ange hur (t.ex. i samtal eller observation)

- Samtal och observation under hembesök hos pappan datum XX-XX-XX
- Samtal och observation under hembesök hos mamman datum XX-XX-XX
- Samtal med barnet på kontoret tillsammans med mamman datum XX-XX-XX
- Samtal med barnet på kontoret tillsammans med pappan datum XX-XX-XX
- Samtal med barnet enskilt datum XX-XX-XX samt datum XX-XX-XX

Beskrivning av hur utredningen har genomförts

Samtal har förts med barnet och barnets föräldrar både vid hembesök

och på socialkontoret. Information har också inhämtats från barnets skola, genom att konsultationsdokument ifyllts, samt genom gemensamt möte med skola och föräldrar då man gick igenom och diskuterade det som framkom i konsultationsdokumentet. Skolan har också informerat om de åtgärdsprogram man haft för barnet på skolan. Samtal har också förts med barnets farmor. Information har också inhämtats från:

- Vårdnadsutredning utförd av förnamn efternamn, familjerätten, hösten XX-XX-XX. I samband med detta rekommenderades sex samarbetsamtal varav endast tre kunde genomföras.
- Tingsrättsdom datum XX-XX-XX där gemensam vårdnad fastställdes.

Viktiga händelser före och under utredningen

Pappa har trots den oro barnet uttryckt för sin situation varit tveksam till utredningen och i ett tidigt skede velat ha svar på vilka insatser som skulle kunna komma i fråga. Pappan har också efterfrågat och fått ut aktanteckningar under utredningens gång. När ett sista utredande samtal kvarstod valde pappan att avsluta sin medverkan i utredningen. Efter detta har pappan varken svarat på mail eller telefonsamtal från utredare.

Mamman har under utredningen varit mån om att en så heltäckande bild som möjligt ska komma fram gällande barnets situation då hon anser att det är mycket som inte fungerar kring barnet vilket i sin tur påverkar barnets situation negativt. Mamman har under utredningstiden

både via telefon och mail kontaktat utredare för att förmedla hur barnet påverkas av hennes och pappans bristfälliga kommunikation. Mamman har skickat exempel på hur hennes och pappans mailkonversation kan se ut, där det framgår att man "pratar förbi varandra" och att pappan inte alltid bemöter de frågor mamman har kring barnet.

Anmälan gällande oro för barnets äldre halvsyskon boendes med pappan inkom under utredningstiden, från mammans sambo. Mammans sambo anmäler oro för storsyskonet eftersom hen påstås hata mamman och är aggressiv mot barnet. Barnen är hos pappan samma veckor. Aggressiviteten från det äldsta barnet boende med pappan har enligt anmälan pågått i 2 år. Mammans sambo upplever att barnet är rädd för sitt storsyskon.

Kan pappans tveksamhet till utredningen berott på att han upplevde att utredarna utredde på ett osakligt och partiskt sätt?

Kan mammans öppenhet bero på att hon upplever att utredarna tar hennes parti?

Läs själva och se om de följer upp bådas oro eller fokuserar på mammans oro.

Detta är allvarliga påståenden – "hatar" från en part. Inte ens pappan använder så allvarliga ord i sin orosanmälan. Om det inte finns fog för "hatar" – kan det vara uttryck för illvilja hos anmälaren? En illvilja som säger något om konflikten mellan parterna och som borde undersökas?

Beslut under utredningstiden

Annat, ange vad, startdatum och ev. slutdatum

Biff-kurs (barn i Föräldrars Fokus) rekommenderades till både mamman och pappan. Kursen, som ges via kommunens enhet för stöd och behandling, vänder sig till föräldrar

som är separerade och som har samarbetssvårigheter. Syftet är att synliggöra hur konflikten påverkar barnet. Mamman påbörjade kursen datum XX-XX-XX. Pappan sa att han var positiv till kursen, och grupp för pappor startar i början av datum XX-XX-XX.

Familj- och miljöfaktorer

Familjens bakgrund och situation

Familjebakgrund

Barnets pappa:

Pappan är född i <lokal ort> där han sedan bodde sina fyra första år fram till att hans föräldrar separerade. Hans fader är från <lokal ort>, hans moder är från <central ort>. Pappans moder tog med sig pappan och hans

två yngre syskon XXXX och XXXXX till <central ort>. Pappan hade därefter ingen kontakt med sin pappa under resten av uppväxten. Pappan berättar att pappans moder satte honom och syskonen i psykoterapi redan från 7-8 års ålder. Hela familjen, även pappans moder och flera av deras vänner gick hos samma psykote-

rapeut, vilket gjorde att pappan upplevde att det fanns en "enorm kontroll" från hela omgivningen.

Pappan beskriver också att han som barn fick ta ett stort ansvar för sina syskon under uppväxten, samt att han väntades ta hand om sin mamma och uppfylla hennes önskemål, vilket syskon inte behövde göra.

Pappan beskriver att mammas kärlek alltid var en villkorad kärlek. När pappan i tonåren ifrågasatte den psykoterapi hans moder lätit honom gå i skapade det enligt pappan en konflikt mellan pappan och hans moder som till slut innebar att pappan uteslöts ur familjegemenskapen.

Pappan bodde en tid hos sin styvfar som då separerat från pappans moder.

Pappans moder berättar i samtal att hon senare lät pappan köpa huset i < ort > vilket är samma hus han bor i idag.

XXXX träffade pappan första barnets mor. Kort tid därefter blev hon gravid och i mars XXXX föddes deras gemensamma barn. Det första barnets moder var inlagd på sjukhus under äldsta barnets första två månader, vilket innebar att pappan själv fick ta hand om äldsta barnet under denna tid. Pappan och första barnets mor separerade år XXXX.

Barnets mamma:
Mamman är uppväxt i en liten lokal ort tillsammans med föräldrarna, syskon (fem år äldre) och storsyskonet (12 år äldre). När mamman var åtta år gammal dog hennes pappa i cancer efter att ha legat sjuk hemma i två år. Mamman beskriver sin barndom som lycklig, men samtidigt hård. Mamman fick ta mycket ansvar hemma och hjälpte till mycket på gården där de bodde. Mammans storsyskon fungerade på många sätt

som en far för mamman. Mamman beskriver att hon kommer från enkla förhållanden men att studier och utbildning alltid har varit viktigt. När mamman var 14 år flyttade hon hemifrån för att studera på internatskola. Hon utbildade sig till lågstadielärare och arbetade sedan som lärare i fyra år. När mamman var 22 år, kom hon till <central ort>. Hon hade två nära släktingar här och även tre kusiner. <62 ord borttagna för anonymiseringens skull> Mamman gav upp tanken på att vara lärare pga olika skäl <2 ord borttagna för anonymiseringens skull>, och fick istället praktik via Arbetsförmedlingen på ett dataföretag. Innan mamman träffade pappan hade hon haft ett treårigt förhållande med en äldre man som blev sjuk och avled.

Pappans och mammans förhållande: 20XX träffades pappan och mamman. Pappan beskriver att de hade en varm relation under de första fyra åren. Mamman beskriver att de ganska snabbt efter att de börjat träffas hamnade i konflikter. Mamman var lite fundersam kring att pappan inte hade någon kontakt med sitt förstfödda barns mor, men hon valde ändå att stötta pappan i det. Mamman flyttade in i pappans hus X-gatan knappt ett år efter att de träffats. I augusti år XXXX föddes barnet. Mamman beskriver graviditeten som en lycklig period. Hon var XX år och mycket glad över graviditeten. Pappan berättar att spädbarnstiden var jobbig, speciellt med de erfarenheter han hade från första tiden med äldsta barnet. Barnet skrek väldigt mycket om nätterna och pappan kände att han inte orkade ställa upp och hjälpa mamman fullt ut då pappan behövde sömn för att klara av sitt arbete.

Mamman beskriver att pappan inte mådde bra under denna tid och att han behövde bearbeta relationen till sin moder, till första barnets mor och

Här kan man förstå att det finns en allvarlig konflikt mellan pappan och barnets farmor (pappans mamma). Det bekräftas indirekt av att hon kommer att intervjuas på rekommendation av mamman och inte pappan.

Har pappan möjligtvis föreslagit att någon annan borde ha intervjuats som utredarna har ignorerat? Varför farmodern intervjuas och varför inte den andra personen inte intervjuas, framgår inte. Det kallas **urvalsprinciper** och ska anges för att man ska kunna bedöma en utrednings saklighet och opartiskhet. Men anges inte här.

En saklig och opartisk utredning återger **förklaringar till informationsval och informationsbortval**, samt anger även **osäkerhetsmarkörer** (att ange om informationen kan vara osäker och förklara varför). Så sker inte här. Varför?

till sin barndom, vilket han gjorde genom att skriva mycket. Mamman upplever att pappan inte riktigt kunde ta till sig barnet på grund av att han inte mätte bra. Även mamman beskriver att barnet hade svårt att sova om nätterna och att barnet hade ont i magen. Mamman uppger att hon inte sov ordentligt någon natt fram till att barnet var två år. Under den här tiden var pappan borta mycket. Pappan beskriver att det som hela tiden varit problematiskt har varit mammans svårigheter med att sätta gränser, vilket när barnet var litet kunde yttra sig i att föräldrarna skulle reagera omedelbart om barnet så bara knystade, och att "man skulle ställa upp på allt" för barnet. Pappan upplever att mamman, i kontrast till detta, behandlade pappans äldsta barn väldigt hårt. Mamman beskriver själv att hon hade en bra relation till pappans äldsta barn under hela tiden de bodde tillsammans. Pappan berättar att mamman pendlade en längre tid mellan att vilja skiljas och att vilja försöka mer och att hon ofta bråkade framför barnen. Mamman uppger att hon fick ta rollen av att städa och hålla ordning i huset, vilket gjorde henne stressad och trött. Hon var föräldraledig ett halvår, sedan var pappan hemma med barnet.

Sommaren 20XX, när barnet var fem år, separerade pappan och mamman och mamman flyttade till en lägenhet i närort. Pappan hjälpte henne med flytten och praktiska saker i samband med den. Kontakten mellan pappan och mamman fungerade ok första veckan, men kort därefter uppstod problem gällande barnet och hur umgänget skulle se ut.

Nuvarande situation

Barnet bor varannan vecka, måndag-söndag hos mamman respektive pappan, enligt uppgjort umgänges-schema. När barnet bor hos pappan

träffar barnet sitt halvsyskon - pappans äldsta barn - som bor där samma veckor. Han träffar också pappans partner som ofta är där på helgen. Varannan vecka bor barnet med mamman och hennes sambo och varannan helg bor också mammas sambos barn hos dem.

Barnets föräldrar sköter all kontakt och informationsutbyte gällande barnet genom mail och sms. Pappan anser att det behöver vara så då det inte fungerat att kommunicera tidigare och för att han vill minska barnets utsatthet i den konflikt som finns. Mamman är frustrerad över att inte kunna ha en dialog med barnets pappa och har berättat om flera situationer när det har varit besvärligt att inte kunna kommunicera med pappan.

Under utredningstiden uppstod en situation då barnet var sjukt med feber den dag då barnet skulle byta boende från mamman till pappan. Mamman berättade då att när hon lämnade av barnet hos pappan var hon tvungen att låta barnet gå in själv utan att kunna lämna över och prata med pappan. Hon berättade att hon fick skicka med en lapp i väskan där det stod när och hur mycket febernedsättande barnet hade fått. Mamman säger att hon sedan inte fick höra något om hur barnet mätte under veckan då pappan inte svarade på hennes kontaktförsök.

Mamman och pappan träffas bara i undantagsfall. Överlämningarna sker i regel via skolan på måndagar. När det är skollov träffas de på skolans parkeringsplats där sedan barnet får gå mellan bilarna. Inte heller då pratar pappan och mamman med varandra.

Både pappan och mamman uppger att barnet i regel inte har någon kontakt med den förälder barnet inte bor hos. Barnet träffar heller inte några

Här kan man förstå hur utredarna "utredde". De återger två parallella berättelser utan att undersöka de intervjuades tillförlitlighet (**källkritik**), om påstådda händelser ens har hänt och om de har hänt just så som någon påstår (**precisering**). De ställer inte upp rimliga **alternativa tolkningshypoteser** och prövar dem med **falsifiering**.

Detta är nödvändigt för en rättssäker, saklig och opartisk utredning.

Nej, utredarna accepterar okritiskt två olika berättelser och kommer senare att okritiskt acceptera den ena och förkasta den andra. Det är inte att tillämpa vetenskaplig utredningsmetodik och inte heller att utreda sakligt och opartiskt.

Samarbetsproblemen är uppenbarligen viktiga hinder men ingår inte uttryckligt i de **styrande frågeställningarna**. De borde nu ha utökats till att göra det.

Sådant som inte följer en utrednings styrande frågeställningar ska en utredning ignorera.

Vår erfarenhet är att utredningar ofta går utanför de styrande frågeställningarna, ofta i vad som verkar vara att få fram negativ information om den som inte har utredarnas gillande, och positiv om den utredarna gillar.

Fundera själv på om utredarna kommer att gå utanför de styrande frågeställningarna.

Återigen: Varför fungerar inte dialogen mellan föräldrarna?

För att undersöka det måste man arbeta med källkritik, precisering av påstådda händelser, alternativa tolkningshypoteser för att de ska förstås samt falsifiering ... för att komma fram till en sakligt belagd förståelse.

Genom att den intervjuade **bestyrker** det som är kvar efter bearbetning med metoderna uppräknade ovan, och den/de andra som inbegrips i **systematisk replikering**, så skalar man bort oväsentligheter och kommer åt problemets kärna.

Men utredarna undviker detta och intervjuar på och bygger upp som två olika parallella berättelser utan att kontrollera dem och utan att låta dem mötas.

Troligen är det en viktig kritik av deras utredningssätt och det som leder till att utredarna så ofta verkar fatta tycke för en part och mot den andra, på okritiska och osakliga sätt och då bli partiska. Det är inte att utreda sakligt och opartiskt.

andra personer från respektive förälders nätverk under de dagar barnet bor hos den andre föräldern. Barnets vardag skiljer sig dessutom åt när det gäller aktiviteter, beroende på vilken förälder barnet bor hos. Barnet går på basketträning under mammas veckor men inte under pappans. Judo är en aktivitet som barnet inledningsvis enbart hade under pappans veckor, då pappan önskade att det bara skulle vara något som barnet och pappan gjorde tillsammans, men nu går barnet på judoträningarna varje vecka.

Familjenätverk

Barnet har två skilda familjenätverk beroende på om barnet bor hos mamman eller hos pappan.

När barnet är hos mamman bor barnet med henne och hennes sambo. Mammans sambos barn, 11 år, bor hos dem på helgerna. Barnet träffar mammans släkt (hennes moster och kusiner), mammans sambos föräldrar och barnets farmor (barnets pappas moder). Mamman tog kontakt med pappans moder efter separationen från pappan då hon tyckte att det var viktigt att barnet fick etablera en relation till sin farmor. Mamman berättar att hon arbetar på att barnet ska ha kontakt med pappans sida av släkten och bjuder därför in dem till barnets födelsedagar. Barnet träffar också regelbundet släkt i mammans uppväxtort, bland annat mormor.

När barnet är hos pappan bor barnet med honom och sitt storsyskon/pappans äldsta barn. På helgerna bru-

kar pappans partner bo där också. Pappan berättar att barnet från sin släkt har kontakt med sin faster och hennes familj (man och två barn som är i samma ålder som barnet och pappans äldsta barn) som bor i <land>, samt pappans fader som bor i lokal ort. Pappan träffar sitt syskon två gånger om året, antingen i <land> eller i Sverige. Pappan berättar att barnet träffar sin faster mer sällan med anledning av att mamman inte har varit flexibel i ändring av dagar för att möjliggöra det. Pappan träffar även sin pappa ungefär två gånger om året.

Utöver dessa personer träffar barnet skolkompisar samt grannar, delvis samma personer oberoende av var barnet bor.

Boende

Pappan:

Familjen bor i en rymlig tvåvåningsvilla. På nedervåningen finns kök och vardagsrum, på övervåningen finns storsyskonets/det äldsta barnets rum, pappans sovrum, pappans kontor, ett uthyrningsrum med badrum samt barnets rum. I barnets rum finns säng med nattduksbord, skrivbord, dator och bokhylla. Pappan har sedan två år tillbaka haft en inboende. Pappan har gjort detta dels för att få en extra inkomst, dels för att det är bra när han är bortrest, att det finns någon som ser om huset.

Pappan upplever att barnet har fått bra kontakt med de personer som bott där, och t ex velat laga mat tillsammans med dem eller visat saker för dem.

Mamman:

Familjen bor i en trerumslägenhet på 93 kvm. Barnet har ett eget rum med säng, skrivbord, dator, leksaker och akvarium. Övriga rum är vardagsrum samt mammans & hennes sambos sovrum. Sambons barn bor hos familjen varannan helg (bor annars i annan stad). Hen har inget eget rum utan när hen är där sover mamman med barnet i barnets rum. Under utredningstiden letade familjen ett större boende och köpte sedan ett hus dit familjen flyttar datum XX-XX-XX. Mamman har förhoppningar om att flytten till huset ska underlätta för barnet då det blir närmare till pappan och att de då kan hitta

bättre lösningar för överlämnarna.

Arbete

Pappan:

Pappan är egen företagare och har sitt kontor hemma. Pappan arbetar ca 30 tim/vecka då han har barnet och sitt äldsta barn hos sig, och sedan mellan 40–60 tim/vecka när barnen inte är hos honom.

Mamman:

Mamman har de senaste fem åren arbetat heltid som säljare. Arbetet är ganska fritt vilket innebär att mamman till stora delar kan styra över tiden själv. Mamman prioriterar tid med barnet och passar därför på att arbeta mer tid på barnfria veckor.

Ekonomi

Både pappan och mamman anser att de har en stabil ekonomi.

Observera hur ungefär samma förhållanden för båda föräldrarna beskrivs på olika sätt.

Mamman verkar göra ett aktivt val: "mamman prioriterar tid med barnet". Därför styr hon över sin tid utifrån det.

För pappan finns inga sådana omdömen, utan här konstateras torrt och sakligt hur det är.

Det signalerar att utredarna har förlorat sin saklighet och utvecklat en partiskhet redan i informationsinsamlingen.

Dålig ekonomi kan vara en riskfaktor för bristande föräldraförmåga. Här har utredarna utgått från vad personerna säger vilket inte är tillförlitligt (**källkritik**).

Jämför med vad som framkommer i till exempel TV-programmet Lyxfällan. En persons lön var 75 000 kronor i månaden vilket är ovanligt mycket. Men hen balanserade sedan flera år på ruinens brant trots det.

Utredarna ignorerar att söka tillförlitliga underlag. Det är inte seriöst.

Barnets/den unges behov och vårdnadshavarnas förmåga inom respektive behovsområde

Utbildning

Barnet/den unge - beskriv resurser och problem inom området utbildning

Barnets/den unges uppfattning

Under samtal på socialkontoret berättar barnet att det roligaste i skolan är bokstäver, att öva på att skriva och läsa. Barnet kommer inte på något speciellt som är svårt, men säger att hen tycker om att sitta och klura lite på egen hand, och försöka lösa svåra saker själv. Läxor brukar mamman och pappan hjälpa till med, men barnet är noga med att förklara att det är hen själv som skriver, mamman eller pappan sitter bara med.

När barnet får frågan vad hen är bra på associerar barnet direkt till fysiska saker. Hen berättar att barnet är bra på basket och att åka rullskridskor. Barnet berättar att hen spelar basket i lokala basketklubben. Barnet är också duktigt på att åka skidor, och hen håller på att lära sig att åka snowboard. Hen berättar under ett besök på socialkontoret om när barnet var och åkte skidor med mamman, hennes sambo och sambons barn. Då åkte hen snabbt nerför backen och sedan fick barnet, mammans sambo och hans barn vänta nedanför backen medan mamman åkte sakta nerför den branta backen. Barnet berättar och visar med kroppsspråk att det var tråkigt att vänta. Barnet säger att

hen inte har tålamod och att hen är lite vild.

Utredare frågar också barnet om det är något hen vill bli bättre på. Här svarar barnet också basket. Hen säger att hen redan är rätt bra, men att hen vill bli bättre. Barnet vill också bli bättre på matte, basket, judo och bowling. Bowling är något hen skulle vilja börja på.

När barnet blir stor vill hen bli basketproffs eller jobba med att sjunga och dansa, som <kändis>.

Vårdnadshavarnas uppfattning

Mamman beskriver barnet som intelligent, och att hen "snappar upp" saker fort. Hon ger som exempel att barnet är duktigt på språk och att hen lär sig fort när de till exempel är på resa i utlandet. Mammans uppfattning är att barnet trivs bra i skolan. Skolan har uppmärksammat att barnet har koncentrationssvårigheter och mamman beskriver själv att hen har lite svårt att sitta still. Hen är lugn i perioder, men mamman beskriver att hen är ett barn som har stort behov av att "springa av sig" och leka fysiskt.

Pappan tycker att barnet är duktigt, har bra självförtroende och kan uttrycka sina känslor.

Övrigas uppfattning (t ex styvföräldrar, andra myndigheter)

Skolan:

Barnet fungerar bra i alla ämnen och har lätt att lära sig saker. Barnet är duktigt på engelska, hen kan mycket och har ett bra uttal. Läraren berättar att barnet "leder arbete i klassen"

och att hen gärna vill visa vad hen kan. Barnet beskrivs av läraren som nyfiskt och vetgirigt när det gäller ämnen relaterade till naturvetenskap och samhällskunskap, men har problem med koncentration och även i vissa situationer att samarbeta med kamrater. När det är "berätta-övningar" har barnet svårt att begränsa sig i sitt berättande och kan ofta dra iväg.

Det som från skolan upplevs fungera mindre bra är att barnet har svårt att kontrollera impulser och att motivationen till skolarbetet går upp och ner. Barnet känner till regler men glömmar ibland bort att följa dem.

Med anledning av barnets uppmärksammade koncentrationssvårigheter har skolan upprättat ett åtgärdsprogram. Förra året började man med att göra en koncentrationskartläggning. Därefter har man arbetat med den visuella perceptionen via programmet Skolkomet. Därefter har man genom åtgärdsprogrammet Robomemo arbetat med barnets arbetsminne. Barnet har arbetat med detta 30 min per dag, delvis på skoltid (12.45-13.15) och har haft god ork till detta, och skolan upplever att barnet har tyckt att det har varit roligt.

Socialtjänstens iakttagelser

I samtal med barnet på socialkontoret, som varat en timme varje gång, har barnet varit duktigt på att behålla koncentrationen. Hen berättar ivrigt och med stora gester och mycket kroppsspråk när det är något roligt barnet vill berätta.

Mammans uppfattning återges hela fyra gånger mer. Mamman framstår också som en närvarande och omdömesgill mamma.

Pappans svar återges kort och torrt. I motsats till mamman ger han ett frånvarande och känslolöst intryck.

Här kan finnas flera **felkällor**, som har utredarna ställt samma frågor till dem båda? De verkar inte utreda genom att se till att genomgående ställa samma frågor till båda föräldrarna.

Har utredarna gett föräldrarna samma möjlighet att svara?

På sådana här sätt ser vi ofta hur någon part i alla utredningar favoriseras redan i utredningars informationsinsamling (som här). Att de senare "vinner" i analysen är inte egendomligt.

Men det är inte en rättssäker, saklig och opartisk utredning.

Vårdnadshavarnas förmåga - beskriv resurser och problem inom området utbildning

Grundläggande omsorg

Lärläsningen fungerar bra både hos pappan och hos mamman.

Pappan och mamman har hela tiden haft separata utvecklingssamtal tillsammans med barnet. Skolan vill ändra det till ett gemensamt, och det kommer att bli så till våren.

Mamman tycker att detta är bra då hon inte anser att barnet ska behöva gå på samma möte två gånger. Hon anser också att det är viktigt att hon och pappan får samma information vid samma tillfälle eftersom kommunikationen mellan henne och pappan inte fungerar.

Pappan berättar att barnet, med anledning av att mamman tidigare sagt att "barnet ska lyssna på deras gräl", är rädd för hur gemensamma möten skulle påverka barnet. Pappan önskar att barnet ska få komma undan från den stress som det har varit, då pappan inte vill att barnet ska bli utsatt. Pappan säger också att han inte vill undanhålla information från mamman, utan tvärtom önskar pappan att det ska finnas ett samarbete.

Pappan tänker också att det kanske blir lättare framåt då barnet nu börjar bli större och kan säga ifrån lättare och berätta hur hen vill ha det. Pappan säger också att han känner sig friare i möten när mamman inte är med eftersom han upplever att mamman säger kränkande saker och att hon hotar med vårdnadstvist.

Vägledning och gränssättning

Genom samtal med skolan framkommer att barnet stundtals är försenat till skolan på morgonen, både under mammans och under pappans veckor. När barnet är hos mamman

händer det att barnet kommer 5-10 minuter för sent ibland, vilket från mammans sida har förklarats med att barnet är trött på morgonen. Mamman berättar att barnet haft svårt att äta frukost under hösten men att hon tycker att det är viktigt att barnet får i sig något, vilket har gjort att de ibland har blivit sena.

När barnet är hos pappan har det (ca 5 ggr sedan skolstart) hänt att barnet kommer någon eller några lektioner sent. Barnet och pappan har förmedlat att det beror på att barnet varit trött med anledning av "sena kvällssamtal om svåra saker". Pappan har också vid något tillfälle lämnat skriftligt brev till skolan för att förklara detta. Pappan berättar att det oftast inte har handlat om sena kvällssamtal, utan att det kan ha varit att barnet sovit dåligt på grund av växtvärk. Eftersom pappan inte går iväg till jobbet utan arbetar hemma har pappan kunnat låta barnet sova lite till eftersom han tänkt att det är bättre för barnet, bland annat med tanke på barnets koncentrationssvårigheter.

Under hembesöket hos pappan uppmärksammar utredare ett klockschema på väggen i hallen som han förklarar är barnets morgonrutiner. Han berättar och förklarar att där finns tid uppsatt för att mysa en stund i sängen när man vaknat, frukost, borsta tänderna, packa väskan och gå till skolan. Detta klockschema återfinns även på väggen uppe i barnets rum.

Barnets/den unges behov inom området utbildning

Barnet behöver två föräldrar som kan samarbeta kring saker som rör

Återigen, varför fungerar inte dialogen mellan föräldrarna?

För att undersöka det måste man arbeta med källkritik, precisering av påstådda händelser, alternativa tolkningshypoteser för att de ska förstås samt falsifiering ... för att komma fram till en sakligt belagd förståelse.

Genom att den intervjuade **bestyrker** det som är kvar efter bearbetning med metoderna över, och den andra får **systematiskt replikera**, så skalar man bort oväsentligheter och kommer åt problemets kärna.

Men utredarna undviker detta utmärkta sätt att få tag i de egentliga motsättningarna, utan intervjuar på i skapandet av parallella berättelser som aldrig beläggs och aldrig möts.

Här finns motsäggande information. Trötthet beroende på samtal om svåra saker alternativt inte alls. Vilket gäller?

Kom också ihåg att ingen av denna information har bearbetats med källkritik, precisering, som föräldrarna bestyrkt och systematiskt replikerat.

Eftersom detta bara är utredarnas egna förståelser, som de inte har låtit föräldrarna bestyrka eller replikera på, så kan informationen vara missförstådd och även felaktig.

Här uppmärksammas pappan mer...

Här lämnar barnet vad som verkar vara viktig information. Men stämmer den?

Det är inte ovanligt att barn påverkas både uttalat men även indirekt av vuxnas så kallade förväntanseffekter (blickar, tonfall, gester, ja enligt vetenskapen på hela 30 olika sådana sätt).

Pappan har tidigare uppgett hur barnet använts som slagträ av mamman (något som utredare inte undersökt, till exempel genom att källkritiskt granska polis anmälningarna och ansökningarna om vårdnadstvisten).

Kanske berättar mamman för barnet om problem med samarbetet men pappan säger inget?

Återigen, varför fungerar inte dialogen mellan föräldrarna?

För att undersöka det måste man arbeta med källkritik, precisering av påstådda händelser, alternativa tolkningshypotheser för att de ska förstås samt falsifiering, bestyrkande och systematisk replikering ... för att komma fram till en saklig och opartisk förståelse. Det gör inte utredarna.

Troligen sade barnet spontant "Men det bästa är att hon älskar mig".

Men att barnet inte sa det samma om pappan, behöver verkligen inte betyda att barnet inte älskar honom. För intrycket av informationen i övrigt är att båda föräldrarna älskar barnet och barnet dem.

Men att återge detta, vad tjänar det för syfte? Att utmåla en varmare relation till mamman än pappan?

barnets hälsa, skola och fritid. Barnet behöver kontinuitet, stabilitet och förutsägbarhet när det gäller hur hans liv ser ut, både på kort och lång sikt. Planeringar måste kunna delges barnet och det måste finnas en kom-

munikation mellan barnets vårdnadshavare som tryggar upp kring honom. Barnet behöver föräldrar som är lyhörda för barnets behov och som kan samarbeta med varandra i de frågor som rör barnet.

Känslo- och beteendemässig utveckling

Barnet/den unge - beskriv resurser och problem inom området känslo- och beteendemässig utveckling

Barnets/den unges uppfattning

Barnet berättar i samtal med utredare att anledningen till att hen bor en vecka hos mamman och en vecka hos pappan är för att mamman och pappan bråkar. På frågan hur barnet märker av att mamman och pappan bråkar, svarar barnet att ibland på parkeringen, när hen ska byta från mamman till pappan eller tvärtom, så kan mamman ibland fråga vad de ska göra i helgen och då säger pappan att "det har du inte med att göra". Det tycker barnet är oschysst. Mamman berättar vad de ska göra i helgen när pappan frågar, men inte tvärtom. Barnet berättar också att barnet märker av deras bråk genom att barnet inte får byta dagar för pappan, t ex när det är skollov. Barnet berättar att mamman frågat pappan om han skulle vara hemma med barnet och hitta på något under lovet, och att barnet annars kunde vara med henne. Då hade pappan sagt att han skulle vara ledig med barnet men sedan hade barnet fått gå till fritids ändå medan pappan satt hemma framför datorn. Barnet tyckte att barnet lika bra hade kunnat få vara hemma med pappan då, och så tänker barnet att mamman blev ledsen.

När utredare ställer frågan hur barnet skulle önska att det var säger barnet att barnet önskar att de inte

skulle bråka och att barnet skulle vilja bo på ett ställe. Barnet säger att det är lite jobbigt ibland när man måste flytta mellan mamman och pappan för att man saknar den förälder man inte är hos just då. Barnet önskar att barnet kunde gå till mamman eller till pappan när barnet vill om barnet saknar någon av dem. Barnet berättar att pappans äldsta barn får gå tidigare till sin mamma om hen vill, och barnet förstår inte varför det inte kan vara likadant för hen.

Barnet berättar att pappan inte vill att barnet ska ha kontakt med mamman under tiden som barnet är hos honom. Barnet säger att om hen saknar mamman kanske hen vill gå in på Blipp (dataspel) och träffa henne där, men pappan säger att barnet inte får det. Om barnet är ledset för att barnet saknar mamman så brukar pappan trösta. I regel får barnet inte ringa till mamman när barnet saknar henne, men ibland har det varit ok.

Barnet får frågan hur mamman och pappan visar att de tycker om honom. Barnet tänker en stund och kommer sedan på en del saker när det gäller mamman. Att hon är snäll, att hon hejar på honom, peppar honom, hjälper honom. Köper kläder, lagar mat. "Men det bästa är att hon älskar mig". Barnet berättar att barnet visar för mamman och pappan att barnet tycker om dem genom att vara snäll, tänka på dem, och genom

att göra fina saker till dem i slöjden som barnet ger bort till jul, födelsedag eller hjärtansdag.

När barnet visar utredare sitt rum hemma hos pappan berättar barnet att pappan har gett henom boken om skilsmässor som ligger på nattduksbordet, samt ett häfte om barnkonventionen och barns rättigheter. Barnet berättar att pappan och barnet har läst dessa tillsammans och att det handlar om att barn ska ha det bra.

Barnet får frågan om när hen kan bli arg, och svarar att hen blir det om någon retas i skolan. Då kan barnet vilja ge igen. Barnet brukar själv först säga till kompiserna att sluta retas, men om det inte hjälper brukar hen säga till fröken. Det händer att barnet kommer hem från skolan och är argt och ledset och hen berättar att hen då kan prata med mamman om det. Barnet berättar vad som har hänt och då kan mamman säga något som gör att det känns bättre. Barnet kan också berätta sådant för pappan och för pappans äldsta barn.

Barnet säger att barnet tycker att det är tråkigt att barnet inte får gå på basket när hen bor hos pappan. Enligt barnet har mamman berättat att pappan inte låter barnet gå med anledning av att storsyskonet/pappans äldsta barn inte fick gå på basket när barnet var liten. "Men det var ju bara en gång", säger barnet, "när mamma var jättetrött för att jag hade skrikit en hel natt". Då ville hon att pappan och storsyskonet/äldsta barnet skulle stanna hemma från basketen den gången. "Men det är ju lite orättvist", tycker barnet, "att jag inte ska få gå alls nu bara för det". Barnet berättar för utredare att barnet inte fick gå på basketavslutningen som inföll på pappans vecka. Barnet säger att pappan först sa "kanske", då när de var här på socialkontoret på samtal, men barnet säger också

att barnet har förstått att för pappan betyder "kanske" nej.

Barnet vill att det ska bli en förändring gällande att barnet ska få gå på basketen samt att barnet ska få ha mobil så barnet kan ringa till mamman när barnet vill berätta något eller om barnet saknar henne. Barnet berättar att när barnet är hos mamman får barnet ringa till pappan när barnet vill, och barnet önskar att det var samma regler hos pappan.

Vårdnadshavarnas uppfattning

Pappans uppfattning är att barnet mår dåligt men att barnet har svårt att prata om hur barnet känner sig. Pappan berättar att barnet har haft en kortare kontakt på BUP. Pappan är positiv till fortsatt kontakt med BUP då pappan tror att barnet kan behöva få hjälp med att "få fram det som gör ont" men är också lite orolig att det ska bli för mycket på en gång för barnet och uttrycker att barnet inte vill blanda in för många olika personer samtidigt. Efter konsultationsmötet på barnets skola säger pappan att barnet kan tro att kontakt med BUP är något barnet behöver eftersom skolan också uttrycker det.

Mamman säger att hon också tror att en samtalskontakt på BUP skulle vara bra för barnet. Hon berättar att hon försökte kontakta BUP när barnet gick på 6-årsverksamheten, men att när BUP kontaktade skolan sa dåvarande fröken att hennes bedömning var att det inte fanns behov. Nu innan pappan gjorde anmälan till socialtjänsten hade mamman velat göra ett nytt försök att kontakta BUP. Mamman anser att barnet behöver prata med någon utan att de som föräldrar ska behöva veta vad barnet pratar om.

Mamman berättar att hon ser barnet som en glad och rolig unge. I grunden är barnet fint/snällt, barnet är

Basketen får ett stort fokus i denna utredning och man kan undra varför.

Brister pappan i sin föräldraförståelse? Det verkar så.

Samtidigt finns det information som ger motsatt information.

Men för det krävs att utredarna arbetar med källkritik, precisering och så vidare.

Troligen skulle undersökningen av själva stämningsansökan till vårdnadstvist ge värdefull information – fanns det goda skäl för den eller inte? En vårdnadstvist är traumatiserande. Om en sådan påbörjats utifrån godtyckliga skäl, så kan det förklara samarbetssvårigheter och även motivera dem.

Trots att detta borde ha undersökts så har utredarna inte gjort det. Varför?

Det är också viktigt att utreda så att barnets påståenden (och barnet) inte blir som en bricka i konflikten.

Här uppstår denna egendomliga obalans för en saklig och opartisk utredning. Pappans uppfattning återges i ett stycke, mammas i hela fyra stycken (två på denna sida och två på nästa). På färre ställen är det tvärtom (att pappan får dominera).

Framgår inte tydligare och tydligare att utredarna inte arbetar metodiskt - att genomgående samma frågor ställs till båda föräldrarna och att deras uppfattningar som regel återges lika mycket?

Är detta att utreda sakligt och opartiskt?

känslosamt och lätt att nå, väldigt socialt. Barnet kan prata om sina bekymmer och gör det om det är något som kommer upp t ex. om det varit något i skolan. Mamman vill inte pressa på genom att fråga.

Mamman berättar att det händer att barnet kommer i konflikt med andra barn i skolan och att barnet då tar åt sig väldigt mycket. Barnet kommer ofta hem och berättar att hen har blivit retad eller slagen av någon. Barnets lärare har sagt att barnet ibland förstör konflikter. Mamman har märkt att barnet reagerar väldigt starkt på minsta lilla tillsägelse. Detta leder till att barnet säger förlåt i helt fel sammanhang, för fel saker. Mamman ger ett exempel på när de bakade tillsammans då mamman berättade att barnet inte behövde trycka till bullen. Barnet reagerade då med att säga att barnet var jättedåligt och inte kan någonting, och barnet sa även "du gillar inte mig mamma".

Mamman tror att barnet påverkas av relationen mellan henne och pappan. Barnet förstår situationen mellan henne och pappan, och barnet vet att pappan inte vill prata med mamman eller sitt äldsta barns mamma. Mamman berättar att barnet tidigare uttryckt att hon och pappan ska bo ihop och vara tillsammans samt att barnet inte velat flytta från hemmet. Mamman har varit tydlig med barnet att det inte kommer ske, inte ge förhoppningar om det. Men har sagt att hon och pappan kanske kan få en bra relation någon gång, även om mamman kan känna sig tveksam till hur det ska gå till.

Övrigas uppfattning (t ex styvföräldrar, andra myndigheter)

Skolan upplever att det finns en oro hos barnet när barnet ska till den andre föräldern (inför veckobyten). Barnet längtar till mamman när barnet är hos pappan och tvärtom, utan

övervikt åt något håll. De uppfattar också att det är ett problem för barnet att barnets liv ser olika ut beroende på vilken förälder barnet är hos, att det finns olika regler och rutiner att förhålla sig till. Skolan upplever att "barnet verkar ha många svåra tankar kring sin livssituation" och de anser att barnet skulle behöva prata med någon om detta, utan någon förälder närvarande, då de upplever att lojalitetskonflikter gör det problematiskt. Barnet funderar mycket kring sin situation och har öppnat sig för fritidsledaren då de har en bra relation. Skolan anser dock att barnet skulle behöva komma till BUP och prata med någon professionell under strukturerade former.

Barnets fröken beskriver att barnet har svårt att hantera besvikelser. Ett exempel är när barnet upplevde att barnet räckte upp handen före en annan person men att den andra ändå fick svara först. Barnet hade svårt att släppa detta efteråt. Lärarinnan försökte förklara och resonera med barnet, men barnet fortsatte att prata om det och att barnet upplevde att det var orättvist.

Pappan kan känna igen sig i beskrivningarna. Han tycker att det är bra att barnet visar det, istället för att hålla det inom sig. Det är sunt och visar på ett visst patos. Barnet ser logiken och blir argt och upprört över orättvisan, men pappan anser att det går att prata om det och att barnet då kan ändra ståndpunkt. Barnets fröken anser att barnet behöver bli bättre på att gå vidare efter besvikelser och inte bli kvar i det så länge.

Barnet är bra på att uttrycka sina egna uppfattningar och att argumentera för en viss sak, att tala för sig. När det gäller förmågan att lyssna på vad andra har att säga så har barnet svårt att koncentrera sig långa stunder och drömmer sig lätt bort.

Här kan man se avsaknaden av ett metodiskt arbetssätt. Skolan påtalar ett problem, pappans uppfattning återberättas, men inte mammans.

Utredarna verkar inte ställa samma frågor till båda föräldrarna och se till att de blir besvarade.

Borde man inte ställa samma frågor till mamman och pappan?

Borde man inte utreda metodiskt för att få fram ett sakligt och opartiskt underlag som man kan jämföra?

Barnets lärare berättar att det är många i klassen som spelar basket, och att de ofta pratar om det i skolan. För barnet är det här med basketen stort och barnet har pratat med fritidsledaren om det, att barnet inte får gå på basket när hen bor hos pappan. Det är viktigt för barnet både socialt men också för att barnet kommer efter och inte har möjlighet att bli lika duktigt när barnet missar hälften av träningarna.

Barnets farmor (pappans moder) får av utredare frågan hur hon tror att barnet påverkas av den konflikt som finns mellan barnets föräldrar. Hon tror att den påverkar barnet negativt eftersom alla barn vill att föräldrarna ska vara tillsammans. Hon nämner att hon har märkt en oro hos barnet inför "överlämningen" till pappan, genom att barnet frågar mamman hur många dagar de har kvar tillsammans. En specifik följd av konflikten är att barnet inte får gå på basket under de veckor barnet är hos pappan. Pappans moder berättar att barnet pratar mycket om det. Barnet har berättat för henne att barnet bad till Gud om det i somras när barnet besökte en kyrka i utlandet. Barnet sa att barnet hade bett om två saker, först att pappan skulle låta honom gå på basketen, och att mormor skulle bli frisk.

Socialtjänstens iakttagelser

Utredare har träffat barnet tillsammans med föräldrarna vid fyra tillfällen, två gånger tillsammans med mamman och två gånger tillsammans med pappan. Vid dessa tillfällen har samspelet mellan barnet och respektive förälder kunnat observeras. Samtal har också förts enskilt med föräldrarna gällande hur de ser på och möter upp barnets känslomässiga behov.

Utredarnas första kontakt med barnet skedde vid hembesök hos pappan.

Barnet är då lite blygt och lågmäلت i början av vårt besök. Pappan är noga med att försäkra sig om att barnet hälsade ordentligt på oss när vi kom.

Nästa tillfälle utredarna träffar barnet är under hembesöket hos mamman fyra dagar senare. Då är barnet glatt och fullt av energi och berättar engagerat om hur det är hemma, i skolan och med kompisar, eller om när de har gjort olika saker tillsammans, barnet och mamman.

Vårdnadshavarnas förmåga - beskriv resurser och problem inom området känslor och beteendemässig utveckling

Känslomässig tillgänglighet

Barnet berättar i samtal med utredare att barnet blir tröstat av mamman eller pappan när barnet är ledset över något. Barnet beskriver att barnet kan prata med mamman, pappan och sitt storsyskon/pappans äldsta barn om det är något som har hänt.

Pappan:

Under hembesöket hos pappan, vilket var utredarnas första kontakt med barnet, upplevdes barnet inledningsvis vara lite blygt och försiktigt. Utredarna uppfattade inte att pappan bekräftade barnet i detta utan var istället noga med att försäkra sig om att barnet hälsat ordentligt på utredare då pappan öppnade dörren för oss. Under samtal vid köksbordet sitter barnet lätt ihopsjunket och tittar mestadels ner i bordet/pillar med sin tröja medan pappan pratar. Pappan uppmärksammar detta och frågar barnet hur det känns och om det är ok. Först genom att sträcka ut handen till barnet, över bordet, sedan genom att flytta sig närmare och stryka barnet över ryggen. Barnet rycker till och svarar, som utredarna upplever det, lite förvånat på frågan och säger att det är ok.

I utredningen framgår att det finns en motsättning mellan farmmodern och hennes son - pappan till barnet. Pappan berättat om hur han uteslöts ur farmoderns familjegemenskap ...

Det kan påverka bägges tillförlitlighet. Samtidigt går utredningen utanför dess styrande frågeställningar med att inkludera detta.

Om detta ska inkluderas är det metoden **källkritik** som ska användas men här inte har använts. Är det acceptabelt?

Har barnbarnet verkligen sagt detta till henne (metoden **precisering** och utmaningar med **utsagesgeneration**)?

Hur ofta träffar farmmodern barnbarnet för att hennes omdöme ska vara relevant att återge?

Kan det finnas en sympati mellan farmmodern och barnets mamma mot fadern? Något som borde granskas källkritiskt?

Utredningsmetoden **basfrekvens** handlar om hur vanligt olika beteenden kan vara. För att något sker en eller ett fåtal gånger, så behöver det inte avvika från vad som är acceptabelt. Enskilda övertramp behöver inte heller vara allvarliga.

Att därför utgå från enskilda händelser utan att beakta **basfrekvens**, är inte en saklig och opartisk utredningsmetodik. Här ställer utredarna inte heller upp **alternativa tolkningshypoteser** och prövar dem med **falsifiering**. Istället tar de fasta på sina egna upplevelser som om de vore sakliga och opartiska.

Tror du utredarna ens känner till dessa grundläggande och nödvändiga utredningsmetoder?

Pappan har i samtal berättat att han tycker att det är viktigt att barnet får tid att prata om olika saker. Han upplever också att barnet har lätt att prata om det som bekymrar honom eller att dela med sig av positiva erfarenheter.

Pappan berättar att han avsätter 30 minuter varje kväll med barnet för att barnet ska få "varva ner". Han beskriver att de då pratar om olika saker, till exempel en bok barnet har läst, eller så gör de läxor eller pratar om annat. Om barnet har blivit argt eller ledset över något, hemma eller i skolan, pratar de om det.

Pappan tycker att det är viktigt med konflikthantering och säger att det är något han lägger ner mycket tid på. Om barnet och storsyskonet hamnat i en konflikt brukar pappan försöka lugna ner dem, krama dem och förklara att man kan ha olika bilder och låter dem båda få berätta sin version om vad som har hänt. Pappan frågar också hur de kände sig då och upplever att barnet på så sätt kan utkristallisera vad konflikten egentligen handlade om.

Pappan anser att barnet är inkännande för vad barnet behöver i de här stunderna. Ibland vill barnet prata, och då gör de det, ibland vill barnet inte det och då är det ok att bara vara tyst och pappan får hålla om honom. Andra gånger vill barnet kanske vara för sig själv en stund, och det är också ok. Pappan säger att han är mån om att barnet ska få känna det hen känner, oavsett om man tycker lika eller inte.

Äldsta barnet är ofta med under de här "varva ner-" och "prata-stunderna" eftersom det inte är ovanligt att syskon bråkar. Det är viktigt för pappan att barnet vet att det är ok oavsett vad barnet tycker, och att barnet "blir hörd i sitt inre". Pappan

tror att barnet tycker att det är väldigt bra att barnet gör så när det uppstår konflikter, eller att de över huvud taget har den pratstunden tillsammans. Barnet har också sagt det till pappan.

Mer intensiva samtal brukar det bli t ex under semester el dyl när de tillbringar mer sammanhängande tid tillsammans, då kan det bli längre samtal ca 2 gånger i veckan, annars blir det kanske en gång i veckan. Samtalen kan vara både direkt i samband med att en konflikt uppstår eller på kvällen innan de går och lägger sig.

Pappan upplever inte att barnet brukar vara oroligt eller nedstämt inför veckobytet. I perioder kan barnet märka av att barnet tycker att det är jobbigt, och det är när barnet har varit intensivt med mamman, till exempel under skollov. Det händer ibland men inte så ofta, att barnet saknar mamman så mycket att barnet blir ledset. Pappan säger då att de tar sig mycket tid att prata och kramas.

Pappan säger att barnet ibland gett uttryck för att barnet skulle vilja kunna åka mellan mamman och pappan lite mer fritt. Pappan brukar då lyssna på barnet, de gosar och är tillsammans, och sedan brukar det lugna ner sig. Pappan upplever att barnet efter detta känner sig tryggt och glad, men ibland kan barnet bli ledset igen på kvällen. Det har hänt att barnet har velat ringa till mamman, men pappan tycker inte att det är bra att barnet gör det eftersom pappan känner det som att mamman förstör relationen mellan honom och barnet.

Pappan berättar att det har hänt någon enstaka gång att barnet har ringt honom under mammas veckor. När de är på semester vill pappan att barnet ska ringa till mamman en

Verkar detta som en icke inkännande och oklok pappa?

gång i veckan, men det är inte alltid som barnet vill det då.

Gällande konflikten mellan pappan och mamman och hur barnet tror att den påverkar barnet, så beskriver pappan det som en dualism som barnet känner av och försöker balansera. Samtidigt tycker pappan att barnet trots allt mår ganska bra.

Pappan säger att barnet skulle önska att det fanns ett bättre samarbete mellan honom och mamman men att det är svårt med anledning av den antagonism som finns dem emellan. Han menar att det trots allt finns ett samarbete som gör att det fungerar för barnet. Pappan tror att ett närmare samarbete inte är möjligt eftersom det bara blir dåligt för barnet. Utredare ställer frågan till pappan hur han tror att det blir för barnet när han och mamman inte pratar med varandra. Pappan säger att anledningen till att de inte pratar med varandra inte är för att pappan inte vill, utan för att det helt enkelt inte är möjligt utifrån övertramp från mammans sida. Pappan säger att han inte vill utsätta barnet för det.

Mamman:

Andra gången utredare träffar barnet på hembesöket hos mamman upplevs barnet av utredare vara mer glatt och avspänt. Mamman finns intill barnet som ett stöd i den inledande kontakten med utredarna.

Mamman anser att det är viktigt att barnet får stöd och blir hörd. Att barnet får veta hur världen ser ut och att det inte är svart eller vitt och hur man själv kan medverka till att man har det bra. Enligt mamman har barnet visat att barnet inte vill åka till pappan och även sagt det, detta eftersom barnet inte trivs hos pappan. Mamman beskriver att hon försöker muntra upp barnet vid sådana tillfällen och hon har även sagt

till barnet att hon finns där för honom.

Mamman blir oroad när hon hör om de "sena samtal om jobbiga saker" som pappan ibland har med barnet. Mamman upplever att pappan med sina samtal skapar problem, oro och obehag hos barnet. Genom att fråga honom gång på gång vad det är barnet känner och var i kroppen det känns. Mamman är rädd att pappan genom att göra så lägger fram hur barnet ska tänka och känna. Barnet har sagt till mamman att barnet känner obehag och är rädd inför de djupa samtalen med pappan, och att barnet inte trivs eller kan vara sig själv hos pappan.

Mamman berättar att barnet en gång på ca tre år, sen hon och pappan skildes, har frågat efter pappan när barnet varit hos henne. Det var efter att barnet hade varit ensam med pappan en vecka och mamman hanterade det genom att krama och fråga barnet om barnet ville ringa pappan vilket barnet inte tyckte behövdes. Mamman beskriver att barnet brukar vara ledset och orolig redan ett par dagar innan barnet ska byta och flytta till pappan.

Hon berättar också att barnet är väldigt ledset över att barnet inte får gå på basketträning under pappans veckor. Barnet har berättat för henne att barnet har bett till Gud vid två tillfällen att barnet ska få göra det.

Båda barnets föräldrar upplever sig också vara uppmärksamma på hur barnet mår och vad barnet vill. Barnet har dock i samtal med utredare berättat att barnet inte känner sig lyssnat på av pappan när det gäller dels att ha kontakt med mamman, dels att få gå på basket. Barnet säger att barnet frågar pappan varje gång det är basket-turnering om barnet får gå, och pappan säger då "kanske", men det blir alltid nej. De

Det är troligt att barn och vuxna agerar på olika sätt i olika situationer. Det är först om det avviker från den normala **basfrekvensen** (som kan innehålla enskilda övertramp) som det bör uppmärksammas av en utredare. Inte som här.

Dessutom är detta andra intervjun för barnet. Barnet känner nu igen utredarna och vet varför de är där, vilket kan innebära att barnet är "mer glatt och avspänt". Eller?

Jämför också "Mamman finns intill barnet som ett stöd i den inledande kontakten med utredarna" med "Utredarna uppfattade inte att pappan bekräftade barnet i detta".

Sedan skriver utredarna "Under samtal vid köksbordet sitter barnet lätt ihopsjunkt och tittar mestadels ner i bordet/pillar med sin tröja medan pappan pratar. Pappan uppmärksammar detta och frågar barnet hur det känns och om det är ok. Först genom att sträcka ut handen till barnet, över bordet, sedan genom att flytta sig närmare och stryka barnet över ryggen."

Är inte det att vara som ett "stöd i den inledande kontakten"?

Observera också ordvalen. Mamman är ett "stöd" vilket är utredarnas positiva värdering. Men pappan "flyttar sig närmare..." utan positiv värdering.

Verkar utredarna partiska till förmån för mamman? Är det att utreda sakligt och opartiskt?

På liknande sätt är det i de övriga och totalt 24 utredningar vi granskat.

Varför får barnet inte spela basket?

Syftet med dessa kommentarer har varit att påvisa frånvaron av metodiska utredningssätt som leder till en icke rättssäker, osaklig och partisk utredning.

I de 24 utredningar som vi har granskat finns nästan alltid någon fråga som fått ovanligt stor plats och uppmärksamhet. Den verkar självupplevd av barnet (se även vår information om utmaningar med att intervjua barn i vår bok om vetenskapliga utredningsmetoder).

Men det är som sagt inte ovanligt att föräldrar påverkar sitt barn och till och med kan använda det som slagträ mot den andra föräldern och att saker då framstår som viktiga i utredningen. Kan man undra om mamman använder basketen mot pappan?

För att ta itu med sådana problem krävs återigen att man gör grundjobbet med källkritik, precisering, alternativa tolkningshypotheser, och så vidare.

Vi kan här berätta att en orsak till att pappan snabbt blev skeptisk till utredarna, var att han upplevde dem som osakliga och partiska samt att utredarna vägrade intervjua en person som han önskade skulle bli intervjua, just om detta med **basketen** och samarbetet kring fritid.

Dessutom att utredarna inte förstod resonemang om saklig utredningsmetodik.

"mamman vill inte pressa barnet". Signalerar den meningen att utredarna har förlorat sin saktighet och opartiskhet?

gör inget speciellt annat istället för basketen, utan brukar bara göra något för sig själva hemma. Barnet har sagt till pappan att det är jobbigt att barnet inte får gå på basketen, men barnet upplever inte att pappan besvarar barnets tankar kring det. Barnet vet därför inte riktigt varför pappan inte låter barnet gå på basketen.

Stimulans

Både pappan och mamman säger att de är måna om att barnet ska få tillfälle och möjlighet att prata om saker som känns jobbiga, och att barnet ska kunna uttrycka sina känslor. Föräldrarna har dock olika sätt att förhålla sig till barnets behov av att prata, och de uppfattar barnets behov på olika sätt. Pappan avsätter regelbundet tid för samtal med barnet, medan mamman inte vill pressa barnet att berätta saker om det inte kommer spontant.

Mamman beskriver hur barnet, på grund av hennes och pappans situation, förhindras att prova olika saker som till exempel sporter. Mamman berättar hur pappan gav barnet en judodräkt i present och uppmunttrade barnet att börja på judo. När barnet berättade om det för mamman ville hon följa med barnet på judoträning de veckor barnet var hos henne, men då avbröt pappan judon med hänvisning till att det skulle vara en aktivitet för barnet och honom. Judon återupptogs senare efter att mamman föreslagit att barnet skulle ha en gemensam aktivitet som både hon och pappan kunde stötta barnet i. Mamman är angelägen om att basketträningen ska fungera även på pappans veckor. Mamman berättar att barnets kompisar har reagerat på att barnet inte får gå på basket för pappan. Mamman tycker att det är viktigt att barnet uppmuntras för att få vara och bli duktigt på något som barnet tycker om att göra.

Med anledning av att barnet pratat mycket med utredare om hur viktig basketträningen är för barnet är detta även något som kommer upp då barnet har ett gemensamt samtal tillsammans med pappan på socialkontoret. Barnet berättar då att barnet väldigt gärna vill gå på basketavslutningen kommande lördag (vilken infaller på pappans vecka). Pappan bemöter inte barnet i detta utan låter barnet berätta fritt. I ett senare samtal med pappan berättar barnet att barnet är missnöjt med att vi ställt frågor till barnet om basketavslutningen då vi visste att den inföll under pappans vecka. Utredare ber pappan förklara hur barnet ser på anledningen till att det blivit en så stor konflikt kring basketen. Pappan hänvisar då till bakgrunden till vårdnadskonflikten, mammans förtal och hennes önskan om enskild vårdnad. Pappan anser att mamman använder barnet i konflikten medan pappan försöker få bort barnet från konflikten. Pappan säger att mamman inte drar sig för någonting och att hon har använt grova lögn mot honom (pappan hänvisar till tidigare polisanmälningar). När utredare frågar pappan vad barnet tror att barnet vill, förklarar pappan att barnet i första hand vill minska konflikten mellan pappan och mamman, och göra dem glada och nöjda. Ett sätt att göra mamman glad kan vara att säga att barnet vill gå på basket. Pappan utesluter inte att det verkligen kan vara så att barnet vill gå på basket, men säger också att pappan ser barnet, äldsta barnet och sig själv som en familj och att man inte enbart kan utgå från en individs behov.

Vägledning och gränssättning

Pappan har vid de tillfällen utredare träffat honom tillsammans med barnet varit noga med att barnet ska uppträda på ett artigt sätt. Pappan påminner barnet om hen inte hälsar

välkommen eller säger hejdå. Samtidigt har det i samtal med barnet framkommit att pappan ger andra signaler till barnet genom det sätt barnet förhåller sig till mamman när de träffas för överlämning. Barnet beskriver att pappan inte betar sig på ett schysst sätt mot mamman när pappan inte svarar henne när hon frågar något vid de tillfällen de ses.

Mamman beskriver att hon är nära barnet och är en känslös person medan hon tror att regler och gränser är viktigare för pappan. Mamman säger att hon associerar pappans regler med hennes tid på internatskola. Mamman anser att det är viktigt att inte ha långdragna konflikter, att det ska gå att förändra saker.

Vad gäller gränssättning för barnet så berättar mamman att hon aldrig rört barnet med våld, att det känns orimligt att göra. Mamman beskriver att hon och barnet har en fin kontakt och att det finns ingen grund för att använda våldsbesträffning. Mamman har inte blivit agad som barn, men hon berättar att hon sett sitt syskon daska sitt barn i rumpan när de var och hälsade på henne och barnet. Barnet var med vid ett sådant tillfälle och mamman har sagt ifrån att man inte får göra så. Mamman beskriver att hon kan höja rösten mot barnet och att barnet kan bli surt och stänga in sig på sitt rum samt ibland sparka. Mamman har vid sådant tillfälle hållit i barnet och sagt ifrån för att barnet ska lugna ned sig.

Stabilitet

Barnet har genom sitt växelvisa boende två hem med två olika uppsättningar av regler och förhållningssätt. Både pappan och mamman upplevs av utredare vara stabila och förutsägbara i kontakten med barnet. Det finns tydliga regler som barnet kan förhålla sig till.

Pappan berättar att kommunikationen mellan honom och mamman inte fungerar bra och att de i dagsläget huvudsakligen har mailkontakt, och även det sker ganska sällan. Kommunikationen har enligt pappan aldrig fungerat efter separationen. Ett exempel på icke-kommunikation är enligt pappan att mamman dragit igång aktiviteter för barnet utan att kolla detta med pappan först, som med basketen. Pappan upplever att mamman "trissar igång" barnet. Ibland tror pappan att det finns ett genuint intresse från barnets sida, ibland säger barnet hur tråkigt och jobbigt det är med basketen. Pappan upplever att mamman inte kompromissar. Han vill att hon ska ändra sig och vara mer flexibel, t ex med ändring av dagar, innan barnet ändrar något.

Mamman berättar om hur det brukar gå till när barnet byter boende. När skolan är igång är det inga problem, då lämnar ena föräldern på måndag morgonen och den andra hämtar på eftermiddagen. När det är skollov sker överlämningen på skolparkeringen. Mamman vill ändra denna rutin då hon inte tycker att det är ett bra ställe, där barnet bara ska överlämnas och själv gå mellan bilarna. Hon berättar att det inte går att prata med pappan om detta och att han haft denna rutin även med äldsta barnet och det barnets mamma. Mamman berättar att barnet har frågat henne varför de ska överlämna barnet där, och mamman har då svarat barnet att hen måste fråga pappan om det. Mamman är ledsen över att det inte går att kommunicera med pappan annat än via mail, hon säger att mail inte fungerar i alla lägen, ibland måste man prata med varandra i telefon.

Pappan berättar att barnet har fört fram tankar om att ha mamman och pappan i samma rum, bland annat

Det framkommer att föräldrarna nästan aldrig träffas för de lämnar barnet på förskolan på morgonen och på eftermiddagen hämtar den andra föräldern barnet. Det innebär att träffarna sker ungefär en gång varje lov, det vill säga fem till sex gånger varje år och de överlämningarna verkar vara snabbt avklarade.

Hur kan så få gånger har ett så stort avgörande inflytande på barnet, enligt utredarna: "Pappan ger andra signaler till barnet"

Hur kommer det sig att utredarna fokuserar så mycket på något som är så perifert, om det inte är ett uttryck för att de övergett sin partiskhet och nu börjar söka efter information som kan belägga den uppfattning de okritiskt själva har fått?

Men eftersom det uppenbarligen finns en grundläggande konflikt mellan föräldrarna är det den man måste förstå och förhoppningsvis lösa. För vad annat som händer är bara konsekvenser av grundproblemet. Denna utredning syftar inte längre till att förstå och lösa problem för barnet utan har okritiskt tagit ställning för en förälder mot den andra.

Här framkommer pappans alternativa uppfattning tydligt, speciellt nämns basketen. Det vore nog lätt att se om detta stämmer eller inte. Dessutom om barnet har påverkats i detta. Men det undersöks inte, utan utredarna utgår från mammas uppfattning ...

kom det upp i samband med en utställning på skolan. Pappan förklarade då för barnet att pappan gärna hade velat titta på utställningen men att barnet förstår att situationen skulle vara jobbig för barnet och att pappan med anledning av det avstod. Pappan vill inte att barnet ska ha ont i magen för en sådan sak. Pappan berättar om en bok de tittar i hemma ibland, Rädda barnens bok om barn

till skilda föräldrar, där det finns bra illustrationer som beskriver hur man kan känna sig. Pappan upplever att barnet tar till sig av det pappan förklarar och barnet är ofta nöjd när barnet och pappan har pratat om det. Pappan säger att han är nogga med att förklara varför barnet inte kan komma, och att barnet ska förstå att det är pappans ansvar och inget barnet ska lägga på sig själv.

Barnets/den unges behov inom området känslö- och beteendemässig utveckling

Detta är ett bra påstående.

Men att ha påbörjat en vårdnadstvist för att frånta en förälder vårdnad och ett nära umgänge, om det skett utan grund (som pappan uppfattar det) är en aggressiv handling.

Det enda utredaren och vi indirekt vet är att vårdnadstvisten kom av sig. Föräldrarna har istället fortsatt gemensam vårdnad och växelvist umgänge.

Varför har inte utredarna undersökt vem som startat vårdnadstvisten och orsakerna till den? Skulle inte varje seriös utredning ha gjort det?

Om utredningen för att den inte använder källkritik, inte utreder sakligt och opartiskt, utan istället utser en eventuellt oskyldig förälder till syndabock - kommer barnets situation att bli bättre då? Hur hänger det ihop med barnets bästa?

Barnet är i behov av två föräldrar som kan samarbeta med varandra på ett bra sätt och som kan sätta barnets behov i främsta rummet utan att låta inbördes meningsskiljaktigheter gå före. För att barnet ska kunna utveckla trygga relationer i framtiden behöver barnet känna sig

lyssnat på, att barnets tankar och önskningar tas på allvar och bemöts på ett för barnet tydligt sätt. Barnet behöver prata med någon utanför familjen om sin livssituation utan att behöva dras in i lojalitetskonflikter till sina föräldrar.

Familj och sociala relationer

Barnet/den unge - beskriv resurser och problem inom området familj och sociala relationer

Barnets/den unges uppfattning

Barnet berättar under hembesöket hos pappan att barnet har två farbröder som båda bor i nära, och sammanlagt nio kusiner på pappans sida. Storsyskonet känner till namnen på alla och berättar att en del är nästan vuxna, andra är yngre än barnet. Barnet säger att hen ibland träffar två av kusinerna som är i barnets ålder. Barnet berättar också om att pappans partner brukar vara där de helger barnet och storsyskonet är där och att pappans partner då brukar ha med sig sina två katter. Barnet berättar mycket kring katterna och säger också att barnet har fått fiskar nu, hemma hos mamman.

Under hembesöket hos mamman visar barnet klassfotot som hen har

hängande på väggen. Barnet pekar där ut sina bästa kompisar, ca 5-6 stycken. Ovanför sängen har barnet en handjord bonad som hen berättar att mormor gjort. Barnet berättar för utredare om mormor som bor långt bort och att de var och hälsade på där i somras. Barnet berättar att hen har ett par kompisar från skolan som bor i närheten, som barnet leker med. Hen berättar också att barnet är kompis med några andra grannbarn som inte går i samma skola.

När utredare ritar en nätverkskarta med barnet väljer barnet att i familj/släktsektionen skriva in storsyskonet först, nära sig själv/mitten. Barnet fyller på med mamman och pappan. Därefter följer mamas moster, faster med familj, mamas sambo och sambons barn, mormor, mamas moster, pappans moder, X,

Y och Z. Barnet fyller också i mammas storsyskon som dog innan barnet föddes. Barnet säger att det är tråkigt att barnet aldrig har fått träffa hen, men att barnet har fått höra en massa om mammans storsyskon. Mammans säger att barnet är likt sin hen och att barnet hittar på en massa bus, precis som mammans storsyskon gjorde. Barnet kan berätta ett par historier om bus som hen gjorde. Barnet skriver också upp Q, som är mammans storsyskons barn (bor på annan ort). Barnet tar också med Ys föräldrar.

Barnet berättar att barnet har släkt i Enköping (på mammas sida) som barnet hälsar på ibland, och de hälsar på hemma hos barnet. När det gäller kontakter i skolan skriver barnet in bästa kompis som går i en parallellklass. Barnet berättar att barnet har gett bästa kompis sin silvermedalj hemifrån.

Barnet skriver in fem kompisar från klassen, samt fröken och fritidsledaren. Barnet berättar om hur fritidsledaren brukar vara, hur barnet brukar skämta och hur barnet är med i olika lekar som barnet och kompisarna hittar på. Barnet ritar flera glada gubbar runt fritidsledarens namn, och räknar dem noggrant medan barnet ritar. Det blir sju stycken.

I rutan för övriga personer skriver barnet in grannar till pappan. De är ett äldre par utan barn som är "jättesnälla". Mammans berättar att de kom på barnets kalas även när barnet hade det hemma hos mammans.

I samtal då vi använder "sån är jag"-kort beskriver barnet sin familj på följande sätt:

- Mammans, pappan och pappans äldsta barn/barnets storsyskon är vänliga.

- Pappan är tålmodig. Han kan sätta sig ner och vänta på att barnet ska bli klart, och inte göra någonting alls under tiden. Barnet visar med kroppsspråk hur otålig barnet själv blir om man bara ska vänta på något. Barnet vill att det ska hända saker.

- Pappan, mammans, mammans sambo och storsyskonet är omhändertagande. De kan t ex hjälpa barnet med läxan.

- Äldsta barnet är begåvat. Kan spela gitarr (som hunden på begåvad-kortet).

- Mammans sambo är skojsk ibland, han skojar med mammans och med barnet.

- Pappan är stödjande. Om barnet ska göra något som barnet inte gillar då peppar pappan honom, t ex vid läxläsning när barnet säger att barnet inte kan. Pappan och barnet berättar tillsammans att förut kunde barnet ha lite dåligt självförtroende när det gällde läsningen, men nu läser barnet utan problem.

- Barnet berättar att ibland läser pappan tidning när barnet vill visa saker och då vill barnet att pappan ska titta ändå och då puttar barnet på pappan eller säger till tills pappan verkligen tittar. Pappan och barnet visar upp hur det kan vara då, när pappan är inne i sin tidning men att barnet inte ger sig.

I enskilt samtal med barnet på socialkontoret får barnet frågan hur storsyskonet är. Barnet berättar att storsyskonet är snällt och att hen brukar hämta barnet på skolan ibland. Storsyskonet brukar skoja

Att göra intervjuer med barn innebär många viktiga utmaningar* som vi inte kan se att utredarna behärskar alls.

Men om vi utgår från utredarnas intervjuresultat, så karaktäriserar barnet här pappan som huvudsakligen vänlig, tålmodig, omhändertagande, stödjande, och ibland disträ.

Finns här något allvarligt eller negativt om pappan, som barnet berättar?

* Se vår tidigare bok om grundläggande vetenskaplig utredningsmetodik.

Som du läst så understödjer utredarna att pappan är huvudsakligen ansvarig för barnets oacceptabla situation. Bland annat med att pappan inte har förhindrat storsyskonet att prata med sitt syskon om sin upplevelse av hans mamma.

Om vi trots utmaningarna med att intervjua barn, gör som utredarna, och utgår från vad barnet själv berättar om sitt syskon. Har detta hänt såsom barnet säger (**precisering**)? Ska inte barnen själva kunna prata ut om saker som dessa? Speciellt om det är som barnet här berättar - att hans mamma har slagit storsyskonet? Hur ofta har detta skett över en tidperiod (**basfrekvens**)? Det har i alla fall inte skett oftare än att det bara kommer fram när utredarna ställer den specifika frågan om det finns något mindre bra med storsyskonet Men storsyskonet får här inte återge sin uppfattning (**systematisk replikering**). Inte att utreda ...

Som du också läst så hävdar utredarna att barnet har lärt sig att det inte är tillåtet att visa positiva känslor för sin mamma av pappan. Detta exempel verkar vara underlag för det.

Här ser man att det är mamman (utan att ha utretts med **källkritik**) som påstår att detta har hänt **en** gång, utan att utredarna har undersökt om det har hänt (**precisering**). Dessutom att med metoden **basfrekvens** så inser man att när det har hänt EN gång, så är det sällan relevant i en utredning. Observera också att mamman i intervjun inte ger någon förklaring till den situationen utan att det är utredarna som i sin motivation till sin bedömning sammanfogar detta. Är **utredarna sakliga** och **opartiska** här?

med barnet och berätta gåtor. Och så spelar de Wii tillsammans.

Utredare frågar också om det är något som är mindre bra med att ha ett storsyskon och barnet svarar då att storsyskonet kan vara "lite jobbig" ibland. Och barnet kan bli "våldigt argt för en liten grej". Barnet berättar att barnet blir ledset när storsyskonet säger att hans mamma har slagit honom och att "hon är skit". Barnet säger att barnet vet att det inte är så och säger till äldsta barnet att han älskar sin mamma. Barnet berättar att mamman har sagt till honom att storsyskonet säger så därför att pappan sagt till storsyskonet att säga så. Men barnet vet inte om det stämmer.

Barnet berättar om sina kompisar:

P är varm och rättvis. När man är rättvis delar man med sig till andra och tänker på andra. Barnet berättar att barnet ibland tar med kompisar hem efter skolan. Ibland hos mamman och ibland hos pappan, men lite oftare hos mamman. Barnet berättar att det inte finns några uttalade regler kring detta eller att det skiljer sig något mellan mamman och pappan. Till viss del är det olika kompisar som barnet umgås med beroende på vilken förälder barnet är hos. Barnet berättar att när mamman flyttar till huset som ligger närmare skolan så kommer barnet att få nära till en gammal dagiskompis som heter Q. Hos pappan brukar barnet vara mer med R som bor nära där.

Vårdnadshavarnas uppfattning

Mamman tycker att det är viktigt att barnet har tillgång till släkt på båda sidor, både mammans och pappans. Mamman har därför tagit kontakt med barnets farmor efter separationen från pappan. Hon bjuder också in pappans sida av familjen till barnets födelsedagar.

Mamman beskriver att pappan och storsyskonet inte brukar hälsa på mamman när de ses, vid överlämningar på skolparkeringen. Mamman upplever att deras beteende påverkar barnet till att inte visa sina känslor för mamman i de situationerna, att visa att barnet tycker om henne. Hon ser att det blir jobbigt för barnet att förhålla sig till att pappan och storsyskonet inte tycker om henne.

Mamman känner oro för att pappans äldsta barn påverkar barnet negativt. Barnet har berättat för mamman att pappans äldsta barn och pappan bestämmer och att storsyskonet har även kallat mamman subba och sagt att hon försökt ta barnet ifrån storsyskonet och pappan. Mamman har visat foton på henne och pappans äldsta barn tillsammans för barnet och pratat om att det är trist att det har blivit så som det är. Mamman säger att hon inte anser att pappan ser sitt ansvar i situationen. Mamman anser att det är onödigt att smutskasta henne och skapa ett trauma, och att det är tråkigt att det ska vara så mellan syskonen.

Mamman berättar om ett tillfälle då hon sprungit på barnet ute under pappans vecka och att hon då reagerat på att barnet knappt vågade gå fram till henne. Barnet har också sagt till mamman att barnet inte vågar berätta för pappan om barnet har träffat mamman.

Övrigas uppfattning

(t ex styvföräldrar, andra myndigheter)

Barnets fröken berättar att barnet umgås med många olika men att barnet inte har någon "bästa kompis" i klassen, vilket är både bra och dåligt. Barnet kan ofta ha svårt att se sin egen del i konflikter. Barnet kan bli jätteargt och frustrerat och tycka att saker som händer bara är andras fel. Relationer till vuxna fungerar bra. Barnet tar gärna kontakt med vuxna.

Barnets farmor (pappans moder) berättar att hon inte hade någon kontakt med barnet under tiden som mamman och pappan levde ihop. Pappan hade varit tydlig med att barnet inte ville att hon skulle kontakta dem, och hon hade därför respekterat det. Hon blev därför väldigt glad när mamman möjliggjorde kontakten mellan henne och barnet. Pappans moder berättar att hon träffade pappan senaste gången för ett år sedan på en kusinträff. Pappan ville då inte ta henne i hand när hon sträckte fram handen för att hälsa. Pappans moder träffar barnet ca 5-6 gånger per år, sedan tre år tillbaka. Pappans moder upplever att vara tillräckligt ofta för att kunna ha en farmor-relation. Hon beskriver att hennes och barnets relation har blivit successivt alltmer varm och ömsesidig.

Pappans moder berättar att pappan inte umgås med sina syskon. Hon berättar att ena syskonet har ett barn som är nästan jämn gammalt med barnet. Brodern och pappan umgås inte sedan pappan satte som regel att de endast kunde umgås om brodern inte hade kontakt med pappans första barns mor (storsyskonets mamma) som pappan då hade separerat ifrån. Farmoderns tanke kring varför pappan ställer sådana ultimatum är att pappan "inte vill bli sedd från två håll".

Socialtjänstens iakttagelser

Vid hembesöket hos pappan träffar utredare också barnets storsyskon, samt barnets farfar som är på besök från <land>. Vi blir bjudna på fika i köket. Barnet berättar på uppmaning av pappan att det är barnet som har skurit upp sockerkakan och att det var det barnet höll på med när vi kom. Äldsta barnet berömmar barnet och säger också att barnet lagt upp allting fint på fatet. Under besöket är äldsta barnet mån om att berätta och hjälpa barnet svara på frågor utredare ställer. När barnet får frågan om barnet vet varför vi är där svarar äldsta barnet att barnet tror att det är med anledning av "vårdnadstvisiten". Äldsta barnet hjälper bland annat barnet att berätta om skolan, och pappan berömmar barnet för att barnet läste högt själv ur en bok kvällen innan. Äldsta barnet berättar att barnet tycker att det är bra att han och barnet är hos pappan samma vecka så de träffar varandra. Den vecka de inte bor tillsammans brukar de inte träffas, berättar äldsta barnet. Förut när de gick på samma skola sågs de ju där, men nu har äldsta barnet bytt skola. Barnet berättar att dörren till äldsta barnets rum ofta är stängd och att barnet vet att barnet ska knacka innan hen går in. Barnet berättar att barnet nästan alltid brukar vara välkommet in på äldsta barnets rum och att barnet får vara med även när äldsta barnet har någon kompis hemma.

Här intervjuas barnets farmor utan **källkritik**. Här framkommer en konflikt mellan farmodern och pappan. Då bör man ifrågasätta sakens sanning hos pappan, farmodern eller dem bägge. Varför görs inte det?

Farmodern upplever att 5-6 gånger är tillräckliga för att fälla ett omdöme. Men är det inte en uppgift för utredarna att undersöka och bedöma? Inte att återge som om det var så.

Har farmoderns påståenden **preciserats**? Har **alternativa tolkningshypoteser** ställts upp för att sedan **falsifieras**?

Vi lever i ett demokratiskt samhälle och för angrepp på ens person så ska den angripna få svara innan hen döms. Det är metoden **systematisk replikering**. Borde inte pappan ha fått läsa detta och ge sin syn på det? Hör inte detta till demokrati? Men inte hos socialtjänsten. Är det opartiskt? Får inte den som ljuger om den andra, fördelar då?

I alla de 24 utredningarna vi har granskat, så får föräldrar hela utredningen skickad till sig först när den är klar (det vill säga även dess analys och bedömning). Föräldrarna ombeds ofta att bara kommentera det som de själva intervjuats om. De har aldrig fått möjligheten att ge en replik. Oavsett det, analysen och bedömningen är redan gjorda och har aldrig ändrats. Har föräldrarna tur kan deras svar biläggas (för att vara försvunna i barnets senare utredningar så felaktigheter fortsätter att upprepas där).

Är detta långt ifrån ett demokratiskt förhållningssätt?

Vårdnadshavarnas förmåga - beskriv resurser och problem inom området familj och sociala relationer

Grundläggande omsorg

Mamman berättar att det är viktigt för henne att umgås mycket med barnet och beskriver att hon och

barnet har en nära relation. De brukar titta på tv tillsammans, spela basket och de har varit och åkt skidor tillsammans. Mamman beskriver

att hon är dålig på att åka skidor men att barnet tycker om det.

Mamman skulle helst vilja att hon och pappan kunde prata om barnet och att barnet fick känna att de båda tycker om barnet samt att de bägge har gott att ge honom. Mamman säger att pappan relaterar mycket till deras gemensamma historia för att rättfärdiga och hitta lösningar på nuvarande problem/situationer. Mamman önskar att de båda ska kunna lyssna på barnet och prova olika lösningar.

Säkerhet

Pappan beskriver att han är mån om att fånga upp de konflikter som kan uppstå mellan barnet och barnets syskon. Om det är något de blivit osams om tar sig pappan alltid tid att prata igenom det med dem. Pappan anser att barnet och äldsta barnet har en varm och kärleksfull syskonrelation.

Mamman och hennes sambo har uttryckt oro för att barnet blir utsatt av äldsta barnet. Barnet har berättat för dem att äldsta barnet har sagt att barnet hatar barnets mamma och att äldsta barnet också tvingar barnet att göra saker för honom, som att bära barnets skolväska hem från skolan. Denna oro har också lett till att sambon till barnets mamma gjorde en orosanmälan gällande äldsta barnet då han var orolig för hur äldsta barnet mår i detta.

Det har genom samtal med barnet inte framkommit något som tyder på att barnet är rädd för sitt syskon, däremot berättar barnet att barnet blir ledset när äldsta barnet säger dumma saker om mamman.

Känslomässig tillgänglighet

Både pappan och mamman anser sig ha en bra och tillitsfull relation till sitt barn. Däremot finns inte en tillräckligt bra och välfungerande relation mellan dem som föräldrar, vilket

påverkar det sätt barnet förhåller sig till sina två familjesituationer.

Problemen med den bristande kommunikationen yttrar sig i att mamman inte får veta hur barnet har det/har haft det, hon får inte information om vad barnet ska göra/har gjort. Mamman berättar som exempel att hon fick veta att pappan och barnet skulle resa till <land>, men fick inte någon närmare information än så, då pappan uttryckte att det inte var hennes ensak. Mamman och hennes sambo upplever också att pappan undviker att berätta och förbereda barnet på saker som ska hända, och deras tolkning är att pappan gör så för att undvika att information kommer fram till mamman.

Mamman beskriver att barnet lever i två världar som är helt åtskilda från varandra och där inget utbyte tillåts. Mamman är frustrerad över att inte kunna få information om hur barnet mår de veckorna barnet inte är hos henne. Hennes uppfattning är att pappan kan "stänga av" helt när barnet är hos mamman, då förväntar pappan sig att hon tar fullt ansvar och tar heller inte kontakt med barnet. Pappan tillåter inte heller att barnet och äldsta barnet har kontakt med varandra under mammans veckor.

Stimulans

Barnet samt respektive förälder har i samtal berättat om hur vardag och helg kan se ut.

Barnet tycker inte att barnet och pappan gör något speciellt tillsammans i veckorna. De lagar mat, äter och går och lägger sig. Barnet brukar hjälpa pappan i köket, med till exempel att hacka grönsaker och duka bordet. Barnet brukar också hjälpa pappan att laga saker, som cykeln till exempel. Det är ganska kul tycker barnet. På helgen kan det

Det förekommer en hel del osaklig information i utredningen. Här är det mamman som påstår en sak. Men på sidan innan berättar storsyskonet att de tidigare träffades när de gick på samma skola ...

Borde man inte överlag undersöka olika påståenden och bara ta upp vad man till slut är säker på är saklig information, först när man använt precisering, systematisk replikering ...?

Stycket börjar som utredarnas sammanfattning men glider över i att återge vad mamman subjektivt har berättat utan att utredarna har undersökt det med metoder som källkritik och så vidare. Det vill säga utredarna har nu identifierat sig med den ena föräldern och återger vad mamman subjektivt påstår som saklig och opartisk information, se andra och tredje stycket i högra kolumnen. Eller?

hända att pappan, barnet, äldsta barnet och pappans partner går en promenad i skogen och grillar, som en picknick. Barnet berättar att pappan är en "skogsmänniska" men att barnet inte tycker så mycket om det. Barnet går på judo, vilket barnet tycker är ok, men inte lika roligt som basket. Pappan berättar att barnet brukar hjälpa till med saker i köket, hjälpa till med maten eller diska. På helgerna brukar de baka scones tillsammans och barnet säger att barnet tycker om helgerna då barnet får äta scones med honung, för det får man inte på vardagarna.

Hemma hos mamman berättar barnet att barnet brukar vara "lite mer slö" när det gäller att hjälpa till, jämfört med hur det är hos pappan, och att barnet får göra vad barnet vill innan middagen. Ibland sitter barnet och tittar på tv istället, ibland hjälper barnet till att duka. Och så går barnet ut med soporna när mamman ber honom om det. På kvällen gör de ofta något roligt tillsammans, t ex spelar pingis på vardagsrumsbordet. På helgen när barnet är hos mamman kanske de går på bio, går på stan, shoppa. Barnet säger att barnet brukar få välja själv och att mamman frågar honom vad barnet vill göra. I helgen som var, var mamman och barnet på "Monster Jam" i Globen och barnet berättar inlevelsefullt och med stort engagemang om den upplevelsen.

Mamman berättar att hon uppmunt-
rar barnet att leka med kompisar
och ta med kompisar hem. Hen får
gå hem med en kompis en gång i
veckan.

Barnet berättar att det inte är någon
skillnad hur mycket barnet leker
med kompisar beroende på om bar-
net bor hos mamman eller om barnet
bor hos pappan.

Vägledning och gränssättning

Under samtal med barnet på social-
kontoret framkommer också att bar-
net går och lägger sig klockan 20 när
barnet är hos pappan och klockan
21 när barnet är hos mamman. Hos
pappan läser de alltid bok innan bar-
net somnar. Det är barnet som bru-
kar läsa högt för pappan. Just nu lä-
ser de "Lasse-Majas detektivbyrå".
Hos mamman läser de bok på kväl-
len ibland också. Barnet har lånat en
Lasse-Maja-bok på skolbiblioteket
som barnet har hemma hos mam-
man.

När barnet ska ge ett exempel på nå-
got hen inte får göra hos mamman/
pappan svarar barnet att barnet inte
får vara ute sent. Barnet berättar att
när barnet går ut och leker de veckor
barnet är hos pappan måste barnet
ha mobiltelefon med sig så pappan
kan nå honom. Om barnet ändå
skulle göra något barnet inte får
göra, då kan mamman, pappan,
äldsta syskonet, mammans sambo,
mammans sambos barn eller pap-
pans partner säga till honom. Mam-
man tycker att barnet ska visa re-
spekt för henne och att hon vill visa
barnet att familjen är betydelsefull
samt att barnet ska veta vilka famil-
jen är. Mamman har visat barnet sin
bakgrund och att den är annorlunda
vad gäller kultur, politik etc.

Mamman säger att hon aldrig har
slagit barnet. Hon berättar för utre-
dare att hon aldrig skulle röra barnet
med våld, att det känns främmande
och orimligt att göra. Mamman be-
skriver att hon och barnet har en fin
kontakt och att det finns ingen
grund för att använda våldsbesträf-
ning. Mamman beskriver att hon kan
höja rösten mot barnet och att bar-
net kan bli surt och stänga in sig på
sitt rum samt ibland sparka. Mam-
man har vid sådant tillfälle hållit i
barnet och sagt ifrån för att barnet
ska lugna ned sig.

Pappans orosanmälan gällde
detta område. Kan du se att ut-
redarna undersökt och precise-
rat pappans orosanmälan så att
de vet om den var befogad eller
inte? Eller om pappan använde
orsanmälan som slagträ mot
mamman? Vi kan det inte.

Här säger mamman att det inte
är som pappan uppfattat det.

Är det så lätt man kan avfärda
kritik? Alltså, ingen källkritik,
ingen precisering, inga alterna-
tiva tolkningshypoteser och
ingen systematisk replikering.

Är pappans oro härmed sakligt
och opartiskt utredd? Kan nå-
gon hävda det?

Är det så orosanmälningar ska
utredas?

Är det egendomligt att media
kan skriva om fall där anhöriga
sagt ifrån flera gånger, barn dör
... men socialtjänsten har inte
upptäckt några problem. Föräl-
dern "sa" att det inte var några
problem?

Här kommer utmaningarna in med att intervjua barn som kan ha låtit sig påverkats, en kunskap utredarna inte har.

Hur det här samlade omdömet från utredarna här går ihop med att barnets situation är "inte acceptabel" är svårt att förstå.

Barnet berättar att om barnet ibland inte gör som mamman säger så brukar mamman säga till henom igen. Ibland hör barnet inte och då höjer mamman rösten, och stänger ibland av tv:n om barnet sitter och tittar på den. Vi frågar om mamman och barnet blir osams någon gång, men barnet kan inte riktigt minnas något speciellt tillfälle, "inte någon gång detta år" (år XXXX). Vi frågar hur det är hos pappan, hur pappan gör när barnet inte lyssnar eller om barnet är busigt. Barnet berättar att då säger pappan till, precis som mamman gör.

Stabilitet

Barnet har två stabila, trygga hem där det finns ett begränsat antal välbekanta och lämpliga vuxna som har det huvudsakliga ansvaret för honom.

Barnets/den unges behov inom området familj och sociala relationer

Barnet behöver få tillgång till familj och nätverk oberoende av om barnet bor hos mamman eller hos pappan. Barnet måste få möjlighet att fritt kunna kontakta den förälder barnet inte bor hos.

Läs nu igen ”Analys och bedömning”

Barnets bästas kommentar: I utredningen kommer avsnittet ”analysen och bedömning” i slutet. Men vi presenterade det först så att du lättare skulle kunna se om själva informationsinsamlingsfasen faktiskt gav rättssäkra, sakliga och opartiska belägg för vad analysen och bedömningen kom fram till. Nu föreslår vi att du läser avsnittet igen som vi nu kompletterat med våra förtydligande. Fundera och bedöm själv om utredarnas utredning är rättssäker, saklig, opartisk och rättstrygg.

Hur egendomligt det än kan verka, så uppfattar advokater och domstolar oftast utredningar som dessa såsom rättssäkra, rättstrygga, sakliga och opartiska och dömer ofta därefter. Alltså, utifrån utredningar som dessa döms barn till att förlora en nära kontakt till en förälder (vårdnadstvister) eller sina enda eller båda sina biologiska föräldrar i omhändertaganden/tvångsomhändertaganden. De barnen förlorar då också en nära relation till sina syskon, släkt, mor- och farföräldrar och andra nära anhöriga. Och alla förlorar en nära kontakt med dessa barn. Verkar det värdigt ett rättssamhälle?

Här finns även alternativen att barn som borde skiljas från en eller båda sina föräldrar eller att barn inte borde bo kvar på de familjehem/hem för vård och boende för att de vanvårdas där, men på grund av utredningar som dessa inte alls skiljs, av vad vi har sett. Verkar det värdigt ett rättssamhälle?

Så, läs själv och tänk efter: Är detta en rättssäker, saklig, opartisk och rättstrygg utredning? Eller är det en godtycklig utredning som kommer innebära att samhället bryter mot de mänskliga rättigheternas tolfte artikel - artikeln om att var och en har rätt till privatliv och familjeliv och ska ha lagens skydd mot godtyckliga angrepp eller ingrepp i sina rättigheter. Efter detta gör vi en genomgång utifrån de åtta grundläggande och nödvändiga utredningsmetoderna och utredningsfaserna.

Analys och bedömning

”Den nuvarande situation som barnet lever i och har levt med sedan föräldrarnas separation för tre år sedan **är inte en acceptabel situation.**”

Barnets bästas kommentar: Ingenstans har socialtjänstens akademiska utredare presenterat rättssäkra, sakliga och opartiska underlag för att barnets situation ”inte är en acceptabel situation”. Ingenstans. Vissa förhållanden är olyckliga och oönskade men att det är en oacceptabel situation är inte belagt.

”De stora bristerna i kommunikationen mellan föräldrarna får svåra följder för barnet.”

Barnets bästas kommentar: Ingenstans har socialtjänstens akademiska utredare presenterat rättssäkra, sakliga och opartiska underlag för att det är just ”bristerna i kommunikationen” som innebär ”svåra följder för barnet”. Återigen är vissa förhållanden olyckliga och oönskade men var är det sakliga underlaget?

”Barnets behov av god omvårdnad måste alltid gå före eventuellt obehag som barnets föräldrar känner inför att ha direktkontakt.”

Barnets bästas kommentar: Vi vet inte i vilken värld utredarna lever i. Inte ens i gifta familjer sker detta alltid. Idag finns många separerade familjer där samarbetet inte är optimalt

men där barnen ändå mår bra, vilket också har bekräftats nyligen i artikeln "Växelvist boende bäst för skilsmässobarn"².

"Utredarnas uppfattning är att pappan har fastnat i konflikten efter separationen med barnets mamma och har svårt att lägga det gamla åt sidan för att gå vidare och försöka hitta nya lösningar på hur samarbetet kring barnet kan se ut."

Barnets bästas kommentar: För detta finns inget sakligt och opartiskt belägg presenterat utan enbart osakligt och partiskt belägg. Läs även det efterkommande avsnittet som avslöjar intressant information just om detta (vi vill i dessa kommentarer utgå från vad en granskning av utredningen ger utan annan kunskap än grundläggande kunskap om utredningsmetodik).

"Därmed låter pappan konflikten med mamman gå före barnets behov av en känslomässigt stabil uppväxt."

Barnets bästas kommentar: För detta finns inget sakligt och opartiskt belägg presenterat utan enbart osakligt och partiskt belägg. Läs även det efterkommande avsnittet som påvisar intressant information.

"Pappans val att inte fullfölja utredningen är också ett exempel på att pappan låter sina egna behov gå före det som gynnar barnet."

Barnets bästas kommentar: För detta finns inget sakligt och opartiskt belägg presenterat. Detta är snarare i linje med utredarnas partiskhet och viljan att smutskasta pappan.

"Enligt forskning kring barn i vårdnadsärenden är det en tämligen fast förankrad kunskap att osämja, konflikter och dålig kommunikation mellan föräldrarna är en stark riskfaktor för en ogynnsam social och känslomässig utveckling hos barn.

Vid långvariga och destruktiva konflikter far barn illa och kan få psykiska och psykosomatiska symtom.

Både barnets mamma och skolan har uttryckt oro med anledning av att barnet börjat uppvisa tecken på att barnet är hämmat i sin känslomässiga utveckling."

Barnets bästas kommentar: Det har inte presenterats sakliga och opartiska belägg för att barnet "är hämmat i sin känslomässiga utveckling". Barnet verkar duktig på att beskriva sina känslor. Att skriva in detta både subjektiva och starkt överdrivna "hämmat" ger intryck att utredarna partiskt vill ge pappan skulden även för detta.

"Barnet har genom den situation barnet befinner sig i lärt sig att det inte alltid är tillåtet att visa hur barnet känner."

Barnets bästas kommentar: Detta finns det inte heller sakligt och opartiskt belägg för. Det är en godtycklig utredning.

"Ett exempel på detta är att barnet har känt sig tvunget att hålla tillbaka glädjen över att ha träffat mamman ute när det är pappans vecka, då barnet inte känner att det är tillåtet att visa att barnet saknar mamman."

Barnets bästas kommentar: Kommer du ihåg utgångspunkten för detta i utredningen? Utredarna utgår från två olika påståenden som mamman gjort (om än direkt efter varandra i en intervju enligt utredarnas egna refererat tidigare i utredningen). Förutom avsaknaden av källkritik, så har utredarna på inga sätt undersökt om dessa händelser verkligen har hänt och om de verkligen har hänt just såsom mamman hävdar. För det tredje har de inte ens undersökt om mammans uttolkning av händelsen är rimlig – att barnet har lärt sig "att hålla tillbaka glädjen" (alternativa tolkningshypoteser och falsifie-

² Se <http://www.forskning.se/2017/01/12/vaxelvist-boende-bast-for-skilsmassobarnen/>

ring). Till sist skriver de alltså ihop två olika påståenden till ett. Utredarna har förlorat sin saktighet och opartiskhet och är nu istället osakliga och partiska samt godtyckliga.

"Utöver att barnet inte känner att barnet kan uttrycka positiva känslor kring att ha träffat mamman, är barnet också tvunget att bemöta de negativa saker barnet får höra om sin mamma från sitt storsyskon/pappans äldsta barn under pappans veckor.

Det är allvarligt att pappan inte har förmått hindra äldsta barnet i detta beteende."

Barnets bästas kommentar: Barnet har en gång berättat att detta har skett utan precisering och utan att tala om hur ofta det har skett (basfrekvens). Det finns också utmaningar med att intervjua barn. För barn är ännu mindre än vuxna sanningsvittnen. Storsyskonet har inte heller fått ge replik på det hänta och inte heller pappan. Har det ens hänt? Har det hänt så som barnet berättar? Kanske är även det utredda barnet ansvarigt för att detta grälände uppstått?

Barnet berättat också om att hans mamma har slagit storsyskonet (något som utredarna kanske borde ha undersökt närmare?). Enligt obestyrkt information framkommer ändå att pappan lägger ned mycket tid på barnens känslor och konflikthantering. Men oavsett det, syskon bråkar ofta (och de som inte bråkar kanske verkligen behöver bråka?).

Nej, ingenstans finns något objektivt underlag som stödjer varken 1) vad som påstås ha hänt, 2) att det är så allvarligt som utredningen uppfattar (om det har hänt), samt 3) att uttolkningen att pappan har eller inte har förhindrat detta beteende (varken syskonet eller pappan har fått replikera).

Är detta inte till för att svartmåla pappan?

"Eftersom pappans och mammans relation präglas av bristande kommunikation och misstro har det också påverkan på barnet. En del i

detta är de skeva mallar föräldrarnas inbördes relation tillhandahåller barnet när det gäller konflikthantering.

Barnet uppvisar också ett beteende där barnet har svårt att ta besvärser. Från skolan berättar man att barnet har svårt att se sin egen del i konflikter och har en tendens att fastna i känslor av att vara orättvist behandlat och därmed har svårt att gå vidare.

Föräldrar fungerar som förebilder för sina barn under uppväxten och barn tar i högre utsträckning till sig av hur föräldrar gör än vad föräldrar säger. Pappan pratar mycket med barnet om hur man ska uppträda mot och förhålla sig till andra på ett bra sätt, men är motsägelsefull i detta då pappan inför barnet inte bemöter mamman på ett respektfullt sätt. Detta får konsekvenser för hur barnet lär sig bemöta andra människor."

Barnets bästas kommentar: Dessa uppgifter är lämnade av mamman och av barnet utan precisering och utan att pappan har fått ge sin uppfattning (systematisk replikering). Replikering brukar alltid resultera i viktig motinformation. Det är mycket troligt att pappan skulle ge en annan bild av hur överlämningarna går till. Hur kan professionella akademiska utredare acceptera vad en person säger som objektiv information? Speciellt när den personen också är jävig?

Oavsett det och förenklat sagt; under ungefär 359 av årets 365 dagar träffar barnet inte mamman och pappan samtidigt. Detta eftersom hämtning och lämning skett via förskola, och skolan och barnet har haft varsina utvecklingssamtal med respektive förälder. Det är enbart mitt i loven som barnet överlämnas direkt mellan föräldrarna. Det verkar ske lugnt, det vill säga ungefär sex gånger om året. Skulle dessa få minuters överlämning mellan mamman och pappan under ungefär sex dagar/gånger om året påverka barnet så negativt som utredarna hävdar?

Handlar inte detta om hur utredarna snarast letar efter information som kan stödja deras partiska, osakliga och godtyckliga utredning? Att de därför okritiskt accepterar dumheter och bortser från viktig information? Hur detta är för barnets bästa, har andra som granskat utredningen inte heller fått ihop (se två sakkunnigutlåtanden senare).

Oavsett, någon saklig och opartisk information som stödjer både den påstådda händelsen och dess uttolkning, har inte presenterats i utredningen.

”Utredningen visar också att pappan har svårigheter i flera av sina nära relationer, där han till och med har valt att helt bryta kontakten med sin mamma, sina bröder samt båda sina barns mammor. Med anledning av detta har barnet bara tillgång till familj och släkt under de veckor barnet vistas hos sin mamma.”

Barnets bästas kommentar: Detta stämmer inte ens med vad utredarna själva skrivit i utredningen: Vid ett tillfälle är till och med pappans pappa (barnets farfar) hemma när utredarna kommer på besök. Det stämmer att barnet inte ritar upp sin faster och sina kusiner under intervjun kring att rita upp en nätverkskarta. Men därmed är det inte sakligt belagt att barnet inte har kontakt med sin släkt på pappans sida och sina kusiner i annat land. I utredningen har pappan berättat om att de träffas och mamman har berättat att en gång när pappan och barnet åkte till pappans syskon och barnets kusiner i <land>, så uppskattade mamman inte pappans påstådda svar. Allt enligt vad utredarna själva har fått fram i denna utredning. Förenklat sagt så har utredarna svårt att till och med läsa sin egen utredning utan fördomsfullhet så att de till och med ignorerar information de själva presenterat. Det pekar mot partiskhet och osaklighet.

Utredningen har inte heller haft som uppgift att utreda pappans familjerelationer, det framgår av utredningens så kallade styrande frågeställningar (riktlinjer för vad utredningen ska utreda och inte utreda). Om pappan har brutit med

sina nära familjerelationer på rimliga eller orimliga grunder kan inte heller utredarna presentera något sakligt och opartiskt belägg för.

Dessutom spelar det någon roll? Enligt Föreningen Nationernas mänskliga rättigheter har var och en rätt till privatliv och familjeliv utan godtyckliga ingrepp eller angrepp, och ska istället ha lagens skydd för detta.

Utredarnas osaklighet och partiskhet framgår av ordvalet ”till och med”. Var är lagens skydd för ens privatliv och familjeliv i socialtjänstens tappning?

”Barnet påverkas också av att inte kunna ta kontakt med mamman under pappans veckor. I en separation är det väldigt centralt och grundläggande att barnet får tillgång till båda föräldrarna och att man som förälder underlättar detta. Det är mycket allvarligt att försvåra eller förhindra barnet kontakt med den andra föräldern. Att fortsätta på detta sätt är exempel på beteende som bortser från vad som gagnar barnet.”

Barnets bästas kommentar: Här hade det varit värdefullt om utredarna hade arbetat med de vetenskapliga utredningsmetoderna vi tagit upp för att få tag i alla problems egentliga orsaker som exempelvis källkritik. Källkritisk granskning av vad som faktiskt framkommer av pappans obestyrkta intervjuer om att mamman var den som stämt om ensam vårdnad (det blev gemensam vårdnad och växelvis umgänge vilket var pappans linje) samt ännu hotar med det, men alltså inte lyckats. Men om mamman fått ensam vårdnad hade barnet knappt fått umgås med pappan alls. Det var pappan som var för gemensam vårdnad och växelvis umgänge. Han har sett till att barnet hälften av sin tid kan vara med var sin förälder och dess familj och släkt. Vem är det som inte tar sitt föräldransvar? Hur tänker utredarna?

Återigen blir frånvaron av källkritik i utredningen allvarlig. Källkritik är för alla akademiker en oerhört grundläggande utredningsmetod och även allmänt känd. Att socialtjänstens akademiker inte bryr sig om den är oseriöst.

"Ett återkommande tema under utredningen har varit barnets önskan om att få spela basket även de veckor då barnet bor hos pappan. Både skola och barnets farmor berättar om hur viktig basketen är för barnet. Barnet själv berättar att barnet drömmer om att bli basketproffs. Ett så starkt uttalat intresse för en fritidsaktivitet som är positiv både utifrån motion och kamratrelationer bör uppmuntras av föräldrarna. Barnet uttrycker att barnet känner sig sviket när pappan säger "kanske" till basketen samtidigt som det aldrig blir så, och barnet känner inte att barnet får någon förklaring från pappan."

Barnets bästas kommentar: Det verkar mycket egendomligt att barnet inte ska få spela basket. Pappan verkar ha påbörjat berättandet om orsaker i utredningen, men vad pappan säger liksom så mycket annat som sägs har inte utredarna undersökt med källkritik, precisering, och så vidare.

Vi vet att ett skäl till att pappan valde att inte fortsätta delta i utredningen var att utredarna vägrade intervjua en person som hade god insyn i hur samarbetet enligt honom saboterades av mamman, hur barnets fritid och just detta kring basketen användes för att skapa konflikter kring barnet istället för att barnet skulle vara fredat från dem. **Utredarna kunde inte förklara varför farmmodern skulle intervjuas på mammans initiativ men inte den person som pappan föreslog.** Varför? Det är utredningsmetoderna informationsval och informationsbortval och de ska framgå och motiveras i seriösa och rättssäkra utredningar.

Kan socialtjänstens utredande ha lett till att barnet blir som en bricka i en konflikt mellan en av föräldrarna mot den andra eller mellan båda? I vår bok "Om grundläggande utredningsmetoder som måste användas för att utredningar för barnets bästa ska vara rättssäkra,

sakliga och opartiska" så återger vi hur en domare irriterat förklarar just detta. Kan så vara fallet här?

"Pappan berättar att han är nog med att avsätta tid för regelbundna samtal med barnet där pappan upplever sig vara inkännande och främst fokuserar på att låta barnet få berätta hur barnet känner. Utredarnas uppfattning är att det snarare är pappans behov som styr dessa samtal. Pappan är mån om barnet men pappan tolkar barnets signaler på sitt eget sätt. Utredare anser att barnet måste få känna att barnet blir taget på allvar när barnet berättar något, och att barnet blir bemött - inte bara bekräftat - i sina tankar och önskningar."

Barnets bästas kommentar: Återigen, utredningen ska inte presentera tyckanden utan saklig och opartisk objektiv information. En förälders uppgift kan ibland vara att prata om saker som barn kan ha svårt att ta upp och prata om. Så var är de sakliga och opartiska belägen som kan styrka detta påstående som tränger långt in i pappans och barnens privat- och familjeliv? Inte i utredningen i alla fall. Om det fanns, kunde omdömet vara riktigt. Nu är omdömet istället godtyckligt och partiskt.

"För att barnet skall kunna utveckla stabila, varma, kärleksfulla och trygga relationer till sina föräldrar, sitt syskon och sitt övriga nätverk kan det inte nog betonas att föräldrarna behöver anstränga sig till det yttersta samt ta emot all hjälp de kan få för att framöver kunna få ett gott samarbete kring barnet."

Barnets bästas kommentar: Finns här en dold antydning som pekar ut en förälder mer än den andra? Varför?

Intyg om korrekt anonymisering?

Vi bad den socialtjänst som utfört denna utredning att granska anonymiseringens korrekthet.

Det vill säga att vi anonymiserat utredningen genom att ta bort personnamn, ortsnamn och ändrat i och tagit bort sådan text (ibland meningar och hela stycken) som skulle kunna innebära att man skulle kunna identifiera barnet, dess föräldrar, vänner eller förskole- och skolpersonal eller liknande.

Vi har också korrigerat skrivfel som annars skulle innebära otydlighet, syftningsfel och stavfel.

Men socialtjänsten vägrade granska och intyga att vår anonymisering var korrekt, trots upprepade förfrågningar.

Utredningen anonymiserades i en första omgång för att användas på en socionomutbildning. Eftersom utredningen nu kommer att läsas av väsentligt fler har vi anonymiserat den ytterligare.

Vi hoppas också att alla hjälps åt att inte identifiera barnet, storsyskonet, dess föräldrar, mor- och farföräldrar samt släkt. Det hoppas vi att varje ansvarsfull person förstår och respekterar.

Wake up call from reality

Två sakkunnigomdömen om utredningen som användes i den efterföljande vårdnadstvisten

Det är inte svårt att se hur rättsosäker, osaklig, partisk och rättsotrygg utredningen är, bara man förstår enkla grunder för detta som vi dels förklarat i våra två böcker³, dels ovan.

Men bara fyra månader efteråt ...

Bara fyra månader efter utredningen hade mamman stämt pappan för andra gången för att hon skulle få ensam vårdnad och att barnet knappt skulle få umgås med sin pappa, sitt syskon på pappans sida och pappans familj.

De nedstående sakkunnigomdömena användes då i den juridiska tvisten mot mamman. Just för att pappan kunde utredningsmetodik och fick med sig advokaten på detta, så slutade det med att mamman var tvungen att återkalla sin andra stämning om ensam vårdnad.

Man kan undra varför vi aldrig hört talas om att de kommunpolitiker som sitter i kommunens socialnämnd och som enligt socialtjänstlagen har det "yttersta ansvaret" för socialtjänsten, säger ifrån. Dessutom, varför ser så försvinnande få advokater och domare denna allvarliga rättsosäkerhet och säger ifrån (den är lika allvarlig i de 23 utredningar vi har granskat och i de många andra vi titta på).

Glöm inte heller att i ideella föreningen Barnets bästa finns mammor, pappor, mor- och farföräldrar, människor med funktionsnedsättningar, andra nära anhöriga, familjehemsföräldrar, samt faktiskt vuxna som tidigare var barn, som alla råkat illa ut för socialtjänstens rättsosäkra utredningar.

FÖRSTA sakkunnigomdömet om denna socialtjänstutredning

Jag har blivit ombedd av pappan att kommentera <kommuns> socialtjänsts utredning hösten 20xx av barnet XXXX.

Jag är tekn. dr. och docent i Arbetsmiljöteknik. Jag är forskningsledare på <stads> universitet och van vid att skriva och läsa undersökningsrapporter.

Jag har arbetat mycket med prestandatest av olika provtagare inom arbetsmiljön, och ett oavvisligt krav där är att utredaren/testaren är objektiv gentemot sitt undersöknings-

objekt. Allt annat vore oprofessionellt. Även om det är något helt annat att utreda ev. problem mellan människor, fordras även för detta ett professionellt tillvägagångssätt som möjliggör för utredaren att komma fram till ett resultat utan att låta sig omedvetet styras av sina privata preferenser.

I flera avseenden brister tyvärr denna utredning både vad gäller objektivitet och professionalism. Här är några exempel:

I: Rapporten ger intryck av att utredarna inte har haft ett antal frågor,

³ Se <http://www.barnetsbasta.org/barnets-bastas-publikationer/>

frågeställningar, etc, som de vill ha svar på från respektive förälder för att utifrån detta bygga upp sin bild av barnets verklighet. I så fall skulle de kunnat ge en objektiv och jämförande beskrivning av hur barnet har det hos de bägge föräldrarna, och hur det hanterar olika situationer.

Istället ger rapporten intrycket att utredarna nöjt sig med vad som mer oplanerat råkat komma fram i samtalen med respektive förälder. Detta syns bl. a. på att beskrivningarna av någon aspekt på barnet kan vara helt olika för de bägge föräldrarna, utan att utredarna tycks märka att de inte redovisar för den andre personen liknande frågor etc. som togs upp för den första.

- En variant av detta är att utredarna, av någon anledning, behövde ett möte mer med pappan än med mamman, men att han av någon anledning som utredarna väljer att inte redovisa, vägrade att komma till mötet eller ha fler utredningssamtal med utredarna. Men om nu det var så viktigt med ett extra möte, och det inte inträffade, varför får det ingen allvarlig konsekvens för utredningen? Istället använder utredarna detta för att ytterligare en gång direkt kritisera pappan.
- Vid de tillfällen som utredarna väljer att redovisa förhållanden, synsätt etc. för bägge föräldrarna är avsnitten oftast betydligt längre och mer positivt formulerade (för att inte säga uttalat positiva) om mamman än om pappan. Avsnitten om pappan är ofta korta och torra. På grundval av utredarnas ordval och formuleringar i rapporttexten, verkar det inte som om utredarna fått några positiva känslor vid mötena med pappan, till skillnad från mötena med mamman. Allmänt verkar

utredarna inte förstå vad pappan försöker säga till dem.

- *Utredarna försöker inte att förhålla sig objektivt och på ett professionellt sätt sakligt beskriva de bägge föräldrarnas och barnets situation.*

2: Utredningen refererar ofta till att pappan anser att det efter skilsmässan varit mycket problem i umgänget mellan föräldrarna och att mamman, när tillfälle ges, försöker dra in barnet i föräldrarnas konflikt, samt att hon ofta hotar med att stämma honom om vårdnaden.

Detta verkar enligt utredningen vara anledningen till att kontakt sker via e-post och att barnet på loven överlämnas på en parkeringsplats. Aggressiviteten mellan föräldrarna och deras sätt att hantera den riskerar att få allvarliga konsekvenser för barnet.

Utredarna fäster ingen betydelse vid hur det konkret varit/är i föräldrarnas ömsesidiga hantering av barnet, utan anser istället att pappan har en tendens att fastna i gamla oförrätter/konflikter. Detta till skillnad från mamman, som i flera avsnitt uttrycker en önskan om att hon och pappan skall kunna komma ur den nuvarande situationen och hantera barnet på ett bättre sätt.

- *Men inom fyra månader från det att utredningen var klar stämde mamman än en gång pappan angående vårdnaden av barnet.*
- *Detta kan ses om ett "wake up call from reality" om utredarnas brist på professionella kompetens genom att de inte lyckats förstå vid den av föräldrarnas konflikt.*

3: I sitt "Analysavsnitt" drar utredarna slutsatser som inte bygger på de data som tidigare presenterats i

utredningen. På ett ställe skriver utredarna att "Ett exempel på detta är att barnet har känt sig tvunget att hålla tillbaka glädjen över att ha träffat sin mamma ute när det är pappas vecka, då hen inte känner att det är tillåtet att visa att hen saknar mamma" Slutsatsen bygger enbart på moderns egna berättelse och tolkning (vilken utredarna sedan själva lyfter till en ny nivå), och hon verkar inte ens ha pratat med barnet om detta när eller strax efter det att hon såg barnet. Ingen verkar ha pratat med barnet om detta.

- *Ur en enskild observation (som inte har bekräftats och som lämnas av en part i målet) har utredarna gjort en tolkning (som de inte prövat mot alternativa tolkningar) och sedan på detta byggt en hel modell av barnets tankar och känslor.*
- *Det blev en "tjusig" modell, men ingen vet om den beskriver barnet. Det är oprofessionellt att grunda en analys i en utredning utifrån något som man sakligt inte vet om det verkligen har inträffat.*

4: Bara raden efter skriver utredarna "... är hen också tvungen att bemöta de negativa saker hen får höra om sin mamma från sitt storsyskon under pappas veckor. Det är allvarligt att pappan inte förmått hindra storsyskonet i detta beteende." Skriv-

ningen/ordvalet är försåtlig och innebär att utredarna anser (tror) att storsyskonet ofta uttrycker sig på detta sätt, kanske t.o.m. för att avsiktligt sår barnet. Det framgår emellertid av de uppgifter som utredarna lämnat tidigare i rapporten att så inte är fallet. Av skrivningarna i utredningen framgår att storsyskonet tycks fälla negativa kommentarer om mamman när hens och barnets samtal av någon anledning kommit in på relationen mellan storsyskonet och mamman, t.ex. att barnet vill att storsyskonet skall besöka hen på mammans veckor.

- *Det är oprofessionellt att på detta sätt i en analys genom försåtligt och/eller missvisande ordval implicit hävda något som är tvärs emot vad som tidigare redovisats som data.*

Sammanfattning:

- Rimligtvis borde utredningar inom socialtjänsten ha liknande höga krav som inom mitt arbetsområde – arbetsmiljöteknik – eftersom de uttalar sig om enskilda barn och individer.
- Den avsaknad av professionalism som jag sett i denna rapport skulle aldrig kunna passera här. Det vore skrämmande om en så här osaklig rapport skulle vara representativ för socialtjänsten.

Stockholm 21 augusti 20XX

ANDRA sakkunnigomdömet om denna socialtjänstutredning

Undertecknad har av pappan blivit ombedd att kommentera <kommuns> socialtjänsts utredning gällande barnet.

Bakgrunden är att pappan ifrågasatt utredningens saklighet och önskat få en utomstående bedömning av materialets karaktär och kvalitet, inte minst ur rättssäkerhetssynpunkt vid en vårdnadstvist.

Det var med viss tvekan jag valde att gå igenom materialet. Min profession är inte jurist eller socionom med dessa utbildningars kompetenser utan samtidshistoriker. I detta ligger emellertid att arbeta mycket med muntlig närhistoria (s k "oral history"). Disciplinen har utvecklat en specialistkompetens inte bara när det gäller värdering av skriftliga och muntliga källor utan även för genomförandet och analysen av s k kvalitativa intervjuer.

Till mitt yrke kan i sammanhanget även nämnas tjugo års erfarenhet av arbete med ryska barnhemsbarn inom organisationen XXXX. En av mina forskningsinriktningar har också varit att följa ryska barnhemsbarns liv och utveckling i en förändrad värld. Privat, i min familj, har jag erfarenhet av både egna (biologiska) barn, foster- och adoptivbarn och har, likt så många andra engagerade i barnfrågor, en bakgrund som skilsmässobarn.

Till min tvekan inför uppgiften hörde också att jag är personlig vän med pappan sedan unga år och kände även mamman något under deras äktenskap – en bekantskap som upphörde med skilsmässan. Jag är alltså långtifrån ojävig i min relation till aktörerna.

Men med min subjektiva position klargjord kanske ändå mina synpunkter kan vara av något värde i

bedömningen av utredningsrapporten från socialtjänsten liksom av själva sakfrågan om barnets situation.

Socialtjänstens utredningsrapport

Utredningen konstaterar efter intervjuer, hem- och skolbesök att barnet har två stabila och trygga hem, stödjande och tillitsfulla föräldrar, ett brett familje- och släkt nätverk med jämnåriga kamrater i såväl hemmiljöerna som skolan. I skolan är barnet en engagerad och duktig elev som, enligt läraren, "leder arbetet i klassen".

Men barnet har också bekymmer; problem med koncentration och impulskontroll, svårt att hantera besvärigheter, att begränsa sig och se andras behov.

Hen lever i två olika familjer med olika regler, skilda prioriteringar, temperament och atmosfär samt med föräldrar som inte kommunicerar eller värdesätter varandra.

Utredningens slutsats är att föräldrarna måste lära sig att samarbeta och kommunicera för att sätta barnets behov i första rummet och motverka svårigheterna.

Utredarna väljer emellertid att gå ett steg längre än till dessa bedömningar och slutsatser. De fastställer en skuldfördelning där det är fadern, pappan, som tycks bära huvudansvaret för föräldrarnas bristande kommunikation, avsaknad av ömsesidig respekt och skilda regler och normer. En orsak anges vara att pappan "fastnat i konflikten" med mamman och bemöter henne med bristande respekt, har svårigheter i flera av sina "nära relationer" samt förhindrar barnets tillgång till båda sina föräldrar och därigenom "bortser från vad som gagnar barnet".

En källkritisk granskning av underlaget för dessa högst allvarliga slutledningar ger inte stöd för en sådan ensidig tolkning.

Till grunderna för bedömningen av ett intervjumaterials utsagor om sakförhållanden hör källkritikens gyllene regler om urval, närhet, beroende och tendens. Hur har källan – i detta fall uppgiftslämnaren – valts ut och vad representerar denna? Hur nära i tid och rum har källan producerat sin information? Har samstämmiga källor uppstått oberoende eller beroende av varandra? Kan något intresse härledas bakom källans utsagor? Härtill kommer prövningen av den egna subjektspositionen [utredarnas egna ställning – vår kommentar], hur denna påverkat frågeställningar och tolkning. Det hela analyserat inom ramen för en omsorgsfullt inhämtad kunskap om kontext och sammanhang.

Någon sådan källkritisk prövning av intervjumaterialet och den egna subjektspositionen tycks inte ha skett här. Tvärtom framgår öppet att utredarna valt att sätta sin tilltro till den ena förälderns vittnesmål till synes utan källkritisk granskning. Uppgifter från modern behandlas i rapporten som belagda sakförhållanden och utredarnas sympati tillåts till och med att färga av sig på framställningens ordval. Urvalet av källor är ägnat att stödja moderns version och utredarna fastslår omständigheter de saknar stöd för.

Exempel:

- Moderns påståenden att pappan inte hälsar när de möts för överlämning samt att barnet inte vågat gå fram till henne under "pappans vecka" görs i analysen till ett belagt sakförhållande, utan rimligt ifrågasättande av uppgiftens tendens.

- Barnets uppgift att mamman hävdade att det är pappan som får storsyskonet att baktala henne ger förstås rum för olika tolkningar. Nära till hands vore att det i detta fall är modern som talar illa om pappan inför barnet – d v s drar in barnet i konflikten mellan föräldrarna. Utredarna väljer emellertid tolkningen att pappan allvarligt underlåtit att hindra storsyskonets beteende, d v s överför moderns föreställning om var ansvaret ligger för "smutskastningen".
- Bland exempel på styrande ordval kan nämnas föräldrarnas redogörelse för arbete och tid med barnen: "Mamman prioriterar tid med barnet", inleds meningen när modern förklarar att hon förlägger fler timmar av sitt yrkesarbete under barnfria veckor. Något liknande ordval används inte för pappans redovisning av sin minskade yrkesarbetstid under barnveckor. Barnet som "glatt och full av energi", "glatt och avspänt" är laddad terminologi som knyts till hembesök hos modern medan "blyg och lågmäld i början", "inledningsvis blyg och försiktig" knyts till besöken hos fadern – men utan uppföljning av atmosfären efter det "inledningsvisa". "Leksaker" noteras i hemmiljön hos modern men inte hos fadern (något som för var och en som besökt hemmet hos pappan måste betraktas som en selektiv observation).
- Pappan sägs allmänt ha problem med flera av "sina nära relationer" där han "till och med valt att bryta kontakten" med sin egen mor, bröder och barnens mödrar. Men utredningen omfattar inte alls pappans personhistoria och har obefintligt underlag för att värdera pappans förhållande till sina släktingar,

vem som brutit med vem,
bakomliggande orsaker mm.

En socialtjänstutredning är ingen akademisk avhandling. Den utgör en myndighetsbedömning utifrån en riktad utredningsinsats där utredarnas intryck tolkas utifrån områdeskunskap, erfarenhet och omdöme. Som underlag för prövning (även

rättslig prövning) måste det emellertid betraktas som otillfredsställande när utredare inte skiljer sina subjektiva intryck och personliga tendens från belagda sakförhållanden. Något som i ett för enskilda människooöden mindre allvarligt sammanhang, som en akademisk examination, knappast skulle godtas.

Stockholm 22 augusti 20XX

Barnets bästa-kollen - ett verktyg för utredningsgranskning

Observera att detta är en utredning som inte är så allvarlig att barn kommer att utsättas för sexuellt våld, tas om livet eller dö samtidigt som den ändå är representativ för alla de totalt 24 utredningarna vi granskat. Det är heller ingen oerhört allvarlig psykisk misshandel. För när media ofta fokuserar på de allvarligaste och mest dramatiska fallen vill vi göra tvärtom: Vi vill fokusera på de enklare fallen, de som troligen representerar de stora mängderna av utredningarna för barnets bästa.

För om de är rättsosäkra, hur blir det då i de mer allvarliga situationerna? För barnen, deras föräldrar, deras syskon och deras mor- och farföräldrar?

I vår granskning har vi utgått från de åtta grundläggande och nödvändiga utredningsmetoderna samt de sex grundläggande och nödvändiga utredningsfaserna. De som är så grundläggande och nödvändiga att experten Bo Edvardsson också har gjort ett förtydligande för oss i ideella föreningen Barnets bästa (se sidorna direkt efter förordet i denna bok). I förtydligandet framgår att om en utredning som enligt våra lagar är inriktad på att "ta hänsyn till barnets bästa" inte korrekt använder dessa åtta utredningsmetoder och genomgår de sex faserna korrekt, så är det

- omöjligt för utredningen att vara rättssäker, rättstrygg, saklig och opartisk.
- omöjligt för utredningen att vara inriktad på att frigöra människors resurser.
- omöjligt för utredningen att vara inriktad på att ta hänsyn till barnets bästa, så som lagtexterna lyder.

Vi refererar till de metoderna och de faserna i "**Barnets bästa-kollen**" för vi tänker strax publicera ett gör-det-själv-test där utsatta föräldrar, ansvariga personer och journalister lätt kan undersöka om en socialtjänstutredning av barn är rättssäker eller inte. De 8 utredningsmetoderna och de 6 utredningsfaserna finns pedagogiskt förklarade i vår bok "Om grundläggande utredningsmetoder som måste användas för att utredningar för barnets bästa ska vara rättssäkra, sakliga, opartiska och rättstrygga" som du hittar här ⁴.

Utifrån "**Barnets bästa-kollen**" (8+6) blir granskningen såhär:

⁴ Se http://www.barnetsbasta.org/wp-content/uploads/Barnets_basta-Om_grundlaggande_rattssaker_utredningsmetodik-utgl.pdf

I: Källkritik

I UTREDNINGSMETOD KÄLLKRITIK	
Antal viktiga informationskällor enligt utredningen	9
- Antalet av dem som källkritiskt har granskats	0
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert

Man måste använda metoden **källkritik**⁵ för alla ens informationskällor. För hur ska man annars veta om de har egenintressen och om de är tillförlitliga eller inte? Detta är grundläggande för alla seriösa utredningar.

- Denna utredning har nio informationskällor: 1) pappan 2) mamman 3) barnet 4) skollärare 5) vårdnadsutredningen 6) domen i vårdnadstvisten 7) farmodern 8) ansvarig utredare och 9) medutredare.
- Men ingen källkritik har gjorts av någon enda informationskälla.

- Väsentligt hade till exempel varit att utredarnas kompetens inom området tydligt hade framkommit. Dessa två är viktiga: Hur lång utbildning och träning har utredarna inom vetenskaplig utredningsmetodik? Vad för utbildning och träning har utredarna i att intervjua barn? Hur kan man annars veta att de är kompetenta för sin uppgift?
- Till och med tidningen "Bamse" lär sina läsare om källkritik. Men myndigheten socialtjänsten använder inte källkritik. En myndighet med ensamrätt att utreda för barnets bästa.

2: Precisering

2 UTREDNINGSMETOD PRECISERING	
Antal viktiga påståenden/observationer enligt utredningen	9
- Antal av dem som är preciserade	0
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert

För varje viktigt påstående/viktig observation måste man använda utredningsmetoden **precisering**. För man kan inte förlita sig på att vad någon enda person påstår/observerar stämmer bara för att de säger det (detta gäller även utredarnas egna observationer). Detta är grundläggande för alla seriösa utredningar.

- Denna utredning anser att 9 påståenden är viktiga (de som framkommer i analysen och vilka vi numrerade inledningsvis).
- Men alla påståenden som utredarna ansett viktiga har aldrig preciserats så att de är tillförlitliga. Än mindre så att det verkar

⁵ Se <https://sv.wikipedia.org/wiki/K%C3%A4llkritik>

rimligt att de har utspelats just som informationskällorna påstår.

- Utredarna har dessutom gjort ett skevt urval av påståenden/observationer som de anser viktiga. De som stödjer utredarnas uppfattning och mamman hålls fram utan att förklara varför. De som skulle ha kunnat stödja pappan ges ingen betydelse utan att det förklaras varför. Det här är utredningsmetoderna **informations-**

val och **informationsbortval** som ska förklaras/motiveras i varje seriös utredning.

- Detta är inte en myndighet som utreder rättssäkert.
- Känner myndigheten och dess akademiska socionomer ens till metoden precisering? Återigen en mycket enkel, grundläggande och nödvändig utredningsmetod. Var är rättssäkerheten?

3: Basfrekvens

3 UTREDNINGSMETOD BASFREKVENNS

Påståenden/observationer på vilka basfrekvens borde ha använts	5
- Antalet av dem där basfrekvens har använts	0
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert

Man måste använda utredningsmetoden **basfrekvens** (att beakta ett fenomen/händelses vanlighet) där den är tillämplig. Basfrekvens handlar delvis om hur ofta något måste ske för att det ska vara allvarligt.

Enligt mamman i utredningen har hon en gång varit med om att barnet inte reagerat på henne när de mötts på pappans vecka. Nu lyckas utredarna med att använda det som ett belagt sakförhållande utan någon enda kritisk granskning alls. De bara tar påståendet rakt av.

Men varje förälder som hämtat sina egna barn på förskolan vet att de kan vara glada över att se en eller kan bli arga över att se en (den roliga leken på förskolan måste ta slut inser barnen när de ser en). Barnen kan även vara upptagna av annat att de inte märker en.

För att detta har hänt en eller till och med några gånger så kan man med metoden basfrekvens förstå att det

inte är ett belägg för någonting. Åtminstone inte något allvarligt.

Att beakta händelsers/fenomens vanlighet/basfrekvens innan man drar slutsatser utifrån dem, är grundläggande för alla utredningar.

- Fem av påståendena borde ha undersökts med utredningsmetoden basfrekvens. Nämligen de obelagda sakförhållandena (om de hade klarat sig igenom metoderna källkritik och precisering): **1)** När mamman träffar barnet med pappan **EN** gång **2)** Vad barnet behöver höra från storsyskonet ibland **3)** Att pappan inte förhindrat storsyskonets agerande **4)** Barnets svårighet att ta besvikelser **5)** Hur pappan påstås bemöta mamman och **6)** Om pappans svårigheter i nära relationer.
- Men inte för ett enda av påståendena där metoden borde ha använts, har detta gjorts.

▪ Utredarna och deras chefer som godkänt utredningen känner troligen inte ens till utredningsmetoden basfrekvens. Återigen en mycket enkel, grundläggande och	nödvändig utredningsmetod. Var är myndigheten socialtjänstens professionalism? Var är saktligheten och opartiskheten?

4: Alternativ tolkningshypotes

4 UTREDNINGSMETOD ALTERNATIV TOLKNINGSHYPOTES	
Antalet påståenden/observationer för vilka rimliga alternativa tolkningshypoteser borde ha uppställts	9
- Antalet för dem uppställda rimliga alternativa tolkningshypoteser	0
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert

Vi människor tenderar till att se vad vi vill se och att inte se sådant vi inte vill se. Det är mänskligt och kallas inom psykologin för "confirmation bias". Just för att motverka sådana mänskliga sidor så måste man som utredare ställa upp alternativa tolkningshypoteser för varje uttolkning/förståelse av påståenden/observationer som utredningen anser viktiga. De ska sedan provas gentemot tillgänglig och relevant information. Detta hjälper till att kompensera för det mänskliga beteendet så att de	man utreder inte ska bli godtyckligt utredda. Detta är grundläggande för alla seriösa utredningar. ▪ Men inte för en enda uttolkning i denna utredning har alternativa tolkningshypoteser ställts upp.▪ Utredarna och myndigheten socialtjänsten känner troligen inte ens till denna grundläggande och nödvändiga utredningsmetod. Hur oprofessionellt är inte det av en myndighet? Sakligt? Opårtiskt? Rättssäkert?

5: Bestyrkande

5 UTREDNINGSMETOD BESTYRKANDE	
Antal intervjutillfällen enligt utredningen	8
- Antalet samtalsreferat som har bestyrkts.	1*
<i>* Det framgår av utredningens aktnoteer att utredaren begär att få läsa och bestyrka samtalsreferatet med henne samt har gjort så.</i>	
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert

Man måste använda utredningsmetoden bestyrkande. Såhär: Utredaren behöver skriva i ordning ett samtalsreferat helst samma dag för att inte glömma viktiga detaljer (notera att	utredare ofta arbetar med flera utredningar och uppgifter parallellt). Därefter måste den som intervjuats få tid på sig för att läsa igenom refe-

ratet och formulera sina svar mot-svarande, ungefär en vecka är rimligt för det. När dessa svar är bearbetade av utredarna med metoder som de ovan och därefter införda i intervju-referatet så måste den intervjuade få godkänna/bestyrka det nu omarbe-tade samtalsreferatet med sin under-skrift.

Varför? Jo, för hur kan man annars vara säker på att utredarna inte har missförstått, felaktigt återgivit eller till och med ljugit om vad som blivit sagt under intervjun (vilket tyvärr inte är ovanligt enligt vår erfaren-het)? Detta blir så viktigt i utred-ningar som dessa eftersom de nästan uteslutande bygger på vad männi-skor påstår.

Det är genom att den intervjuade be-styrker samtalsreferatet (det som är kvar efter källkritik, precisering, bas-frekvens ...) som det blir ett sakligt underlag ur ett myndighetsperspek-tiv.

Det här är också vår konstitut-ions/grundlags krav på alla myndig-heter: "saklighet och opartiskhet".

Om något bestyrkande inte sker så finns det inget belägg för att underla-get på vilket myndigheten social-tjänsten sedan analyserar och bedö-mer utredningen, är sakligt och opartiskt.

Om detta inte är uppfyllt så är det i motsats till vår konstitution/grund-lags krav och därför måste hela ut-redningen förkastas enbart utifrån detta kriterium. Detta framhåller även experten på vetenskaplig utred-ningsmetodik, Bo Edvardsson.

Jämför med hur journalister ofta lå-ter människor som är ovana vid in-tervjuer få faktagranska texter innan publicering och hur poliser läser upp samtalsreferat för den de förhört. Po-lisen infogar sedan i sina protokoll

att intervjusammanställningen har lästs upp för den intervjuade och att den personen godkänt det (värt att uppmärksamma att enbart uppläs-ning inte är ett tillförlitligt "bestyr-kande" för längre uttalanden eller mer komplicerade förhållanden som för utredningar för barnets bästa).

Detta är grundläggande för alla seri-ösa utredningar.

- Det har skett 8 intervjuer: 2 med pappan, 2 med mamman, 2 med barnet, 1 med farmodern, 1 med skolläraren.

Egendomligt nog så tas bara sex av dem med i uppräknigen över intervjuer i utredningsrapporten. De andra två återfinns i den lö-pande texten vilket inte är pro-fessionellt. Dessutom anges inte längden på intervjuerna. Om de skulle råka vara tio minuter så kan det vara otillräckligt för att få fram ett sakligt underlag.

- Men enbart ett enda av alla inter-vjureferat har bestyrkts – farmo-derns intervju. Det framgår dock inte av utredningen men i akt-anteckningar som vi även har granskat (där kan de fulla sam-talsreferaten finnas som själva utredningsrapporten sedan kopi-erat lämpliga delar ur). Men det ska framgå av utredningen i sig själv vilket vi inte kunnat se att det gjort. Detta kan verka onö-digt men är i själva verket ett grundläggande krav för att utred-ningens underlag är sakligt!
- Därför borde denna utredning utifrån enbart detta förkastas.

Men trots det, inte bara de två utredarna godkände den, även tre chefer (mer om detta senare).

Likadant i alla de andra utred-ningarna vi har granskat.

Vad kan egentligen utredarna och myndigheten socialtjänsten om saklighet och opartiskhet?

- Förutom det rättsosäkra, tänk på vilket slöseri detta är med våra skattemedel: En myndighet som inte gör rättssäkra utredningar.

6: Systematisk replikering

6 UTREDNINGSMETOD SYSTEMATISK REPLIKERING

Antal intervjutillfällen som en informationskälla negativt omtalat en viktig person i utredningen	10
- Antal tillfällen där systematisk replikering har skett	0
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert

Man måste även använda utredningsmetoden **systematisk replikering**. Utredningar för barnets bästa utgår till största delen från subjektiv information där de som intervjuas ofta hävdar att någon annan gjort något negativt och att det inte var barnets bästa. Systematisk replikering innebär att personer får replikera på allt som anförts om dem, positivt, neutralt och negativt.

En utredning får alltså inte anta att ett negativt påstående som en person säger om en annan person är sant utan att den personen får en möjlighet att förstå vad hen påstås ha gjort eller anklagas för och får en möjlighet att berätta hur hen uppfattar situationen (allt detta ska i sin tur bestyrkas som vi beskrev innan).

Om nu denna andra person svarar med information som är negativ om den första, så måste den första i sin tur få ge replik och så kan det fortsätta en bra tid vid behov.

Därför kallas utredningsmetoden inte för replikering utan för **systematisk replikering**.

Detta systematiska replikerande hjälper utredaren att få bort vad som är oväsentligt och att få fatt på de egentliga konflikterna för att sedan

lösa dem. Metoden systematisk replikering är grundläggande för alla seriösa utredningar.

Jämför med hur vi kan gräla med vår livskamrat/partner. Vi själva kan återge situationen med precision och i detalj beskriva hur den ska förstås, så att alla andra alternativa tolkningar verkar omöjliga (och detsamma kan vår livskamrat). Men vi har alla också upptäckt hur vi trots det insett hur vi kan ha haft fel när vi lugnat ned oss och klarat av att ta in vad den andra har att säga. Därför kan man inte utgå från att vad någon säger om andra är sant.

Alltså, ingen får av en myndighet dömas ohörd. Socialtjänsten är en myndighet. Speciellt innan socialtjänsten går vidare med andras negativa omdömen om dig (och de ska först vara tvättade med källkritik, precisering ... och sedan bestyrkta av uppgiftslämnaren) så måste du få ge replik på påståendet.

För det är en demokratisk rättighet i vårt samhälle. I en domstol får en anklagad alltid höra anklagelserna och ge sin syn på det ... Men inte hos socialtjänsten. Professionellt? Sakligt? Opårtiskt? Rättssäkert?

Om sådana negativa omdömen om dig förs vidare in i en utrednings analysfas, till bedömning och så vidare, så är det ett brott mot vår konstitutions/grundlags krav på att myndigheter måste agera sakligt och opartiskt. För myndigheten kan inte bara på en persons påståenden om dig – utan att du har fått en möjlighet att replikera på allt – vara säker på att den informationen är saklig.

Trots det sker det i alla 24 utredningar vi har granskat och i alla utredningar vi har hört talas om i vårt nätverk. Så om underlag som inte har systematiskt replikerats används i en utrednings analys och bedömning, så ska en utredning enbart på detta kriterium förkastas. Detsamma hävdar Bo Edvardsson, se hans inledande förtydligande i boken.

Systematisk replikering är nödvändig för utredningar som dessa där mycket bygger på subjektiva omdömen.

- I 6 av intervjuerna har pappan omtalats negativt, i 3 av intervjuerna har mamman omtalats negativt.

Dessutom har utredarna själva

gjort både negativa observationer och uttolkningar av pappan (de framkommer i informationsinsamlingen och i analysfasen). Låt oss för enkelhetens skull säga att det sammantaget motsvarar en intervju (1) som pappan borde ha fått ge replik på.

Det blir då $6+3+1=10$ stycken gånger som systematisk replikering borde ha använts.

- Om man förenklar: För alla de negativa omdömen som fällts om andra, har inte en enda av de personerna fått replikera. Hur sakligt, opartiskt och rättssäkert är det?
- Därför borde denna utredning enbart utifrån detta förkastats av de två utredarna och deras tre chefer.
- Att information måste både be styrkas och systematiskt replikeras i informationsinsamlingsfasen, innan informationen får bearbetas i utredningars följande faser, borde framgå av socialtjänstens kvalitetsmanual. Någon som tror att så är fallet?

7: Falsifiering

7 UTREDNINGSMETOD FALSIFIERING

av alternativa tolkningshypoteser

0!

- Antal alternativa tolkningshypoteser som prövats med falsifiering

0

Omdöme

Oseriöst &
rättssäkert

Kom ihåg "confirmation bias" – att vi gärna ser det vi vill se och ogärna ser det vi inte vill se. Därför måste alternativa förklaringshypoteser ställas upp och prövas i utredningsarbetet när man arbetar vidare och får fram mer information. Av samma skäl – att vi som människor gärna ser det vi

vill se och ogärna ser det vi inte vill se – så måste alternativa tolkningshypoteser sedan **falsifieras** i en seriös och rättssäker utredning.

Förenklat sagt så är saklig information som talar FÖR en tolkning sällan ett starkt belägg för någonting.

Därför får man inte nöja sig med belägg FÖR något. Belägg FÖR att en förälder är en bra förälder betyder inte att den andra är dålig. Därför måste man även utesluta att den andra föräldern inte är en bra förälder.

När man som utredare provar att ogiltigförklara/falsifiera även de alternativa tolkningshypoteserna med sakligt belagt material, så upptäcker man ofta hur man låtit sig påverkas av ens egen "confirmation bias".

Man bör förenklat sagt komma fram till att de belagda sakförhållandena utgör saklig grund både för en uppfattning men också samtidigt mot andra uppfattningar.

Just för att vi människor tenderar att se det vi vill se och att inte se det vi inte vill se, så får en professionell utredare som inte vill utreda partiskt, inte nöja sig med att söka information som bekräftar en uppfattning. Nej. En professionell utredare

ska noggrant pröva att ogiltigförklara den egna uppfattningen samt även alla de alternativa tolkningshypoteserna som hen har ställt upp.

Att falsifiera, ogiltigförklara eller avvisa ens hypoteser och alternativa tolkningshypoteser är grundläggande för alla seriösa utredningar.

- Men utredarna försöker inte ens att falsifiera sina egna uttolkningar.
- Dessutom finns inga alternativa tolkningshypoteser och följaktligen kan de inte falsifieras.
- Utredarna och utredarnas chefer som godkänt utredningen vet nog inte ens vad falsifiering innebär eller varför det är viktigt. En saklig, opartisk och rättssäker myndighet ska ha denna kompetens. Hur är det med dessa akademikers professionalitet och seriositet?

8: Transparent & dokumenterad utredningsmetodik

8 TRANSPARENT & DOKUMENTERAD UTREDNINGSMETODIK

som belyser utredarnas saklighet, opartiskhet och utredningsmetodik

- Framgår utförligt, genomgripande och noggrant av utredningsrapporten	Nej
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert

Transparent & dokumenterad utredningsmetodik: Man kan aldrig förlita sig på att någon människa är opartisk. Det gäller även utredare och myndigheter!

Därför måste man inom alla områden - till exempel en läkare som skriver en forskningsrapport - uppge vilken kompetens hen har inom området, hur hen fått fram sitt resultat samt om hen har någon form av relation till dem de utreder. Orsaken är delvis att man som läsare ska kunna

tänka ut att om man själv hade gjort samma utredning så hade man kommit fram till samma slutsats för utredarna har arbetat strukturerat, med rätt utredningsmetoder och använt dem korrekt och inte uteslutit viktiga moment.

På det sättet kan man som läsare förvissa sig om utredarnas saklighet och opartiskhet och utredningens rättssäkerhet.

- Utredarnas kunskap om detta är så undermålig att de inte ens bryr sig om att dokumentera sina utredningsmetoder och hur de använts. Varför blir vad mamman säger objektivt men inte pappan - det dokumenterar de inte ens. Det bara är så. Om det är för barnets bästa är ointressant.
- Men förutom att utredningen inte uppfyller kriterier som de ovan, så är det till och med uppenbart att utredarna redan under utredningens informationsfas är partiska och osakliga till förmån för mamman (framgår till exempel av hur positivt de beskriver mamman och pappan torrt och sakligt när de ändå gör samma saker).
- Utredarna gör dessutom bedömningar angående förhållanden som ligger utanför utredningen och som de inte avsatt resurser för att undersöka och som de därför inte kan veta något om. Dessutom ligger det utanför utredarnas kunskapsområde (vilket inte är ovanligt enligt vår erfarenhet i de totalt 24 utredningarna vi granskat). Det är påståendena om att pappan har svårigheter i sina personliga relationer och släkt. Vilken saklig grund har utredarna för det? En tolkning är att de letar efter information att svartmåla med. En olycklig barnom är det många som har utan att för den skull vara dåliga föräldrar. Ska oskyldiga föräldrar drabbas av sin olyckliga barnom ännu en gång? Och barn få lida för det? Bara för att en socialtjänst letar argument för att förstärka sina osakliga och partiska uppfattningar. Hur professionellt och rättssäkert är det?
- Denna utredningsrapport presenterar ingen transparent och dokumenterad utredningsmetodik. Det är inte acceptabelt, det är inte professionellt, det är inte ... Var hänsynen till barnets bästa är, undrar vi.
- *Kom ihåg att bland de som är aktiva i ideella föreningen Barnets bästa så finns kvinnor såväl som män som råkar illa ut genom socialtjänstens partiskhet och osaklighet.*

Vår andra anonymiserade utredning som kommer att publiceras senare, handlar om hur barn och deras mamma utsätts för motsvarande partiskhet och osaklighet. Detta just för att belysa denna problematik ur båda köns perspektiv samt ur de olika lagarnas perspektiv (föräldrabalken för vårdnadstvister, socialtjänstlagen för omhändertaganden av barn och lagen om vård av unga för tvångsomhändertagande av barn).

Utredningen och de 6 nödvändiga utredningsfaserna

UTREDNINGSFASER		
1.	Informationsinsamling & informationsskapande	Nja
2.	Analysfas	Nja
3.	Riskbedömning för vanvård med risk- och skyddsfaktorer	Ej genomförd
4.	Resurssammanställning och -analys	Ej genomförd
5.	Bedömning	Nja
6.	Konsekvensanalys	Ej genomförd
Omdöme		Oseriöst & rättsosäkert
UTREDNINGSMETODER ANVÄNDA I		
1.	Informationsinsamling & informationsskapande	Nej
2.	Analys	Nej
3.	Riskbedömning för vanvård med risk- och skyddsfaktorer	Ej genomförd
4.	Resurssammanställning och -analys	Ej genomförd
5.	Bedömning	Nej
6.	Konsekvensanalys	Ej genomförd
Omdöme		Oseriöst & rättsosäkert

- **1: Informationsinsamling och informationsskapandefasen** används inte nödvändiga utredningsmetoder utan får fram information som är partisk och osaklig på rättsosäkra sätt.
- **2: Analysfasen:** Utredningen kan sägas ignorera analysen. Till exempel finns inga resonemang om hur analysen har gjorts, som hur utredarna ställt upp alternativa tolkningshypoteser och prövat dem med falsifiering (som läsare behöver man kunna se om de alternativa tolkningshypoteserna är orimliga eller rimliga, och om de prövats/falsifierats på lämpliga sätt eller om utredarna kanske gjort tankefel).

Istället presenteras de påstådda analysresultat rakt av.

Man kan säga att de fördomar som utredarna redan avslöjats sig ha i informationsinsamlingen

istället förfinas här utifrån att utredarna godtyckligt har tagit ställning mot barnets bästa, mot den ena av föräldrarna och för den andre föräldern. I detta fall mamman mot pappan.

Trots att det inte finns något sådant stöd.

Det andra sakkunnigomdömet om utredningen återger faktiskt en mer rättvisande bild av utredningens resultat än utredarna själva (se sidan 46).

- **3: Fasen riskbedömning för vanvård:** Några få kommentarer om risk förekommer och som knutits till obelagd information. Det är varken professionellt eller rättssäkert.

En riktig riskbedömning för vanvård sker utifrån de sex olika riskområdena med en sammanvägning av respektive områdes risk- och skyddsfaktorer. Här

finns ingen sådan.

Riskbedömning är viktig eftersom den tar upp framtida risker för barn.

Känner myndigheten socialtjänsten ens till hur man gör en riktig saklig och opartisk riskbedömning?

Vi har aldrig sett det i de 24 utredningarna vi granskat. De kan ta en riskfaktor i ett område och ställa den mot en skyddsfaktor i ett annat område, som förstås inte är tillräcklig. Hur skulle det kunna vara så när det är två olika områden? Och så vidare.

Kan de uppvisa vetenskapliga referenser till det och hur de ska utföra en sådan? Hur kan en seriös myndighet få agera så oseriöst med barnets bästa i fokus?

- **4: Fasen resurssammanställning och -analys:** Detta görs inte överhuvudtaget. Trots att det är ett

viktigt fundament i hela den "nya" socialtjänstlagen från 1982 och är så viktigt att det skrivits in i lagens så kallade portalparagraf.

- **5: Bedömningsfasen:** Utredningens bedömning sammanblandas med analysen, ignorerar riskbedömningen och resurssammanställningen och analysen. Förutom att vara rättsosäker, osaklig, partisk och rättsotrygg, så ignorerar utredningen även den lagpålagda uppgiften om riskbedömning och socialtjänstens ansvar om att frigöra människors resurser.
- **6: Konsekvensanalys:** Utredningen gör ingen konsekvensanalys överhuvudtaget. Vad är sannolika konsekvenser av utredningens resultat? Kan det resultatet stå i motställning till utredningens (påstådda) syfte och för barnets bästa?

En relevant tidningsartikel

DAGENS NYHETER.

| Insidan

"Utredningar baseras på skvaller"

PUBLICERAD 2006-11-16

Den som blir utredd av socialtjänsten har rätt till en opartisk bedömning. Men i många fall är det utredarnas egna tolkningar och känslor som styr. Det hävdar Bo Edvardsson, docent i utredningsmetodik.

Underlaget för denna utredningsanalys och bedömning är sådant som med rätta kan beskrivas som skvaller.

Som du förstår av tidningsartikeln⁶ så är detta inget okänt utan vanligt, enligt experten Bo Edvardsson. I våra 24 granskningar är det lika illa.

Förutom att allt detta är oseriöst, så är det rättsosäkert, osakligt, partiskt och rättsotryggt, samt står i motsats till mänskliga rättigheter, barnkonventionen, vår konstitution och våra lagar, samt barnets bästa.

Och det av den myndighet som ska värna barnets bästa.

Lär dig mer om hur dessa utredningsfaser måste genomföras, se ⁷.

Glöm inte heller att barnets situation här inte är akut som att det utsätts för våld eller sexuellt utnyttjande. Hur tror du det kan komma sig att för en del barn som man efteråt kan konstatera har utsatts för våld och sexuellt utnyttjande, har socialtjänstens utredning istället konstaterat att allt varit bra. Hur kommer det sig?

Vi menar att den gemensamma nämnanen är socialtjänstens inkompetens i utredningsmetodik som vetenskapen funnit tillförlitlig. Istället använder myndigheten socialtjänsten sådana utredningssätt som vetenskapen funnit opålitliga.

Det gör att underlaget i deras utredning ofta är baserat på sådant man kallar skvaller. Vad någon ojuste säger om någon annan. Av intervjun med Bo Edvardsson i Dagens Nyheter från 2006 så kan du se att det inte är ovanligt alls.

Det egendomliga är att socialtjänsten verkar framhärda i detta. När vi till exempel diskuterar med socialtjänstemän, så kan de svara: "Vi utreder i enhetlighet med socialtjänstens riktlinjer." Sedan är diskussionen avslutad. Det tyder på en låg intellektuell nivå, en inkompetens om sitt uppdrag och sitt eget ansvar som myndighet.

⁶ Se <http://www.dn.se/insidan/utredningar-baseras-pa-skvaller/> och <http://www.dn.se/insidan/man-kan-manipulera-en-utredning-utan-att-ljuga/>

⁷ http://www.barnetsbasta.org/wp-content/uploads/Barnets_basta-Om_grundlaggande_rattssaker_utredningsmetodik-utgl.pdf

Sammanfattning av granskningen enligt "Barnets bästa-kollen"

1 UTREDNINGSMETOD KÄLLKRITIK		
Antal viktiga informationskällor enligt utredningen	9	
- Antalet av dem som källkritiskt har granskats	0	
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert	
2 UTREDNINGSMETOD PRECISERING		
Antal viktiga påståenden/observationer enligt utredningen	9	
- Antal av dem som är preciserade	0	
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert	
3 UTREDNINGSMETOD BASFREKVENNS		
Påståenden/observationer på vilka basfrekvens borde ha använts	5	
- Antalet av dem där basfrekvens har använts	0	
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert	
4 UTREDNINGSMETOD ALTERNATIV TOLKNINGSHYPOTES		
Antalet påståenden/observationer för vilka rimliga alternativa tolkningshypoteser borde ha ställts upp	9	
- Antalet för dem uppställda rimliga alternativa tolkningshypoteser	0	
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert	
5 UTREDNINGSMETOD BESTYRKANDE		
Antal intervjutillfällen enligt utredningen	8	
- Antalet samtalsreferat som har bestyrkts.	1*	
* Det framgår av utredningens aktbilagor att farmodern begärt att få läsa och bestyrka samtalsreferatet med henne och har gjort så.		
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert	
6 UTREDNINGSMETOD SYSTEMATISK REPLIKERING		
Antal intervjutillfällen som en informationskälla omtalat viktig person i utredningen	10	
- Antal tillfällen där systematisk replikering har skett	0	
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert	
7 UTREDNINGSMETOD FALSIFIERING		
av alternativa tolkningshypoteser	0!	
- Antal alternativa tolkningshypoteser som prövats med falsifiering	0	
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert	
8 TRANSPARENT & DOKUMENTERAD UTREDNINGSMETODIK		
som belyser utredarnas saklighet, opartiskhet och utredningsmetodik		
- Framgår utförligt, genomgripande och noggrant av utredningsrapporten	Nej	
Omdöme	Oseriöst & rättsosäkert	

UTREDNINGSFASER

1.	Informationsinsamling & informationsskapande	Undermålig
2.	Analysfas	Undermålig
3.	Riskbedömning för vanvård med risk- och skyddsfaktorer	Ej genomförd
4.	Resursanalys	Ej genomförd
5.	Bedömning	Undermålig
6.	Konsekvensanalys	Ej genomförd
Omdöme		Oseriöst & Rättsosäkert

UTREDNINGSMETODER ANVÄNDA I

1.	Informationsinsamling & informationsskapande	Ej använts
2.	Analys	Ej använts
3.	Riskbedömning för vanvård med risk- och skyddsfaktorer	Ej genomförd
4.	Resursanalys	Ej genomförd
5.	Bedömning	Ej använts
6.	Konsekvensanalys	Ej genomförd
Omdöme		Oseriöst & rättsosäkert

Värt att känna till är ...

Att utredarna har fått ett långt brev från pappan (vilket upprättats i samverkan med ideella föreningen Barnets bästa) där denna utredning ifrågasatts utifrån kraven på rättssäkerhet, rättstrygghet, saklighet och opartiskhet samt utifrån de godtyckliga utredningsmetoderna som använts. *Utredarna svarade att utredningen inte hade något fel.*

- Att utredarnas chef fått motsvarande brev.

Denna chef ville inte kännas vid något fel i utredningen i sitt svar.

- Att utredarnas chefs chef fått motsvarande brev och då kallat till gemensamt möte med utredarna och pappan för att gå igenom pappans synpunkter.

På mötet inleder utredaren med att säga att:

*"utredningen är baserad på de **fakta** som har framkommit".*

Utredarna och chefs chef sammanfattar sedan att inget är fel i utredningen. Detta både muntligt och skriftligt.

Hur professionell, rättssäker, rättstrygg, saklig och opartisk är egentligen socialtjänsten?

Kom ihåg: Om en utredning för barnets bästa inte korrekt använder dessa åtta utredningsmetoder och genomgår de sex faserna korrekt, så är det:

1. Omöjligt för utredningen att vara rättssäker, rättstrygg, saklig och opartisk. Det är också
2. Omöjligt för utredningen att vara inriktad på att frigöra mänskors resurser samt
3. Omöjligt för utredningen att vara inriktad på att ta hänsyn till barnets bästa.

Inte bara EN utredning utan TJUGOFYRA

Ideella föreningen Barnets bästa har utifrån dessa nödvändiga utredningsmetoder och utredningsfaser på samma sätt granskat 24 utredningar:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Vårdnadstvutredning	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x										
SOL-utredning															x	x	x	x	x	x				
LVU-utredning																					x	x	x	x
INFORMATIONSSAMLING																								
1. Källkritik	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
2. Precisering	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
3. Basfrekvens	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
4. Alternativa tolkningshypoteser	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
5. Bestyrkande	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	J	N	N	N	N	N	N	N
6. Systematisk replikering	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
7. Fälsifiering	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
8. Transparent & dokumenterad utredningsmetodik	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
UTREDNINGSFASER																								
1. Informationsinsamling	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN
2. Analys	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN
3. Riskbedömning	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
4. Resurssammanställning & - analys	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
5. Bedömning	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN	JN
6. Konsekvensanalys	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N

Av de 24 granskade utredningarna använde endast en av alla utredningarna en av alla nödvändiga utredningsmetoderna (det markerade J:et för ja – N står för nej). Aldrig fanns en riskbedömning, en resurssammanställning och analys, och aldrig heller en konsekvensanalys. De andra utredningsfaserna var undermåliga (JN innebär att de genomgåts men var undermåliga).

- Ett bottenapp för rättssäkerheten, frigörandet av människors resurser och barnets bästa!

Som du kan se:

- Ingen av socialtjänstens utredningar var rättssäker, rättstrygg, saklig och opartisk.
- Ingen av dem var inriktad på att frigöra människors resurser.
- Ingen av dem tog hänsyn till barnet bästa ... liksom såsom den utredning du själv nyss läst.

Likartade allvarliga bedömningar drar Sveriges mest kända expert på

vetenskaplig utredningsmetodik Bo Edvardsson utifrån att ha forskat och gjort research på socialtjänsten sedan 1980-talets början, samt har granskat över 350 av socialtjänstens utredningar för barnets bästa. Se Bo Edvardssons webbsida här ⁸ och leta rätt på hans skrifter utifrån den.

Egendomligt nog svarar socialtjänsten aldrig på våra konstruktiva frågor om vilket underlag de har för att genomföra rättssäkra, sakliga, opartiska och rättstrygga utredningar för barnets bästa.

⁸ Se Bo Edvardssons webbsajt www.vetenskapligutredningsmetodik.nu

Källkritik av ideella föreningen Barnets bästas underlag ...

Vi hävdar att vetenskaplig utredningsmetodik och till exempel källkritik, är nödvändig för rättssäkerhet. Hur blir det då med källkritiken av de andra utredningarna som är lika rättssäkra som denna?

Men är det egentligen vi eller andra kritikers ansvar att visa på socialtjänstens utredningar av barn är rättssäkra i första hand? **Är det inte Socialstyrelsen och socialtjänsten som ska veta och visa på att de utreder barn, deras föräldrar och deras mor- och farföräldrar på rättssäkra sätt?** Var är beläggen för att det går att ignorera källkritik? Eller beläggen för att man kan ta vad någon opreciserat påstår som en sakuppgift? Eller att man i en rättsstat kan ignorera replikering? Och så vidare. Vi känner inte till någon som har kunnat få fram de beläggen.

Oavsett det, vi har som ideell förening där allt detta granskande och skrivande sker på vår fritid, inte resurser för att anonymisera och pedagogiskt återge våra granskningar av alla de 24 utredningarna vilka skett genom att upprörda vänner eller föräldrar kontaktat oss. En granskning av barns och en mammas utredning kring barnomhändertagande är dock påbörjad. Att utelämna barn, deras föräldrar, mor- och farföräldrar skulle vara oetiskt av oss, så vi kommer inte att utelämna dem heller.

Är därför vårt arbete undermåligt?

Nej. För att ur ett källkritiskt och vetenskapligt perspektiv innehåller vår bok något unikt: En anonymiserad utredning. Vad som annars sker är att vetenskapliga arbeten granskar underlag och recenserar dem. I journalistiska sammanhang så har en journalist granskat utredningar och skriver om dem (tyvärr med okun-

skap om vetenskaplig utredningsmetodik). I denna publikation kan alla som vill se hur rättssäkert barn och dess föräldrar utreds i ett inte så allvarligt sammanhang. Hur är det inte då för allvarligare scenarier?

Dessutom måste varje utredning vara rättssäker. Om denna läcker som ett säll och läckorna beror på en strukturell avsaknad av vetenskaplig utredningsmetodik - hur kan det då vara med alla andra?

Den anonymiserade utredningen du har läst avslöjar att de två utredarna, deras chef och deras chefs chef (se längre fram i denna bok) är minst sagt inkompetenta om till och med grundläggande krav på saktlighet och opartiskhet.

Det är också uppenbart hur de ignorerar demokratiska principer som att man innan man döms måste få replikera på sådant man anklagas för.

Den anonymiserade utredningen visar också på oetiska förhållningssätt (mer om detta senare).

De akademiska socionomutredarna är så akademiskt inkompetenta att de inte förstår att man måste använda utredningsmetoder som vetenskapen funnit tillförlitliga. Istället använder de sitt egna godtycke. De är minst sagt okunniga om grundläggande och nödvändiga utredningsmetoder för att göra professionella och rättssäkra utredningar.

Till sist, dessa utredare och deras chefer arbetar knappast i ett vakuum ifrån socionomutbildningarna, ifrån socialtjänstens kvalitetssystem, ifrån granskningsmyndigheter som Inspektionen för vård och omsorg (IVO) eller ifrån Justitieombudsmannen (JO). Tvärtom. De kommer till och

med att hänvisa pappan till granskningsmyndigheterna istället för att ta diskussionen om deras metoders tillförlitlighet.

På detta sätt innebär vår granskning ett väsentligt bidrag: Ansvariga politiker, advokater, domare, forskare, journalister och föräldrar, kan nu själva granska en vanlig utredning och lära sig om hur illa de kan göras. Och lära sig om den vetenskapliga utredningsmetodik som måste användas för saklighet, opartiskhet, rättssäkerhet, för att frigöra människors resurser och för barnets bästa.

Politiker i alla socialnämnder som ska godkänna utredningar som föreslår tvångsomhändertagande av barn, kan själva granska med "Barnets bästa-kollen" om de utredningarna lever upp till detta.

Dessutom tror vi att vår noggranna och pedagogiska framställning väcker förtroende och en insikt om att detta inte kan vara korrekt. Ansvariga politiker måste undersöka detta tillsammans med grupper som oss som ser och känner till det som alla ansvariga aldrig sett sedan vi fick den "nya" socialtjänstlagen 1981. För mycket måste omstruktureras och styras upp.

Istället för källkritik av alla våra andra icke publicerade utredningar, vill vi hänvisa till forskningen inom området. Forskning kan av många upplevas akademisk och är sällan lika lätt att ta till sig men avslöjar samma upprörande rättsosäkerhet, brist på att vilja frigöra människors resurser och hur barnets bästa kan motarbetas. Vår anonymiserade utredning blir på det sättet en utmärkt pedagogisk introduktion till forskningen som så många ansvariga socionomer, socialtjänster, Socialstyrelsen, socialministrar så långvarigt vänt ryggen till.

Exempelvis Bo Edvardssons forskning, research och 350 granskningar av utredningar för barnets bästa. Ett arbete som påbörjades redan när den "nya" socialtjänstlagen antogs 1981.

I själv verket är det så att denna granskning och alla våra granskningar utgår ifrån hans digra arbete.

För den som undrar om Bo Edvardsson så kan vi berätta att han är docent i psykologi, legitimerad psykolog samt docent i socialt arbete. Under sitt yrkesliv har han varit inriktad på utredningsmetodik i allmänhet och utredningar för barnets bästa i synnerhet samt skrivit läroböcker i ämnet. Hans webbsajt innehåller en uppräknig av allt detta omfångsrika arbete. Se www.vetenskapligutredningsmetodik.nu. Vi har inte hittat någon lika kompetent källa inom detta område.

Ur ett källkritiskt och ett vetenskapligt perspektiv så är denna anonymiserade utredning också intressant utifrån det som inom vetenskapen kallas för bekvämlighetsurval (på engelska "Convenience samples"). Detta för att man ibland måste utreda trots att det inte går att göra ett tillräckligt stort och brett urval för att det ska bli representativt.

Vid bekvämlighetsurval är det nödvändigt att diskutera så kallade kontrollvariabler ("Control variables" på engelska). Det kallas för att problematisera undersökningens resultat. Säg att två män gör en undersökning och vänder sig till sina vänner och vänners vänner på Facebook för att få svar. Män har oftare män som vänner och tvärtom. Om de två männen gör en undersökning om acceptansen av ekologiska produkter finns det en risk att man till exempel underskattar de ekologiska produkters acceptans i befolkningen eftersom det har visat sig att acceptansen för

sådana är lägre hos män. Om man är medveten om kontrollvariabler som denna och förhåller sig till resultatet genom problematisering, så kan researchen och dess resultat vara vetenskapligt tillfredsställande. Vi har gjort det mer än de flesta ideella föreningar.

Tyvärr är de grundläggande och nödvändiga utredningsmetoderna och utredningsfaserna vi utgår ifrån ofta svåra att förstå i vetenskaplig litteratur. Så istället för att referera till olika källor har vi bemödat oss om att pedagogiskt förklara dem så att de förhoppningsvis blir så lätta att förstå att de blir uppenbara för dig som läsare. Dessutom behöver man förstå Förenta nationernas konvention om de mänskliga rättigheterna, barns rättigheter enligt barnkonventionen, Sveriges grundlag, lagar och andra juridiska och vetenskapliga grunder. De har vi pedagogiskt förklarat i våra andra böcker som du hittar här ⁹.

Med det som utgångspunkt så är den här anonymiserade och nu publice-
rade utredningen av vetenskapligt intresse och anmärkningsvärd i sig. Den visar att ingen enda av de grundläggande och nödvändiga utredningsmetoder och utredningsfaser används. Ingen enda.

Om det vore så att denna utredning missade lite i användningen av en metod så skulle det kunna vara acceptabelt, men här missar utredningen helt det grundläggande och nödvändiga.

Förhoppningsvis väcker våra pedagogiska framställningar om de mänskliga rättigheterna, lagar och vetenskapliga utredningsmetoder (våra två

första böcker) samt hur vi tagit fram "Barnets bästa-kollen" och använder den för att granska denna anonymiserade utredning, ett förtroende för ideella föreningen Barnets bästas övriga granskningar. Ett förtroende som gör att man vill lyssna på mer av det vi strax kommer berätta.

Dessutom innehåller våra böcker en hel del referenser till stora avslöjanden i media som visar på samma allvarliga situation.

Vi hoppas att socialtjänstemän, socionomer, socialtjänsten, Socialstyrelsen och socialdepartementet kan kliva fram och ta diskussionen. Är inte dessa åtta utredningsmetoder och sex utredningsfaser grundläggande och nödvändiga för en rättssäker utredning? Är det acceptabelt att utreda som här?

Vi hoppas även att de kommunpolitiker som enligt lagen har det yttersta ansvaret för socialtjänsten i sin kommun, kan kliva fram och ta diskussionen. En orsak till att socialtjänstlagen är en så kallad ramlag är just för att kommunerna, deras partier och ledamöter i socialnämnden har det yttersta ansvaret för sin kommuns socialtjänst.

Vi hoppas även att socialdepartementet och socialministern kan kliva fram och ta diskussionen. Liksom justitieministern. Det gäller även advokater, advokatsamfundet, domare och forskare inom juridik, som så sällan verkar kunna identifiera dessa utredningars rättsosäkerhet – hur är deras kompetens för bevisvärdering? Exempelvis som att en förälder kan dömas för vad någon annan påstår om den, utan att socialtjänsten brytt sig om att undersöka om det ens har

⁹ Våra publikationer hittar du här:
<http://www.barnetsbasta.org/barnets-bastas-publikationer/>

skett. Och utan att den det gäller fått en möjlighet att få reda på påståendet/anklagelsen och ge sin replik på det.

Barnets bästa-kollen

Vi kommer strax att publicera "Barnets bästa-kollen". En koll med förklaringar och checklista där man själv kan undersöka om en utredning uppfyller ens de grundläggande och nödvändiga kraven för en rätts-säker utredning inriktad på att frigöra människors resurser och barnets bästa. Detta utifrån de åtta utredningsmetoderna och de sex utredningsfaserna vi använt i våra granskningar såsom den du nyss läst.

Många kommunpolitiker i socialnämnder måste själva granska och godkänna utredningar för tvångsomhändertaganden. De kan börja använda "Barnets bästa-kollen".

På bara tio minuter kunde vi hitta fler än 40 grupper på Facebook som

är upprörda över socialtjänstens utredningar. Vi hoppas att många upprörda föräldrar med "Barnets bästa-kollen" kan förstå vad deras barn, de själva och barnets mor- och farföräldrar kan vara utsatta för.

Till sist är vår uppmaning till alla som upplever sig utsatta för en fördomsfull, ojuste, oseriös, felaktig ... ja godtycklig utredning av socialtjänsten: Använd "Barnets-bästa-kollen" och dela med dig av resultatet till ditt barns utredare, kommunens socialtjänsts ansvariga och kvalitetsutvecklare, till de ansvariga kommunpolitikerna samt till oss i ideella föreningen Barnets bästa. Vi kommer ha en speciell mejladress. På det sättet kan vi föra statistik över antalet rättsosäkra barnutredningar och använda det i opinionsarbete.

Då får samhället ett större underlag. Kanske tvingas vårt etablissemang till makthavare att börja se, höra och till slut säga ifrån.

Roten till det onda identifieras aldrig

Något väsentligt saknas – men vad?

I Sverige har flera avslöjanden gjorts i media om de upprörande bristerna kring vårdnadstvister, omhändertagande och tvångsomhändertagande av barn. De flesta avslöjanden går inte på djupet för att söka de underliggande orsakerna. De påtalar istället just att något är allvarligt fel. Tre stora och ingående repor-

tage som är aktuella än idag samt viktiga för den som vill förstå både vidden och djupet av problematiken (även om något väsentligt fortfarande saknas) har gjorts.

Det första är Dagens Nyheters stora reportage om socialtjänsten som "rättvisans demoner" av journalisten Maciej Zaremba ¹⁰ :

Illustratören Jesper Waldersten har fångat det hemska. 1) Barnets otrygga situation med socialtjänsten som monster. 2) Hur mammor och pappor som använder barn som slagträ, får socialtjänstens stöd. 3) Hur barn godtyckligt berövas sina föräldrar där föräldrar upptäcker att deras barn liksom de själva är rättslösa. Juridiken skyddar dem inte utan de kan bara i förtvivlan se på när socialtjänsten griper in.

Ett annat djupgående avslöjande är Sveriges Radios "Att ta ett barn" av

reportrarna Milan Djelevic och Katia Wagner ¹¹ :

Meny

sverigesradio

P1 Dokumentär

Berättelser från verkligheten

Att ta ett barn – del 1/2

Fre 12 jun 2015 kl 06:02

¹⁰ "Rättvisans demoner" var ett avslöjande reportage uppdelat i fem stora artiklar. Den första hittar du här: <http://www.dn.se/arkiv/kultur/varfor-dog-matilda/> och därefter hittar du lätt de resterande.

¹¹ Sveriges Radios avslöjande kan du lyssna på här (eller ladda ned): <http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/571231?programid=909>

Ett tredje djupt ingående avslöjande är Sveriges Televisions redaktion Uppdrag Granskning vars reportrar

Nicke Nordmark och Hasse Johansson gjorde avslöjandet "Mardrömmen"¹² :

Alla dessa avslöjanden visar det hemska och indirekt det rättsosäkra och hur genomgripande detta är. Inte bara en utan flera socionomer och ibland flera socialtjänster visar sig vara delaktiga i hemska, destruktiva och fleråriga processer. Reportagen avslöjar även hur samhällsmedborgare, yrkesmänniskor i förskola, skola, psykologer och läkare, alla kan ställa in sig i ledet och stödja det

hemska. Reportagen avslöjar även hur åklagare, advokater och domare kan göra det med. Allt utifrån en "tro" på socialtjänsten och där de ignorerar uppenbara varningssignaler.

Barn som utsätts för våld och sexuellt utnyttjande, upptäcks inte förrän det är för sent. Barn kan till och med dö¹³ :

AFTONBLADET

Barnen som ingen såg...

■ Leo, 3, döddes av sin mamma. Hon ringde själv SOS alarm: Jag har dödat mitt barn. Då hade hans pappa och släktingar upprepade gånger slagit larm till socialtjänsten - förgäves.

■ Freddie, 3, hittades livlös på golvet i sina adoptivföräldrars sovrum. Dödsorsaken var lunginflammation, rättsläkarutlåtandet pekar på vanvård. Hans föräldrar sökte psykologhjälp, men i socialtjänstens rapporter stod att allt fungerade bra.

¹² Uppdrag Granskning's hela avslöjande Mardrömmen kan ses på Youtube och rekommenderas för den som inte gjort det: <https://youtu.be/ZeZfTX6kTJU>

¹³ Aftonbladets reportrar Anna Bengtsson och Malin Nord gjorde en hemsk sammanställning av några fall (vi har gjort understrykningarna i rött): <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article10774571.ab>

En viktig rot till det onda är ...

Men överallt i dessa reportage saknas identifikationen av och djupare förståelsen för vad som är den djupare och egentliga "roten till det onda" (ett äldre svenskt uttryck).

Den viktigaste direkta orsaken är frånvaron av vetenskaplig utredningsmetodik.

Det vill säga att man använder sådana utredningsmetoder som vetenskapen har funnit tillförlitliga. Att man aldrig låter dem undergrävas av utredningssätt som vetenskapen har funnit otillförlitliga. Att man korrekt använder de åtta mycket grundläggande och nödvändiga utredningsmetoder som vi har baserat våra granskningar på. Samt att de sex utredningsfaserna korrekt genomförs (där även dessa metoder måste användas).

Utan dessa utredningsmetoder och utredningsfaser är det faktiskt en omöjlighet för en utredning att vara rättssäker, saklig, opartisk och rättstrygg.

Utan dem är det en omöjlighet för en utredning att vara inriktad på att frigöra människors resurser.

Utan dem är det en omöjlighet för en utredning att ta hänsyn till barnets bästa.

Vill du förstå dessa resonemang så föreslår vi att du läser våra andra böcker, speciellt den om utredningsmetodik ¹⁴.

Tänk efter själv

Tänk efter själv. Om man inte genomgående använder metoden käll-

kritik – hur ska man då kunna bedöma tillförlitlighet hos människor, hos dokument och utredares kompetens?

Hur går det om man accepterar påståenden om att något har hänt, utan att det preciseras tillräckligt så att det blir en tillförlitlig uppgift? I denna bok säger mamman att barnet en gång inte hälsade på henne när hon träffade barnet med pappan. Något som direkt accepteras som ett belagt sakförhållande. Någon precisering sker aldrig.

Hur går det om Socialstyrelsen aldrig påpekar att man måste använda sådana utredningsmetoder som vetenskapen funnit tillförlitliga? Vilken trovärdighet har Socialstyrelsen om den aldrig kräver att andra kompletterande metoder aldrig får undergräva tillförlitliga utredningsmetoder? Vi har i vår research inte hittat några sådana genomgripande riktlinjer även i böcker som säger sig vara uttryckliga metodstöd ¹⁵.

Hur går det om socialtjänstens socionomer inte har någon utbildning överhuvudtaget i vetenskaplig utredningsmetodik? Eller att de har några frivilliga få veckor i ämnet? Eller att den utbildning de har inom utredningsmetodik är alldeles för kort ¹⁶ och har alldeles för litet inslag av vetenskaplig utredningsmetodik? För detta visar vår research. Istället borde de ha motsvarande 30 högskolepoäng i ämnet med ett stort inslag av vetenskaplig utredningsmetodik och där ämnet har integrerats med de andra ämnena på socionombildningarna.

¹⁴ <http://www.barnetsbasta.org/barnets-bastas-publikationer/>

¹⁵ Se till exempel Socialstyrelsens "Metodstöd för BBIC – Barns behov i centrum" <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2015/2015-10-8>

¹⁶ Nyutbildade socionomer kan enligt vår research ha 15 högskolepoäng i ämnet. Men det krävs snarare 60 högskolepoäng i en mastersutbildning med ett tillräckligt inslag av vetenskaplig utredningsmetodik.

För utan en sådan utbildning är man inte tillräckligt kompetent för att göra rättssäkra utredningar för barnets bästa.

Hur går det när socialtjänstens kvalitetssystem inte kräver vetenskaplig utredningsmetodik som den vi här förklarat?

Är det därför som socialtjänsten godtyckligt kan vågra att tvångsomhänderta ett barn som kan utsättas för sexuellt våld ena gången? För att andra gången godtyckligt föreslå att ett barn ska skiljas från en av sina föräldrar i en vårdnadstvist? För att godtyckligt skilja ett barn från båda sina föräldrar i ett tvångsomhändertagande, en tredje gång?

Är inte frånvaron av vetenskaplig utredningsmetodik en av de viktigaste rötterna till det onda?

Är det inte för okunskapen och oförståelsen för vetenskaplig utredningsmetodiks viktiga roll för rättssäkerheten hos de ytterst ansvariga politikererna, hos advokaterna, hos domarna och hos media - för att nämna några - som gör att detta kan fortsätta ända sedan 1980-talet (då vi har forskningsdata)? Tills idag. Och i många år till om vi inte får till en rejäl förbättring?

Det är ideella föreningen Barnets bästas bestämda uppfattning att frånvaron av vetenskaplig utredningsmetodik är en av de viktigaste rötterna till det onda.

Varför läsa vidare?

Varför läsa vidare? Är inte poängen gjord?

Den anonymiserade utredningen har allvarliga fel, den har inte ens grundläggande förutsättningar för att vara rättssäker.

Så varför läsa vidare?

Jo, om du vill att detta verkligen ska få ett slut, så måste du förstå hur mycket värre detta är (även om din förståelse just nu redan säger dig att detta är oacceptabelt). För den verklighet som barn och föräldrar med flera utsätts för är mycket värre än en enskild utredning.

För att detta har pågått så länge, ja ända sedan 1982 då den nya socialtjänstlagen antogs och trots att detta problem uppmärksammats så mycket, så har inga tillräckliga förbättringar skett.

Om du inte förstår vidden av problemet och varför inget tillräckligt har skett, så kommer vi inte kunna lösa problemet.

Det kommer bli mer som en kosmetisk lösning och problemen kommer fortsätta att upprepa sig år efter år såsom det har gjorts sedan 1982.

Är det diskriminering? Nja: Rättsosäkerhet!

En del hävdar att barnen diskrimineras. Att de inte tas på tillräckligt allvar¹⁷ eller att det saknas kunskap och att man inte orosanmäler tillräckligt till socialtjänsten¹⁸.

En del kvinnogrupper hävdar att mammor diskrimineras hos socialtjänsten och senare i rättsväsendet.

En del pappagrupper uppfattar istället att det är pappor som diskrimineras först hos socialtjänsten och sedan i rättsväsendet.

En del uppfattar att det är människor och/eller barn med funktionshinder som diskrimineras.

En del invandrargrupper uppfattar att de diskrimineras.

En del mor- och farföräldrar uppfattar att det är de som diskrimineras.

Men om så många diskrimineras så kan det väl inte i grunden vara en fråga om diskriminering (även om diskriminering också är närvarande)?

Nej. Vi i ideella föreningen Barnets bästa uppfattar inte att det huvudsakligen är frågan om diskriminering. Det är istället huvudsakligen socialtjänstens rättsosäkerhet det är frågan om.

Det är socialtjänstens godtyckliga utredningar som gör att fördomsfullhet och diskriminering kan ske mot mammor/kvinnor ena gången. För att andra gången ge uttryck för fördomsfullhet och diskriminering av pappor/män, tredje gången svenskar. Deras godtyckliga utredningar

som fjärde gången diskriminerar människor med invandrarbakgrund, femte gången diskriminerar de med funktionshinder, sjätte gången diskriminerar mor- och farföräldrar, och så vidare.

Att så mycket fördomar och diskriminering finns och sker, skickar allvarliga och upprörande signaler om myndigheten socialtjänsten.

Sammantaget kan vad vi ser, socialtjänstens godtyckliga rättsosäkerhet ena gången ge uttryck för diskriminerande fördomar som för att hävda att barn inte utsätts för vanvård, inte för våld och inte för sexuellt utnyttjande och därför inte ska tvångsomhändertas ... trots att det senare kan komma fram att det är just vad som har skett. Och att man skulle ha kunnat upptäckt det med en rättssäker utredning för barnets bästa.

Vi tycker oss kunna se att i vårdnadstvister där våld inte är inblandat, så råkar pappor mer illa ut än mammor. Har papporna dessutom invandrarbakgrund så är det ännu svårare för dem. Men i barnomhändertaganden så är det oftare kvinnor som råkar illa ut.

I de fall vi ögnat igenom utredningar där ett tvångsomhändertagande verkar rimligt och bäst för barnet - och så även har skett - så är vårt intryck att inte ens de utredningarna är rättssäkra, hur egendomligt det än kan verka.

Men om man tänker att det är frågan om diskriminering av någon grupp så kommer man att leta efter fel problem att lösa och ställa grupper mot

¹⁷ Se till exempel BRY – Barnens rättsskydds debattartikel: <http://www.aftonbladet.se/debatt/article22410852.ab>

¹⁸ Se Treskabinolls goda initiativ: <http://treskabinoll.nu/orosanmalan/>

varandra. Problemen kommer kvarstå.

Socionomer och socialtjänsten verkar inkompetenta gällande att göra rätts-säkra utredningar för barnets bästa. Det verkar innebära att deras fördomsfullhet mot kvinnor som grupp, mot män som grupp, mot invandrare som grupp, mot mor- och farföräldrar som grupp, mot människor med funktionshinder som grupp ... plötsligt ges utrymme när det gäller att motivera sin rättsosäkra utredning.

Det vill säga socialtjänsten verkar kunna diskriminera många.

Vi i ideella föreningen Barnets bästa menar att man behöver inse att det är just rättsosäkerheten som är grundorsaken. Med en rättssäker utredning så hålls utredares fördomsfullhet och diskriminering utanför utredningen.

Men vår erfarenhet är att det inte är en rättsosäkerhet som de flesta skulle kunna tro, utan ...

En ovanligt destruktiv och partisk rättsosäkerhet

När socialstyrelsen år 2015 föreslog att man skulle åldersbestämma ensamkommande flyktingbarn genom att röntga deras käkar och handleder så klagade läkare över att utredningssätten saknade tillräckligt vetenskapligt stöd.

Därför vågrade läkarkåren att utföra dessa tester. För resultatet skulle innebära att människor under 18 år skulle kunna klassificeras som vuxna och även att vuxna skulle kunna klassificeras som under 18 år.

Därför ansågs dessa utredningsmetoder rättsosäkra. För bedömningarna skulle vara ungefär som att spela tärning, en gång en si och andra gången så.

På det sättet skulle statens inskränkningar i människors privat- och familjeliv vara godtyckliga, speciellt för de som i juridisk mening var under 18 år men felaktigt skulle bedömas som vuxna.

Det hade inte varit för barnets bästa.

Dessutom skulle det innebära att läkarna agerade i motsats till de mänskliga rättigheterna, barnkonventionen och vår konstitution/grundlag. Så får en myndighet inte utreda.

Heder åt läkarna som vågade säga ifrån (och var är socionomerna?).

Men den rättsosäkerhet som uppstått i de vårdnadstvister, barnomhändertaganden och tvångsomhändertaganden i de 24 utredningar vi

har granskat (och utifrån vad vi förstår av många andra fall och media), är faktiskt ett helt annat väsen:

Utredarna, utredningen, de chefer som godkänner utredningarna, socialtjänstens kvalitetssystem och utbildarna i kvalitet, ja själva myndigheten socialtjänsten blir inte bara godtyckliga utan **även ovanligt partiskt rättsosäkra**.

Ibland blir socialtjänsten till och med förföljande ¹⁹. Som om det inte var allvarligt nog med rättsosäkerheten.

För det första: Vad vi i ideella föreningen Barnets bästa sett av de 24 utredningarna vi har granskat och vad vi förstår, så verkar inte den egentliga utgångspunkten i utredningen vara hur barnet ska kunna få en god och nära relation till båda sina biologiska föräldrar även om det formellt ser så ut.

Eller att upptäcka om barnet utsätts för vanvård.

För när socialtjänsten letat efter fel, så verkar de inte leta förutsättningslöst i någon utav de 24 utredningarna vi granskat. Nej, utredarna letar konsekvent efter fel hos den part som tidigt inte får deras gillande. Det avgörande verkar vara deras första intryck av en förälder eller av situationen. Det färgar resten av utredningen.

När det råder risk för vanvård, så kanske barnets bästa ignoreras för att en av föräldrarna ger ett så bra

¹⁹ Gå till Bo Edvardssons sajt och sök på ordet "förföljande" för att få en inblick i hur illa det är: <http://vetenskapligutredningsmetodik.nu/>

intryck på utredarna. Då kan det lik-
som inte vara vanvård ...

I en vårdnadstvist är det endera
mamman eller pappan de letar fel
på.

I ett barnomhändertagande/tvångs-
omhändertagande letar de efter fel
som kan bekräfta utredarnas egna
uppfattning vilket ofta verkar inne-
bära att föräldrarna råkar illa ut.

Du har själv i denna anonymiserade
utredning läst hur utredarna redan i
informationsinsamlingsfasen inte
förhåller sig opartiska till mamman
och pappan. Nej, trots att förhållan-
dena är liknande för både mamman
och pappan, så sammanfattar de
mammans information positivt och
skriver neutralt/negativt om pappan.

Sedan har utredarna gått vidare med
den här partiskheten för att i ana-
lysen lyfta fram osakligheter mot
pappan och ignorerar sådant som
skulle kunnat ha varit till pappans
fördel. Även när det är obelagda sak-
uppgifter. Samt att de ignorerar så-
dant som skulle vara negativt för
mamman.

Detta är inte att utreda. Det tror vi
du kan hålla med om. Dessutom, var
är fokuset på barnets bästa? Kunde
du se det?

På samma sätt är det i de totalt 24
utredningarna vi granskat och i den
andra utredningen vi kommer ano-
nymisera där barn och deras ensam-
stående mamma råkar ut för social-
tjänstens godtycke och skiljs åt och
motarbetas utan grund.

För det andra: I vår ideella förening
har vi ibland pratat om hur man som
privatperson skulle agera om ett gift
par kom och bad om hjälp att lösa
parets relationsproblem. Vi tror att
man skulle anstränga sig för att vara
opartisk och försöka lösa problem. Vi

inser också att om vi partiskt och
fördomsfullt skulle ta ställning för
den ena parten och mot den andra,
så skulle vi istället förvärpa konflik-
ten dem emellan. För nu skulle det
gifta paret få ytterligare problem. Vi
tänker att vi som privatpersoner
skulle inse det.

Socionomer är akademiker, de har
till skillnad mot många andra yrkes-
grupper en utbildning på universi-
tetsnivå. Det fackförbund som orga-
niserar merparten av dem heter just
Akademikerförbundet SSR, ett
namnbyte det tog för att påtala att de
är högutbildade med vad det innebär
av kompetens och för att tydligt för-
medla att socionomer är just akade-
miker. Det är också så att för kvali-
tetens skull i utredningar för barnets
bästa så har Socialstyrelsen slagit
fast att det bara är dessa akade-
miska socionomer som får genomföra
dem.

Just för att man är akademiker så
får man oftare en bättre förmåga att
resonera och förhålla sig till inform-
ation. Ja, en så viktig fråga som bar-
nets bästa bör verkligen inte få utre-
das av människor som inte har kom-
petens för det.

Dessa akademiker måste rimligtvis
förstå att om man ensidigt och god-
tyckligt letar efter fel under en utred-
ning och ensidigt och orätt utser en
förälder i en vårdnadstvist så spår
man på konflikten mellan föräld-
rarna och för barnet? Eller om soci-
altjänsten ensidigt och orätt utser
båda eller de ensamstående föräld-
rarna i ett barnomhänderta-
gande/tvångsomhändertagande, så
spår man på konflikten för barnet.

Det blir knappast bättre för barnen.
Varken då eller senare.

Visst borde dessa akademiker kunna
förstå det?

Samtidigt är det svårt att inte uppfatta att det är just det som dessa akademiska utredare gör – de spår på konflikterna istället för att lösa dem. De försvarar för barnen att få en bra uppväxt. Istället kommer barnen att få ännu mer av motsättningar mellan sina föräldrar (i en vårdnadstvist) eller ännu mer problem med att återförenas med sina biologiska föräldrar. Och därmed en ännu mer konfliktfylld uppväxt.

Verkar detta vara en sunt fungerande myndighet? En myndighet som har ensamrätt på att utreda för barnets bästa när det finns konflikter runt barn?

I den anonymiserade utredningen du nyss läst så spår utredarna på konflikten mellan föräldrarna istället för att lösa den. Kanske kommer du ihåg att de klagar på att pappan till slut inte ville vara med i utredningen. Vi kan avslöja att just hur utredarna var godtyckliga, partiska och osakliga, gjorde att pappan valde att inte komma till mötet som nämns i utredningen.

I den andra anonymiserade utredningen vi kommer publicera, framkommer hur utredarna och hela socialtjänsten istället är emot barnets bästa, emot mamman och egentligen bara för socialtjänsten. Det får du läsa om senare.

För det tredje: I alla de 24 utredningar vi har granskat så är bilden ofta inte bara ensidig utan så pass vinklad att man kan tänka på det som en svart-vit bild av verkligheten. Men verkligheten är mycket sällan svart-vit (glöm inte att de absolut flesta föräldrar i dessa utredningar

inte har gjort något brottsligt gentemot sina barn).

För vet vi inte alla att livet så mycket oftare varierar mellan mörkgråa till ljusgråa nyanser istället för det svartvita.

Vi hittar inget i de 24 utredningarna som vi granskat som talar för den svart-vita uppfattningen som de presenterar.

Du har själv läst hur utredarna redan i informationsinsamlingen inte förhåller sig opartiska och därefter följer ett svartmålande av pappan som saknar saklighet och mamman förekommer inte alls. I detta har hon ingen del – hon blir som vitmålad.

För det fjärde: Att frigöra människors resurser var en viktig grund i den "nya" socialtjänstlagen som antogs 1982. Det framkommer tydligt i socialtjänstlagens portalparagraf²⁰ och i lagens förarbeten och i läroböcker om lagen. Denna inriktning verkar man redan ha beslutat om året innan, 1981.

Förenklat sagt, så ska socialtjänsten om en eller båda föräldrarna har problem med sin föräldraförmåga i första hand försöka hjälpa dem att lösa dem. Först när det visar sig omöjligt så ska barnet skiljas från den ena eller båda föräldrarna. Först då.

Detta för att säkerställa att barnen får sina rättigheter uppfyllda, det vill säga en god uppväxt och en nära relation till båda sina föräldrar och deras familjenätverk, allt enligt lagen.

Efter att ha konstaterat brister i föräldraförmågan måste socialtjänsten göra en sammanställning av den

²⁰ Vi presenterar detta i vår e-bok "Vad utredningar för barnets bästa måste leva upp till: Mänskliga rättigheter, barnkonventionen, vår konstitution/grundlag, våra lagar och frigörandet av

människors resurser". <http://www.barnets-basta.org/barnets-bastas-publikationer/>

bristande föräldrarnas egna resurser och resurser i deras egna nätverk (en resurssammanställning av vänner, bekanta, släktingar, ansvariga på arbetsplatsen och så vidare) och därefter en resursanalys för hur den/dessa människor med problem med sin föräldraförmåga kan frigöra sina resurser – troligen med stöd från sitt nätverk (se vår e-bok som sagt).

Detta är frånvarande i alla de utredningar vi granskat. Totalt.

Vi kan inte ens se tillstymmelsen till en resurssammanställning för de utredda föräldrarna och deras nätverk. Än mindre en resursanalys utifrån hur socialtjänsten skulle kunna stödja den ena eller båda föräldrarna så att deras resurser frigörs.

Frågar vi andra i föreningens nätverk så har nästan ingen hört talas om motsvarigheten till en resurssammanställning och resursanalys i syfte att frigöra människors resurser (där det skett har föräldern fått kämpa för att få till det).

Du kan nog själv hålla med om att resurstänkande är frånvarande i den utredning du nyss läst och behovet av att missförstå, misstolka och svartmåla den ena föräldern istället är det dominerade. *Likaså är det i den andra anonymiserade utredningen vi kommer publicera där en ensam mamma inte får hjälp.*

Bo Edvardsson, expert på utredningsmetodik i allmänhet och för utredningar för barnets bästa speciellt, hävdar att detta knappt förekommit i de runt 350 utredningar han har granskat sedan 1980-talet ²¹.

Hur kan det komma sig att det här med att hjälpa människor att frigöra sina resurser i första hand innan man skiljer dem från sina barn, varit och är så totalt frånvarande? Trots att det var en av grunderna för hela den nya socialtjänstlagen?

Kan detta delvis vara orsakat av en destruktiv organisationskultur ²² hos socialtjänsten?

²¹ Se Bo Edvardssons sajt med en översikt av merparten av hans forskning, research och granskningar www.vetenskapligutredningsmetodik.nu

²² Sök till exempel på Bo Edvardssons sajt efter "Organisatoriska provokationer" 1984 eller "Om resursanalys" 1984. www.vetenskapligutredningsmetodik.nu

Socialtjänstens rättsosäkerhet - en lojalitet med egna övertygelser och även sin egna organisation

Rättsosäkerheten hos socialtjänsten blir mer än bara rättsosäker - utan till och med en destruktiv sådan. Det verkar som att socialtjänstens utredare först får en egen uppfattning och faktisk övertygelse. Det verkar sedan vara med den övertygelsen som utredarna och senare hela socialtjänsten blir lojala med. Även när andra utredare, andra avdelningar och även andra kommuners socialtjänster tar över (om barnet byter mantalsskrivningsort). Den förälder eller part som utredarna på godtyckliga grunder passar dem, kommer de att vitmåla och den de misstolkar, feltolkar och vill ska förlora, svartmålas. Det är vår erfarenhet.

Så här formulerar Maciej Zaremba det i Dagens Nyheters stora avslöjande reportage från 2015 om socialtjänsten som rättvisans demoner. Barnets bästa är underordnat i till exempel en vårdnadstvist och kommer att användas som slagträ:

*"Mycket tidigt i processen, innan de hunnit ta reda på mycket, tar socialsekreterarna ställning för mamman eller pappan. Att de därefter inte har tid med barnet beror på att de är upptagna med att leta fel på den förälder de valt bort. Som vore barnet en trofé att överlämnas till den förälder som vunnit deras medkänsla."*²³

Eftersom socialtjänsten inte använder vetenskapliga utredningsmetoder, verkar det som om manipulativa föräldrar är de som bäst kan

ställa in sig hos socialtjänsten och få dess stöd. Det är vårt intryck.

Det här uppstår i många olika typer av utredningar så det är viktigt att man förstår vidden av det:

- **I: Vid vanvårdsproblematik:** Olika individer och grupper kan uppmärksamma hur barn vanvårdas, utsätts för våld och ibland sexuella övergrepp. Socialtjänsten kan trots det hävda att ingen vanvård sker. I en debattartikel i Aftonbladet skriver Agneta Bravélius, grundare av Bry, Barnens rättsskydd ²⁴:

"Med djup sorg tänker jag på Anna och hennes dotter Emma. I nästan tio år kämpade Anna för att skydda Emma från fortsatta övergrepp av sin pappa, helt utan stöd från myndigheterna."

Socialtjänsten menade att pappan var trevlig. Att Emma kanske råkat titta på porrfilm hos honom och härmat sitt beteende från den?"

Senast jag träffade Anna var några dagar före begravningen av hennes artonåriga dotter. Emma hade tagit livet av sig. Precis som många andra barn gör i vårt land - ett barn i veckan."

Liknande intryck får vi i dialoger med grupper som Qrut ²⁵ som arbetar med nu drogbefriade kvinnor som vill återknyta kontakten med sina omhändertagna barn.

²³ Se <http://www.dn.se/kultur-noje/kulturbedbatt/sa-blev-olle-berovad-sin-mamma/>

²⁴ Se <http://www.barnsrettsskydd.se>

²⁵ Se Qrut: https://www.facebook.com/pg/qrutprojekt/about/?ref=page_internal

Vi tolkar att utredarna fattar tycke för en förälder/part och sedan är de som lojala med den övertygelsen. Senare utredare likaså. Till dess det blir för sent. Barn som inte lider så allvarligt att de uppmärksammas, ja de får lida.

- **2: Vid vårdnadstvistematik:** I den anonymiserade utredningen som du nyss har läst så spelar det ingen roll att det inte finns ett enda sakförhållande som tillräckligt preciserats och falsifierats. Nej, den ena föräldern miss- tolkas/svartmålas och mycket som skulle tala för den ignoreras.

Det andra sakkunnigutlåtandet (tidigare presenterat) tydliggör hur utredningen faktiskt kunnat konstatera att det finns goda grunder för barnet med båda föräldrarna. Där står:

"Utredningen konstaterar efter intervjuer, hem- och skolbesök att barnet har två stabila och trygga hem, stödjande och tillitsfulla föräldrar, ett brett familje- och släktnätverk med jämnåriga kamrater i såväl hemmiljöerna som skolan. I skolan är barnet en engagerad och duktig elev som, enligt läraren, "leder arbetet i klassen". Men barnet har också bekymmer; problem med koncentration och impuls kontroll, svårt att hantera besvikelser, att begränsa sig och se andras behov. Hen lever i två olika familjer med olika regler, skilda prioriteringar, temperament och atmosfär samt med föräldrar som inte kommunicerar eller värdesätter varandra."

Men denna förståelse ovan är frånvarande i analysen och bedömningen. Istället kommer socialtjänstens akademiska utredares egna övertygelser att vitmåla

den ena av föräldrarna och svartmåla den andra och barnets bästa är ointressant.

Här valde socialtjänsten mellan två föräldrar. Men ibland finns inget att välja mellan:

- **3: Vid barnomhändertagande/tvångsomhändertagande:** I en utredning för omhändertagande eller tvångsomhändertagande av barn så finns till en början inte två parter (som endera mamman eller pappan) utan bara föräldrar att stödja eller motarbeta. Då blir socialtjänstemännen ofta partiska till sin egna övertygelse och mot de biologiska föräldrarna (som ofta kan vara ensamstående mammor). Nu svartmålas de biologiska föräldrarna och omhändertagandet/tvångsomhändertagandet vitmålas utan grund. *Det kommer framgå av vår andra anonymiserade utredning.*

Just här blir det tydligare att det är just socialtjänstens **egna övertygelser** det är frågan om. För de har ingen att välja mellan här, som mamman eller pappan i en vårdnadstvist eller mellan de biologiska föräldrarna och fosterhemmet.

Observera att socialtjänsten så gott som aldrig självmant undersöker om mor- och farföräldrar kan vara lämpliga familjehem om barnen bör omhändertas. Om mor- och farföräldrar trycker på så kan det ske men utgången

verkar viss redan när utredningen initieras ²⁶ (se även nästnästa avsnitt).

- **4: När omhändertaget/tvångsomhändertagandet av barn redan skett:** Om barnet redan är omhändertaget eller tvångsomhändertaget och de biologiska föräldrarna begär att få hem sitt barn, så behöver även det ofta utredas – en så kallad hemtagningsutredning. Nu kan socialtjänstemännens partiska övertygelse återigen låta en part vitmål原因 (ofta fosterhemmet) och en svartmålas igen (ofta de biologiska föräldrarna) utan rättsssäker grund.
- **5: Vid godkännande av fosterhem (familjehem/hem för vård och boende):** Här verkar socialtjänstens snabba partiska övertygelse återigen kunna sätta in. För vit- och svartmålnings verkar även gälla när de endera godkänner familjehem, hem för vård och boende (så kallade HVB-hem) eller plötsligt kan underkänna dem.
- **6: Vid svartmålande av mor- och farföräldrar som familjehem:** Svartmålande sker när socialtjänsten underkänner mor- och farföräldrar som familjehem för barn som socialtjänsten menar ska omhändertas. De ändringarna i socialtjänstlagen som det så kallade mormorsupproret ledde till verkar socialtjänsten ignorera ²⁷. De fortsätter som förr.
- **7: Rättsosäker hantering av fosterhem:** Vad som verkar kunna vara

bra familjehem och hem för vård och boende, verkar på samma godtyckliga sätt kunna behandlas rättsosäkert.

Media har skildrat hur socialtjänsten får för sig att en teori om till exempel anknytning är viktig (som vanligt utan förankring med vetenskapen). För det berövas på rättsosäker grund ett familjehem de barn de fått att ta hand om. Se hur det beskrivs i den här artikeln ²⁸.

Observera att detta har vi i ideella föreningen inte själva granskat. Däremot har vi genom vårt nätverk ögnat igenom utredningar där detta verkar ha skett. Det kan stämma med hur rättsosäkert och godtyckligt socialtjänsten kan agera men behöver undersökas mer.

8: Vitmålandet av socialtjänstens egna traumatisering av barn: Att separera barn från sina föräldrar och familj, är i sig ett trauma.

Är verkligen de problem som barnen kanske har - vi har hitintills inte träffat på en enda utredning man kan lita på - större än det trauma socialtjänsten utsätter dem för när de skiljer barnen från sin ena eller båda sina biologiska föräldrar? Detta löser en konsekvensanalys.

De barn som redan har omhändertagits och där socialtjänsten säkerställer byte till ett nytt fa-

²⁶ Se till exempel Mormorsupproret i vår e-bok "Vad utredningar för barnets bästa måste leva upp till: Mänskliga rättigheter, barnkonventionen, vår konstitution/grundlag, våra lagar och frigörandet av människors resurser" samt varför inte den här artikeln i Aftonbladet: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/article10327612.ab>

²⁷ "Kvinnorna i mormorsupproret jublade för tidigt. Deras långa strid för barnbarnen resulterade för två år sedan i en ny lag. Som visade sig värdelös. Många socialsekreterare valde att tolka lagen som en rekommendation. Och fortsatte sitt arbete som tidigare". Se <http://www.aftonbladet.se/kvinna/9907/21/mormor.html>

²⁸ Se <http://www.expressen.se/nyheter/stefan-och-lena-blev-berovade-pa-barnen/>

miljehem/hem för vård och boende – vilket upprepat trauma är inte det? Först att ha förlorat sin anknytning till sina föräldrar och nu förlora anknytningen till sitt första fosterhem (som nu socialtjänsten godtyckligt plötsligt kan utklassa). Vad det innebär för barn bör analyseras genom en korrekt genomförd konsekvensanalys. Men det har aldrig skett vad vi sett och känner till.

Det är heller inte ovanligt att barn får byta familjehem några gånger under sin uppväxt. Endera för att familjehemmen förlorat socialtjänstens välvilja eller för att familjehemmen inte längre vill. De kanske inte var införstådda med ansvaret och utmaningarna.

Att socialtjänsten därför borde ta med detta inför de flesta beslut om barnomhändertagande, är därför rimligt. Alltså, om barnens nuvarande problem verkligen är större än alla dessa risker, genomförs i en korrekt genomförd konsekvensanalys.

Barn som omhändertas har ofta många problem, till exempel ökad självmordsfrekvens ²⁹.

Men de trauma som socialtjänsten själva utsätter barnen för har vi aldrig sett dem reflektera över och än mindre någon korrekt konsekvensanalys i de 24 utredningarna vi granskat. Vad är det för egendomliga skygglappar myndigheten socialtjänsten har?

- **9: Vid ett icke-skydd för barn mot biologiska föräldrar:** I vårt förhållandevis stora nätverk har vi träffat

fat på fall där unga vuxna berättat om hur de som barn borde ha fått bättre skydd från sina biologiska föräldrar än vad de fått.

De kan berätta om hur de som barn blivit omhändertagna och tyckte de lämnat en dysfunktionell familj och fått ett bra familjehem.

De biologiska föräldrar kunde då trycka på socialtjänsten om att få sitt barn flyttat till ett familjehem som var sämre för barnet. Och kunde lyckas. Återigen problematiken med att barn inte skyddas tillräckligt.

Observera att sådana utredningar har vi i ideella föreningen Barnets bästa inte själva granskat utan det är vad unga vuxna nu berättat för oss om sin barndom. Då var de för unga för att protestera. Inte nu (men socialtjänsten verkar inte bry sig). Det kan stämma överens med hur det är socialtjänstens osaklighet, partiskhet parat med deras egna tyvärr destruktiva rättsosäkra övertygelser. Detta behöver undersökas mer.

- **10: Rättsosäkert omhändertagande av barn även mot bättre vetande:**

Autism och Aspergerförbundet redogör i sin egna utredning hur illa det ofta går vid socialtjänstens rättsosäkra tvångsomhändertaganden av barn med funktionsnedsättning.

Trots att föräldrarna kan visa att barnen har en fastställd diagnos med just de utmaningar som en sådan diagnos kan ge och socialtjänsten uppmärksammar, så ignoreras diagnosen. Så här står

²⁹ Se Bo Vinnerljungs rapport
<http://socialmedicinsktidskrift.se/index.php/smt/article/download/1178/970>

det i Autism- och Aspergerförbundets egna utredning:

"Brister i bedömnings- och utredningsfasen av LVU-ärenden: Konsekvenserna av barns funktionsnedsättning tolkas som brister i omsorgen.

I de LVU-utredningar som vi granskat har barnets autismdiagnos inte beaktats som en viktig omständighet i den problembild som målas upp kring det aktuella barnets livsförhållanden. Istället tolkas de beteendemöns-ter som barnet har på grund av sin funktionsnedsättning som tecken på att det finns brister i föräldrarnas omsorg om barnet.

Det kan handla om att barnen inte går i skolan, att barnet är inåtvänt och inte fungerar i sociala sammanhang, att barnet har vänt på dygnet, att de har magproblem, är aggressiva etc.

När dessa omständigheter tolkas som symptom på brister i omsorgen utan att hänsyn tas till att barnet faktiskt har en funktionsnedsättning med motsvarande symptom riskerar familjer att brytas upp genom ett LVU-beslut. ... Men dessa beteenden överensstämmer väl med de beteenden som förekommer hos barn med autism (magproblem, sömnsvårigheter, aggressivitet, inåtvändhet eller isolering från sin omgivning).

I flera av de utredningar som vi granskat saknas det sakliga uppgifter om vad som utgör brister i omsorgen. Istället förlitar utredarna sig i stor utsträckning på att de konstaterade problemen runt barnen måste bero på missförhållanden i hemmet. Svepande formuleringar om att föräldrarna saknar förmåga att

ge barnet vederbörlig struktur för att kunna gå till skolan, vända på dygnsrytmen, etc. är vanligt förekommande."

Trots att barnet har en konstaterad autism- eller aspergerdiagnos blir socialtjänstens bedömning ofta att barnets uppvisade symptom beror på bristande föräldraförmåga. Om socialtjänstens utredning mynnar ut i att barnet omhändertas så är risken stor att barnet placeras i ett familjehem eller ett HVB-hem som inte har autismspecifik kompetens, vilket leder till att barnet inte får rätt stöd:

I strid med faktiska diagnoser körs barn och deras familjer över utifrån ogrundade och partiska övertygelser ... ja, för vad? Barnets bästa?

Jämför dessa tio typer av utredningar

Jämför dessa tio situationer ovan med hur en läkare skulle kunna uttolka röntgenplåtar av ensamkommande barns käkar och handleder, som inte har vetenskapligt stöd för att vara tillförlitliga bedömningssätt. Ena gången blir slutsatsen på ett sätt, andra gången på ett annat, och så vidare. **Det blir som en neutral godtycklighet/rättsosäkerhet** för förhoppningsvis sitter inte läkaren och har en egen uppfattning om att en av dessa personer ska klassificeras som under 18 år och den andra som äldre.

I de 24 utredningarna vi granskat som även omfattar omhändertagande och tvångsomhändertagandeproblematiken, så ser vi inte enbart en slumpmässig rättsosäkerhet. **Utan en partisk och destruktiv rättsosäkerhet.** Det är oerhört allvarligt att myndigheten med ensamrätt att utreda för barnets bästa, utreder så. Bo Edvardssons forskning verkar peka på samma missförhållande.

Rättsosäkert - trots flera stopp på vägen

Det egendomliga är att här finns många ställen där både de rättsosäkra utredningar och detta svartvitmålande skulle kunnat stoppats.

För det första med den huvudansvarige utredaren. För det andra är det medhandläggaren som skulle kunnat säga ifrån. Därefter kommer utredningen att granskas och godkännas av utredarnas chef. Varje socialtjänst måste enligt lag ha ett kvalitetssystem för att säkerställa rättssäkerhet och kvalitet. Det skulle kunna vara en utmärkt källa för att sprida kunskap om så enkla saker som att utredningsmetoder som källkritik, alternativa tolkningshypoteser med falsifiering, bestyrkande och systematiskt replikerande måste användas.

Men inte.

Större kommuner har ofta större socialtjänster (många socionomer och avdelningar) med så kallade kvalitetsutvecklare anställda. De borde känna till dessa grundläggande utredningsmetoder och utbilda om dem. Men inte. Sveriges ledande experter som har forskat och tillsammans gjort över 400 granskningar av utredningar för barnets bästa sedan 1980-talet har inte sett några rättsosäkra, sakliga, opartiska och rättstrygga utredningar.

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, upptäcker mycket sällan fel. Vårt intryck är att det är först när det blir medial uppmärksamhet som de kan hitta fel. Sällan annars.

Alla klagomål om rättsosäkerhet och avsaknad av utredningsmetoder som vetenskapen funnit tillförlitliga och användandet av utredningssätt som vetenskapen funnit otillförlitliga, är IVO som blind och döv för, hur egendomligt det än kan verka.

Glöm inte att de ansvariga utredarna, medutredarna, deras chefer som godkänner utredningen och socialtjänsternas kvalitetsansvariga är alla akademiker som borde ha en större förståelse för saklighet och opartiskhet. Till exempel har de själva i sin utbildning varit tvungna att lära sig något om vetenskaplig utredningsmetodik och att använda den. De borde alla som socionomer/akademiker veta bättre.

Som socionomer är de bättre utbildade än många andra om hur viktigt det är för barn att få växa upp i en god relation med sina båda biologiska föräldrar.

Ändå kan de göra såhär och mänskor måste förlita sig på de få journalister som orkar bry sig. Så får verkligen inte ett statligt tillsynsorgan agera.

Rättstryggt – inget skydd mot andras angrepp och ingrepp

Grundläggande principer för alla rättssamhällen är inte bara att de ska agera **rättssäkert** utan även agera **rättstryggt**. Men om få känner till vad rättssäkerhet innebär så känner ännu färre till vad rättstrygghet är.

Rättssäkerhet kan förenklat sägas fokusera på hur våra myndigheter inte godtyckligt ska kunna kränka människors rätt till privat- och familjeliv. Socialtjänsten är en sådan myndighet och den får inte kränka dessa rättigheter.

Men barn och människor kan även behöva skydd mot vad andra människor eller organisationer kan göra mot dem. I en vårdnadstvist så kan det vara en förälder som utan grund begår övergrepp mot barnet och även använder barnet som slagträ mot den andra föräldern för att få ensam vårdnad.

Det är här som **rättstrygghet** kommer in. Samhället och dess myndigheter ska även skydda våra medborgerliga rättigheter om andra människor eller organisationer försöker kränka dem. Så fungerar ett bra rättssamhälle ³⁰.

Socialtjänsten är en myndighet och ska således även agera rättstryggt och skydda barn och föräldrar mot andras angrepp och ingrepp i deras privat- och familjeliv.

Även om de angreppen och ingreppen sker av mamman både mot barnet och pappan eller av pappan mot både barnet och mamman. Eller om

angreppen och ingreppen sker av fosterhemsföräldrarna både mot barnet och de biologiska föräldrarna.

Lite repetition från vår e-bok "Vad utredningar för barnets bästa måste leva upp till: Mänskliga rättigheter, barnkonventionen, vår konstitution/grundlag, våra lagar och frigörandet av människors resurser":

"Var och en har rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv, sitt hem ..."

Detta ur Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna som har juridisk status i vårt land.

"Inget barn får utsättas för godtyckliga eller olagliga ingripanden i sitt privat- och familjeliv, sitt hem ... och inte heller för olagliga angrepp på sin heder och sitt anseende." och "Barnet har rätt till lagens skydd mot sådana ingripanden eller angrepp."

Detta ur barnkonventionen vars text nästan ordagrant är densamma som motsvarande artikel i de mänskliga rättigheterna. Barnkonventionen får snart juridiskt status i Sverige.

Det vill säga våra barn och vi människor ska ha lagens, myndigheternas och även socialtjänstens skydd mot godtyckliga angrepp och ingrepp i våra barns och i våra roller som föräldrar/vuxnas privat- och familjeliv. Oavsett vem det är som utför angreppen och ingreppen. Tyvärr är ett rättstryggt agerande av myndigheten socialtjänsten frånvarande i alla de 24 granskade utredningarna. Hur kan det komma sig?

³⁰ I den omfattande rapporten Felaktigt dömda från Justitiekanslern JK:s rättssäkerhetsprojekt,

framkommer rättstrygghetens viktiga roll som en del av rättssäkerheten. ISBN 91-85333-13-1

Barn används som slagträn

Illustration Gabriella Agnér

Det är inte svårt att förstå att människor blir upprörda, råkar i kris när vad man trodde var ett livsförhållande och en livsdröm om att leva tillsammans och gemensamt fostra sina barn, går sönder. Utifrån det kan man säkert säga mycket med eftertryck om den före detta partnern. Kanske vill man hämnas.

Men vi tänker oss just hur mycket föräldrar älskar sina barn. Den där kärleken gör oftast att de kämpar för sina barn. Att just den där kärleken också kan innebära att man som förälder borde kunna överge sin upprördhet över vad man tycker sig ha utsatts för av den andra föräldern - ens före detta partner. För man älskar det gemensamma barnet och vet att det barnet älskar sina båda föräldrar och kommer behöva den andra föräldern just som barnet behöver en själv. Man förstår också hur den andra föräldern behöver sitt

barn - det gemensamma barnet - precis som man själv behöver det.

Även om man är oerhört arg på sin före detta partner/den andra föräldern så ska man aldrig kunna tänka sig att kränka sitt barns känslor och rätt till båda sina föräldrar och inte heller att kränka den andra förälderns rätt till sitt barn/det gemensamma barnet.

Kärleken till ens barn, medmänsklighet och samhällelig förståelse, ger de flesta människor en öppning mitt i ens upprördhet.

Men här verkar något allvarligt kunna ske med de vi kallar slagträföräldrar. För barnets rätt att älska båda sina föräldrar och växa upp med dem relativt konfliktfritt, tränger inte igenom känslan av oförrätt och behovet av hämnd de har. Inte ens en känsla av medmänsklighet. Ens samhällsinsikt om att så får aldrig

ske, verkar inte heller tränga igenom känslan av oförrätt och behov av hämnd.

För den som undrar om barn verkligen mår bra av ett växelvist umgänge med sina föräldrar, så visar forskningen att barn som växer upp med ett växelvist umgänge med sina föräldrar mår lika bra, se till exempel Teresa Ångarne-Lindbergs doktorsavhandling på psykologiska institutionen vid Linköpings universitet (en sammanfattning av den finns här ³¹).

Hur barnets rättigheter kränks

Denna förälder ger sig själv rätten att kränka barnets innersta väsen och sitt behov av att få älska den andra föräldern. Denna förälder ger sig rätten att påverka och manipulera barnet för att använda det som slagträ mot den andra föräldern. Det är vad vi kan se utifrån några av våra 24 granskade utredningar.

Begreppet slagträförälder är något som vi i ideella föreningen Barnets bästa själva kommit fram till när vi granskat utredningar, ögnat andra, pratat med jurister, advokater, psykologer, andra som professionellt granskar utredningar för barnets bästa. Det är ett ord som ger namn och förklaring till något som behöver förklaras.

När man läser dessa utredningar och tränger in i dem så är det som om den bakomliggande logiken träder fram om hur barn kan användas som slagträ.

Så ur perspektivet **rättstrygghet** för barnet och dess föräldrar har vi valt att även fokusera på de föräldrar som agerar på det här sättet. Idag känner många väl till genusproblematiken där ofta flickor och kvinnor

strukturellt åsidosätts och många känner till sådant som härskartekniker. Utifrån våra insikter tycker vi på liknande sätt att vårt samhälle bör känna till förekomsten av dessa slagträföräldrar.

Slagträproblematiken kan också vara som psykisk misshandel av barnet. Barnet påverkas till att inte längre älska sin andra förälder/sina föräldrar. Det är verkligen inhumant och inget vi uppfattar att socialtjänsten upptäcker. Utan snarare understödjer.

Slagträföräldrar kan alltså vara den ena föräldern mot den andra i en vårdnadstvist.

Slagträföräldrar kan även vara familjehemsföräldrarna som vill behålla barnen hos sig och inte låta dem återvända till sina biologiska föräldrar. Detta för att de förlorar inte bara motsvarande försörjningsbidrag utan kanske så stora summor att det väl motsvarar en arbetsinkomst och kanske har de själva knutit an till barnen. Då sätter de sina egna känslor och behov över barnets behov och rätt att älska sina föräldrar och försöker påverka och använda barnet mot de biologiska föräldrarna.

Det kan **även vara personalen på hem för vård och boende** som vill behålla barnen hos sig själva och inte låta dem återvända "hem". Om beläggningen och ekonomin hotas kan det leda till uppsägningar och svårigheter att sköta driften. Personalen kan då börja påverka barnet och motarbeta de biologiska föräldrarna. Kanske borde de kallas slagträpersonal?

³¹ Se <http://www.dn.se/insidan/forskare-barn-till-skilda-foraldrar-mar-inte-samre-som-vuxna-an-barn-till-foraldrar-som-haller-ihop/>

Vad värre är att det **även kan vara socialtjänstens handläggare** i utredningarna som sätter sig över barnens rätt och försöker påverka dem, speciellt i utredningar om att omhänderta barn eller att tvångsomhänderta dem. Kanske borde de kallas slagträutredare? För att se ett exempel på hur utredare kan påverka barn under intervjuer så rekommenderas reportaget Mardrömmen av Uppdrag Granskning. Länken till programmet på Youtube finns här ³². Där ser man hur det kan gå till på ett ovanligt väl dokumenterat sätt. Det börjar ungefär efter 18 minuter in i filmen och håller på några minuter till. Ledande frågor ställs och barn påverkas. Vad det påverkade barnet sedan berättat presenteras som bevis. I många av dessa utredningar framträder dessa slagträföräldrar, slagträpersonal och slagträutredare.

Utifrån att försöka dechiffrera de bakomliggande problemen och hur de kan lösas ³³, inser vi i den ideella föreningen Barnets bästa att det är rimligt att identifiera och även fokusera på slagträföräldrarna samt på deras hejarklack och de som möjliggör detta genom att titta bort och nog intala sig själva att de inte förstår allvaret i det som sker. Det behöver synliggöras och bli allmänt kända för att kunna motverkas.

Barnets rätt till identitet motarbetas

En annan aspekt är barnets rätt till vad som kallas "identitet" i Europakonventionen för de mänskliga rättigheterna. Den har juridiskt stöd i Sverige.

Identitet kan sägas vara sammanblandningen av ens föräldrars sätt, historia och släkt. Här kan även finnas halvsyskon som barnet växt upp med. Kanske är mammans en aktiv basketspelare, pappan en intellektuell. Kanske kommer en av dem från en kulturell/etnisk bakgrund med vissa särdrag, kanske är någon invandrare. Hit kan även barnets mor och farföräldrar samt övrig släkt höra. De utgör alla en del av barnets identitet. En identitet som barnet har rätt till och som bör beaktas i en utredning för barnets bästa. Jämför gärna med hur adopterade barn som vuxna kan anstränga sig för att hitta sina biologiska föräldrar, sin släkt och sina rötter även om de visar sig finnas på andra sidan jordklotet och det innebär ett språk de aldrig har lärt sig.

När slagträföräldrar gör övergrepp på barn genom att använda dem som slagträ, troligtvis för att hämnas på barnets andra förälder, är det allvarligt. Barnet kan berövas sina rättigheter, sin rätt till båda sina föräldrar och en väsentlig del av sin identitet. För ofta kommer barnets kontakt med inte bara sin andra förälder att bli obetydlig utan även kanske med halvsyskon och den förälderns släkt, vilket kan sägas innebära att barnets rätt till identitet även kränks.

Något måste

vara fel i föräldrakärleken

Man kan vara arg på andra eller mycket arg på andra. Men det är få människor som för det också skulle tycka att man för det får kränka den människans rättigheter. Något måste vara fel när man tycker sig ha rätt

³² Se Mardrömmen av Uppdrag Granskning: <https://youtu.be/ZeZfTX6kTjU>

³³ Efter denna e-rapport kommer vi att peka ut de många ansvariga och ytterst ansvariga i en separat e-bok. Då har vi i den första e-boken förklarat vilka lagar som finns inom detta område, i den andra e-boken har vi förklarat nödvändiga utredningsmetoder, i denna och en an-

nan e-bok visat på hur barn, mammor och pappor råkar orätt illa ut. Efter detta kommer vår bok om vilka som är ansvariga. Efter det vår bok om Restitution – hur barn och föräldrar kan få upprättelse och stöd till en hjärtlig och varaktig återförening. Vi ser detta inte som en "lösning" utan snarare en "process". Därför kallar vi det en "restitution".

att använda ett barn och använda barnet som slagträ mot den andra föräldern genom att göra barnen delaktiga i konflikten. Något måste vara fel med det som borde vara som en moders-/faderskärlek.

Här behöver verkligen barnet ett skydd. För skillnaderna i styrka är oerhörda. Det är som en vuxen som slår sitt barn. Hur ska barnet kunna försvara sig?

Utsatta barns rätt till rättstrygghet och socialtjänsten: De barn som utan grund kränks i sina rättigheter att få älska sina båda föräldrar och leva med dem, måste få myndigheten socialtjänstens skydd mot både angreppen och försöken till ingrepp i sina rättigheter.

Även om den slagträföräldern är barnets egna mamma eller pappa.

Den utsatta föräldrarnas rätt till rättstrygghet

Men det är inte bara barn som de mänskliga rättigheterna gäller för utan även alla föräldrar har rätt till sitt privatliv, sina barn och sitt familjeliv. Mot dem får heller inga godtyckliga angrepp eller ingrepp ske. Inte ens av den före detta livspartneren med vilken man nu har ett gemensamt barn.

Till denna utsatta förälder kan även höra ett eget barn med en annan partner som då blir halvsyskon till barnet som utreds och som vårdnadstvisten gäller. Därtill denna ut-

satta förälders personlighet, kulturella bakgrund och släkt till vilken kanske närvarande mor- och farföräldrar kan höra. De tillhör alla föräldrarnas och barnets identitet och ska skyddas av socialtjänsten mot angrepp och ingrepp från slagträföräldern.

Kopplingen utsatta föräldrars rättstrygghet och socialtjänsten: Utifrån rättssamhällens princip om rättstrygghet så måste socialtjänsten i sina utredningar skydda varje förälders rätt mot godtyckliga angrepp på sin rätt till sitt barn, sitt familjeliv och sin rätt till privatliv. Även om det angreppet och ingreppet kommer från en tidigare livspartner med vilken man har ett gemensamt barn.

Återigen i de 24 utredningar vi granskat har detta aldrig skett.

Är det så en myndighet som har till uppgift att utreda för barnets bästa ska sköta sin utredningsverksamhet och "skydda" barn?

Denna allvarliga problematik har även avslöjats av sakkunniga såväl som media: I ett stort reportage avslöjade Dagens Nyheter bland annat hur föräldrar som förgrep sig på barnets rätt att älska och leva med även den andra föräldern genom att använda barnet som slagträ. Det hemska var just hur dessa slagträföräldrar fick socialtjänstens hjälp i detta. Istället för att motarbetas³⁴. Något är allvarlig fel och varför inga ansvariga reagerar är förunderligt.

³⁴ Se <http://www.dn.se/kultur-noje/kulturdebatt/sa-blev-olle-berovad-sin-mamma/> Avslöjandets illustration av Jesper Waldersten är beskriven.

Hur skulle man kunna upptäcka slagträföräldrar i en utredning för barnets bästa?

Denna problematik som vi kallar slagträföräldrar verkar socialtjänsten inte bara genomgående vara blind och döv för. Nej, den snarare understödjer och skyddar den föräldern/familjehemsföräldern som gör så i de 24 utredningar vi granskat.

Trots att det är så lätt att upptäcka och hantera med vetenskaplig utredningsmetodik. Man kommer så långt med enbart källkritik.

Trots att det ibland finns så mycket information att man som utredare aktivt måste blunda och hålla för öronen för att inte upptäcka det.

Hur kan både myndigheten socialtjänsten själv och andra hävda att myndigheten socialtjänsten värnar barnets bästa?

Slagträföräldrarnas möjliggörare och hejarklack

Om det inte räckte med dessa slagträföräldrars feghet, oetiska agerande och ynkedom, så verkar de omges av människor som inget hör, inget ser och inget säger, som de tre aporna som ofta avbildas med dessa egenskaper. Dessutom några som hejar på det destruktiva.

Hejarklacken kan vara barnets mor- mor och morfar om det är en mamma som är slagträföräldern. Eller barnets farmor och farfar om det är pappan. Det kan även vara den nya partnern.

Andra som gör det hela möjligt verkar ofta kunna vara hustruns eller mannens syskon, släkt och tidigare gemensamma vänner. De tittar bort och säger inte ifrån.

Vi är övertygade om att de alla egentligen är införstådda med att de försvårar eller omöjliggör en nära kontakt mellan barnet och även den andra förälder de älskar och behöver. Vi är övertygade om att de själva uppfattar att om någon annan gjorde så mot dem eller mot den förälder de är lojala med, så var det något av det hemskaste man kan göra mot barn och dess föräldrar i ett civiliserat samhälle.

Lika övertygade är vi om att de är införstådda med att det är samma hemska livstidsstraff för en förälder att inte få älska sitt barn, få ha en nära och konfliktfri relation till det och få uppfostra det.

De skulle aldrig själva acceptera att det hände dem.

Men hejarklacken deltar eller stödjer indirekt. De kan intervjuas i dessa utredningar. De kan uppför stora oviktiga förhållanden som om de vore viktiga. De hjälper till med att sätta käppar i hjulen. I utredningen såväl som i barnets vardag.

Möjliggörarna förstår att vårdnadstvisterna pågår och kan ofta förstå att det verkligen är om småsaker det tvistas. Att detta inte är tillräckligt för att barnet inte ska få leva i sin kärlek till båda sina föräldrar och ha ett nära umgänge med dem båda. Men nej, de tittar bort och säger inte ifrån. De ger slagträföräldern fritt svängutrymme.

**Kopplingen slagträföräldrar till rätts-
trygghet och socialtjänsten:** Visst kan

anhöriga och andra fälla omdömen som utan bearbetning med vetenskaplig utredningsmetodik kan verka som rimliga och tillförlitliga. Men närmar man sig sådana omdömen med källkritik, precisering, basfrekvens för att inte säga systematisk replikering så rasar de ofta samman.

Men det verkar inte socialtjänsten göra alls. Med så godtyckligt och ofta klen underlag så kan myndigheten socialtjänsten köra över barnets rättigheter och även den ena förälderns rättigheter. Så har det varit i de 24 utredningar vi granskat.

I vår e-bok med den andra anonymiserade autentiska utredningen för barnets bästa kommer vi att belysa denna och andra problematiker ur det perspektivet. Här belyses detta ur en vårdnadstvistsproblematik.

Vad en slagträförälder kan göra

Förutom själva stämningen om ensam vårdnad, så verkar flera orgrundade polisanmälningar kunna ske om påstådda hot och påstått våld. Ibland till och med påståenden om sexuella övergrepp mot barn, mot den vuxna eller mot båda.

Förbindelsen och umgänget mellan barnet och den andra föräldern saboteras. Man kan också flytta långt bort från den andra föräldern så att umgänget blir svårt för barnet. Umgänget med den andra förälder är alltså inte särskilt prioriterat. Ibland får man tips från advokater som kan försvåra umgänget med den andra föräldern ör att inte säga omöjliggöra det (advokaterna verkar ibland inte bry sig särskilt mycket om barnets bästa. Man ska kanske inte glömma att de ökar sina inkomster om konflikten spås på).

Har kan slagträförälderns vältalighet eller vad vi kan uppfatta som manipulation, spela roll.

Tänk på isberget som liknelse - de officiella konflikterna som en vårdnadstvist med vårdnadsutredning är den synliga delen av isberget. Därefter krav på verkställighet och kanske orosanmälningar. Strax en ny vårdnadstvist och kanske ytterligare en vårdnadstvist.

De informella konflikterna i vardagen för barnet är den mycket större delen av isberget som inte syns ovanför vattenytan. Det är de icke officiella konflikterna. De är så mycket fler än de juridiska konflikterna.

För de 24 utredningar som vi granskat, som vi alla funnit rättsosäkra, osakliga, partiska och rättsotrygga, har definitivt inte inneburit något som vi uppfattar ligger i barnets bäs-

tas fokus. Inte bara en relativt konfliktfylld vardag utan en konfliktfylld uppväxt är ett bättre sätt att beskriva vad som blir resultatet av de utredningarna.

Det kräver inte specialistkompetens

En del hävdar att detta kräver att socialtjänsten måste ha motsvarande en psykologs kompetenser och rätt att göra en typ av rättspsykiatrisk test av föräldrarna. För annars skulle socialtjänstemännen inte kunna upptäcka detta menar man. För dessa slagträföräldrar är kanske så manipulativa att det egentligen kan röra sig om psykopater ... och så vidare.

Men lösningen är enklare än så.

I de utredningar vi har granskat så räcker det med att arbeta med vetenskaplig utredningsmetodik och utgå från källkritik, precisering av påståendena, ställa upp alternativa tolkningshypoteser, systematisk replikering, som de vi redogjort för här. Om nu någon skulle vara psykopat så framkommer det strax att påståendena saknar saklig grund, att de alternativa tolkningshypoteserna inte kan falsifieras ³⁵ och så vidare.

Utredningarna ger inte utrymme för att säga något om dessa föräldrar/familjehemsföräldrar ³⁶ är psykopater, men det går mycket bra att upptäcka att de använder eller möjliggör att barn används som slagträ mot dess föräldrar. Vetenskaplig utredningsmetodik räcker bra.

³⁵ Se vår andra bok för en utförligare förklaring av de utredningsmetoderna: <http://www.barnetsbasta.org/barnets-bastas-publikationer/>

³⁶ Det verkar som sagt inte bara gälla föräldrar utan kan även gälla den nya partnern, barnens mor- och farföräldrar, förälderns syskon, vänner och så vidare, som använder barnet och

möjliggör att barnet används som slagträ. Dessutom familjehemsföräldrar, personal på utredningshem, personal på hem för vård och boende, skolpersonal, psykologer och faktiskt läkare. Tyvärr verkar ofta utredarna göra så.

Barn blir påverkade - tveksamt om det är bra att intervjua barn

I vår e-bok om nödvändiga utredningsmetoder så berättar vi om hur svårt det är att intervjua barn och hur illa det kan gå om de påverkas, enligt vetenskapen. Är man ovetandes om hur lätt barn påverkas av sina föräldrar och även av utredare, så förstärker ofta barns vittnesmål slagträföräldrarnas anklagelser trots att det motsatta är reellt.

Eftersom socialtjänsten är en myndighet och måste hålla sig uppdaterad med vetenskapens rön, så måste de ha kompetens för att intervjua barn (det är delvis därför det källkritiskt ska framgå vilken kompetens utredarna har). Det har vi inte sett i de utredningar vi har granskat. Aldrig.

Tvärtom verkar socialtjänsten djupt okunnig och använder otillförlitliga metoder som till exempel "Nallekort" som visar björnar med olika känslouttryck eller mängder med olika lek-saker där några av dem kan påstås ha vissa innebörder. Utan vetenskaplig evidens. Dessutom med egendomliga uttolkningsscenarioer, förenklat sagt såhär: Leker barnet med en banan så kan det hävdas att barnet har blivit utsatt för sexuellt våld. Leker barnet inte med bananen så kan även det hävdas vara ett uttryck för hur barnet har varit utsatt för sexuellt våld. För annars skulle barnet ha lekt med bananen. Förutom att det saknas vetenskapligt stöd för dessa undersökningssätt så borde många inse att det ofta inte finns någon väg ut ur en logik som denna.

Ett problem här är att barn inte alltid har tydliga referensramar om vad som är bra och allvarligt fel. Det kan vara svårt för barn att förstå att

detta är fel eftersom de personerna som de förlitar sig på med sitt egna liv gör så här (mamma och/eller pappa). Hur påverkar det inte barnen att behöva växa upp med detta som ett slags normalt tillstånd och hur påverkar det inte senare barnens vuxenliv?

Här måste man också förstå och ha kompetens för att intervjua barn under sådan förhållanden. Vår enkla research visar att detta inte ingått i de tidigare socionomutbildningarna och inte ens idag ingår det.

Det krävs alltså specialistutbildning, sådan verkar få ha och återfinns kanske inom polisen.

Vid en polisanmälan om våld och sexuellt utnyttjande måste nog barn intervjuas av personal utbildade i att intervjua barn. Tyvärr visar Uppdrag Granskning avslöjande "Mardrömen" att dessa utredare trots det kan påverka barn för att få fram osakliga och partiska underlag som kan presenteras som motsatsen: som objektiva bevis. I "Kevinfallet" likaså. Så får inte våra myndigheter göra.

Sammanfattningsvis så hävdade socialtjänsten att pappan har låtit barnet onanera honom. Detta ska barnet ha förklarat genom att ha sagt "mjölka pappas snopp". Polisen som intervjuade barnet hade specialutbildning för att intervjua barn och hela intervjun videofilmades (både barnet och polisen). Trots en intervju som varar nära en timme får man inte fram någon information. Åklagaren begär då att barnet ska påverkas med ledande frågor. Polisutredaren kommer då att hela elva gånger påverka barnet genom att säga att barnet har sagt att hon mjölkat pappans

snopp. Sådant påverkar barn – vi undrar hur åklagaren tänkte. Till slut börjar barnet att med sina båda händer att mjölka två fiktiva kospe-
nar i luften. En spene i ena handen och en annan i andra handen. Utre-
daren påverkar då barnet genom att
göra samma mjölka-spene-rörelse –
MEN med bara en hand. När barnet
ser detta, så påverkas hon såsom
barn påverkas av vuxna, så att hon
sänker ned den andra handen och
börjar att mjölka en fiktiv spene med
bara en hand. Episoderna innan
klippas bort och denna faktiska "in-
lärnings"-snutt ³⁷ där barnet visar
hur det med en hand mjölkar en
spene, presenteras sedan som bevis
för att pappan har låtit barnet ona-
nera honom (detta är acceptabelt
menar polisen eftersom hela videoin-
tervjun också lämnades med – ett
manipulativt beteende av en myndig-
het).

Men genom att advokaten såg till att
man fick granska hela videointervjun
framkom det utan tvekan hur barnet
hade påverkats och beviset ogiltigför-
klarades i fyra rättegångar, om vi
minns rätt (om advokater inte har
kompetens om vetenskaplig utred-
ningsmetodik och inte har tid/tar sig
tid att granska allt material, hur blir
detta rättssäkert?).

Det är troligen exempel på hur även
poliser och åklagare okritiskt förlitar
sig på socialtjänstens uppfattning
och för det vanställer saklig inform-
ation för att sätta dit oskyldiga män-
niskor.

Så att känna till vetenskaplig utred-
ningsmetodik och att ifrågasätta
även de mest uppenbara "bevisen"
verkar vara en nödvändighet när so-
cialtjänsten är i farten.

Detta är exempel på varför krav på
att hur utredare har använt veten-
skaplig utredningsmetodik tydligt
ska framgå i en utredningsrapport i
"Barnets bästa-kollen" (se kravet på
"transparent och dokumenterat ut-
redningsmetodik på sidan 58 till ex-
empel). Genom att utredare i sin ut-
redning tydligt dokumenterat hur de
använt källkritik, ställt upp alterna-
tiva tolkningshypoteser, arbetat med
systematisk replikering och falsifie-
ring, så motverkas osaklighet, par-
tiskhet och rättsosäkerhet motarbe-
tas!

*Detta är värt att påminna om igen:
Om du vill få en snabb insikt i både
praktisk tillämpning av vetenskaplig
utredningsmetodik, om hur man kan
påverka barn och få fram vad som
verkar vara otvivelaktiga bevis samt
hur det sedan visar sig vara ett falska-
rium av polismyndigheten, så titta på
avslöjandet "Mardrömmen". ³⁸*

Så man måste vara mycket försiktig
när barn intervjuas, det visar även
fallet Kevin som avslöjades av Da-
gens Nyheter under sommaren 2017.
Så vi måste vara uppmärksamma på
sådant som verkar som otvivelaktiga
bevis och undersöka det. Det är där-
för som det ur ett källkritiskt per-
spektiv alltid ska framgå vilken kom-
petens de som intervjuar barn har
för uppgiften. Något vi aldrig sett.

De som genomför dessa utredningar
kan alltså utan vidare manipulera
information, i detta fall en åklagare
och en polis, ... kanske bara utifrån
socialtjänstens självpåtaga roll och
så mångas uppfattning och tro - att
socialtjänsten värnar barnets bästa.
Trots att det finns så mycket som så-
ger motsatsen.

³⁷ När man intervjuar barn sägs det att barn på-
verkats via ett 30-tal kommunikationskanaler -
kroppsspråk, samtalston och så vidare. Sådana
här "bevis" kallas för "Observationsinläring"

inom vetenskapen. Barnet har genom observat-
ion lärt sig hur man gör.

³⁸ Uppdrag Granskningss Mardrömmen
<https://youtu.be/ZeZfTX6kTJU>

Socialtjänstens barnutredningar - en svag länk i välfärdssamhället

Om man stämmer någon enligt den så kallade civilrätten - som om man skulle få för sig att stämma ett företag för att ha brutit ett avtal - så får den som förlorar betala den vinnande sidans rättegångskostnader.

Det förhållningssättet har fördelar till exempel att samhället minskar juridiska okynnesstämningar. Man stämmer oftast bara någon om man känner sig säker på att vinna över dem. Annars låter man bli. Det är ofta en bra princip.

Samhället försöker att mildra detta i olika sammanhang. Vid en bodelning efter ett äktenskap så sker en mindre utredning och förhandling till en mindre kostnad och det tidigare gifta paret får oftast dela på dess kostnad oavsett resultat. Överklagar man den så träder civilrättens principer in, som ovan.

För vårdnadstvister är det inte så. Då får man bara betala sina egna rättegångskostnader. Detta delvis för att samhället vill markera att man ska kunna "vädja" till samhället om barnets bästa och lättare kunna få gehör. Man ska inte behöva vara orolig för att även behöva betala för kostnaderna för den man stämmer. Det är humant och ett värdigt förhållningssätt. Det är också därför som många hemförsäkringar betalar ungefär 80 procent av rättegångskostnaderna upp till drygt 200 000 kronor (vid denna boks tillkomst).

En vårdnadstvist är inte något man genomgår utan problem. De flesta människor har aldrig haft med advokater att göra eller varit juridiskt stämda för något. Bara därför är en juridisk stämning otrygg, oroande

och främmande. Men konsekvenserna blir värre än så. För en stämning om ensam vårdnad skär in i ens inre, in i ens integritet, in i det som är privat och in i det som är ens rätt till privat- och familjeliv. Det är också ett hemskt verkligt hot: Man kan berövas sitt barn, sin rätt som förälder. Man utsätts angrepp på ens heder: man påstås vara en så dålig förälder att man inte längre får ta hand om sitt egna barn.

Sådant river sönder även de starkaste människors självförtroende.

Det räcker inte med oförståelsen för juridikens svårtillgänglighet. Mycket ofta är det svårt att få en bra och nära kontakt med en advokat. Eftersom varje timme av deras tid kostar mycket så är möjligheten att sätta sig in i de juridiska turerna begränsade för varje drabbad förälder. Likaså det omvända: Advokatens möjlighet att sätta sig in i vad som egentligen har hänt, är begränsad. Det kan många berätta om. Dessutom med socialtjänstens rättsosäkra utredningar så är det osäkert hur det hela kan gå.

Därtill kommer vad detta kostar. Ofta gör hemförsäkringarna så att de inte betalar för advokatkostnader om stämningen om ensam vårdnad kommer inom ett år efter att man flyttat isär. Så kanske räcker det inte med att man behöver betala "bara" 20 procent av rättegångskostnaderna, kanske måste man betala hela rättegångskostnaden. 2017 när detta skrivs kan det innebära kostnader över 200 000 kronor. Det är få människor som har de pengarna över men utifrån urkraften i ens föräldrakärlek till sitt barn så får annat stå tillbaka.

Men det räcker inte. Det tar mycket tid också. Dels tiden för att försöka lära sig lagarna, läsa vad många upplever som svartmålandet av en från ens före detta partners advokat. Det sänker ofta självförtroendet en bra tid samtidigt som man ändå måste fundera ut hur det kan besvaras. Det tar också mycket indirekt tid. Tid för oro, funderingar, sömnlöshet, viktnedgång eller ökning och andra problem. Man får försaka en hel del. När man sedan återkopplar till sin advokat känner många att de inte når fram. Dessutom för att man inte heller har råd att betala för den extra tid som borde tillkomma.

Så bara en stämning om ensam vårdnad och för att förhindra ett växelvist umgänge, utgör i sig utan vidare ett allvarligt ingrepp i barns och föräldrars liv.

En vårdnadstvist kan ha uppstått som mellan två extrema poler. Den ena skulle kunna vara att barnet har slagits och kanske utnyttjats sexuellt av den ena föräldern, något som är brottsligt. Här försöker troligen den ena föräldern att skydda barnet mot en destruktiv förälder.

Eller något mitt emellan som att det enbart rör sig om att föräldrarna inte kan komma överens. En vill att man ska ha ett umgängesschema som börjar på måndag kväll och slutar på nästkommande måndag morgon. Den andra vill att det börjar på fredag eftermiddag och slutar på fredag morgon. Det är allt. Det vill säga inget egentligt allvarligt, just bara att dessa föräldrar inte kan komma överens.

Eller så kan vårdnadstvisten ha uppstått ur den andra extrema polen: En frontalattack från den ena föräldern gentemot barnet och den andra föräldern helt utan rättssäker grund, där den försöker upphäva hens vårdnadsrätt som förälder och beröva

den föräldrarnas rätt att i vardagen få älska, uppfostra och leva med sitt barn. Det vill säga en slagträförälder som är i farten.

Även om vårdnadstvister idag är mycket vanligare än vad de var för tio år sedan, så uppfattar vi i ideella föreningen Barnets bästa inte dem för något man ska ta lätt på. Endera kan de ha varit fullt legitima, föräldern som påbörjar stämningen vill verkligen skydda barnet. Eller så kan det vara det motsatta förhållandet: Föräldern som ska framtas sin föräldrarätt, sin möjlighet att leva med och fostra barnet under sin uppväxt och älska det, är en bra förälder och hela stämningen ett falsarium av en slagträförälder. Eller så kan de vara någonstans mellan de två.

Våra lagar och våra hemförsäkringar är bland annat till för rättvisans skull och för barns skull. Barnen ska inte behöva lida för att en förälder inte har råd att betala för en advokat. Detta är fantastiskt.

MEN våra lagar och våra hemförsäkringar är inte till för att missbrukas.

Så

- Om en förälder orätt stämmer den andra föräldern för att beröva barnet sin rättighet att även älska den andra föräldern ...
- Om en förälder orätt stämmer den andra föräldern för att förhindra honom för att i vardagen få fostra, leva med och älska sitt och det gemensamma barnet ...
- Om en förälder orätt stämmer den andra föräldern för att beröva den föräldrarnas vårdnadsrätt

... det vill säga om en slagträförälder missbrukar samhällets humanistiska inställning, **om** detta sker, vad händer då?

Jo, ingenting alls.

Här finns inga motverkande mekanismer som att man får betala den andras rättegångskostnader.

I första hand så skulle socialtjänsten ju ha upptäckt detta i sin utredning för barnets bästa och avslöjat slagträföräldern.

Men som vi sett i några av de 24 granskade utredningarna så får slagträföräldrarna istället socialtjänstens stöd.

Om slagträföräldern trots det misslyckas i sitt första försök så kan hen strax påbörja en ny stämning för ensam vårdnad.

Då borde socialtjänsten i den nästkommande utredningen utifrån källkritik kritiskt ha granskat den tidigare vårdnadsutredningen och kunna upptäcka slagträföräldrarnas agenda och påbörja en förändring för barnets bästa. Men det sker inte.

Inte heller är det någon ansvarig som reagerar och säkerställer en reell förbättring.

Vi i ideella föreningen Barnets bästa tycker i grunden inte att det är något fel med samhällets och många hemförsäkringars ordning. Men det är under förutsättningen att länken socialtjänsten i denna kedja är stark.

Tänk om länken var stark

Om socialtjänsten kunde göra rätts-säkra utredningar och vara inriktade på att frigöra människors resurser och fokuserade på barnets bästa, samt alltid använde minst de åtta nödvändiga och grundläggande vetenskapliga utredningsmetoderna tillsammans med de sex faserna. Då skulle kedjan vara stark.

En förälder som försöker att använda det gemensamma barnet som slagträ

mot dess andra förälder, skulle upptäckas och avslöjas. Socialtjänsten skulle – förenklat sagt – säga att om du inte påbörjar terapi, inte återkallar din stämning om ensam vårdnad samt omedelbart börjar samarbeta så måste vi istället rekommendera att du förlorar vårdnaden och stora delar av umgänget med ert gemensamma barn.

Detta skulle sedan skicka signaler ut i samhället: Det är ingen idé att du som förälder försöker ställa till problem och låtsas som om att du inte kan samarbeta. Det är ingen idé att du gör ogrundade polisanmälningar och obstruerar barnets umgänge med den andra föräldern. Eller saboterar umgänget och så vidare. För du kommer att bli avslöjad. Om du är upprörd över den andra föräldern så måste du hitta andra sätt att få ut det på – kanske gå i terapi? Men aldrig över barnet. Barnet har rätt att älska och leva med båda sina föräldrar.

Om du inte känner till det så har antalet vårdnadstvister närmast fördubblats från 2005 (ungefär 3 500 om året) till det dubbla 2016 (ungefär 6 500).

Kanske har du läst om hur socialtjänsten är överbelastad och hur socionomer flyr yrket delvis på grund av detta. Vi i ideella föreningen Barnets bästa uppfattar att denna arbetsbelastning skulle minska drastiskt bara socialtjänsten gjorde rätts-säkra utredningar, var inriktad på att frigöra människors resurser och arbetade för barnets bästa. Detta både för vårdnadstvisterna men även för barnomhändertaganden. Även att personalen skulle motiveras av att äntligen få göra rättssäkra utredningar och kunna vara fokuserade på barnets bästa och på att frigöra människors resurser. Tänk att få hjälpa så många fler istället för att stjälpa så många.

Värt att uppmärksamma

Det finns tyvärr många barn och föräldrar som är utan rättigheter. För om de blivande papporna inte varit gifta med mamman när deras gemensamma barn föds så får mamman vårdnaden ensam. Idag verkar det röra sig om så mycket som mellan 5 – 10 procent av alla föräldrar.

I föräldrabalkens tredje paragraf står:

"Barnet står från födelsen under vårdnad av båda föräldrarna, om dessa är gifta med varandra, och i annat fall av modern ensam."

En lag som skrevs 1949 och som de flesta kommunpolitiker i socialnämnder nog sällan reflekterar över.

Förenklat sagt, idag borde inte kön vara avgörande för om man får sin vårdnadsrätt som förälder eller att ett barn inte har rätt till båda sina föräldrar.

Vad du inte visste - barnets långvariga trauma och socialtjänstens roll

Med dessa utvecklingar gjorda så ska vi nu återvända till den anonymiserade utredningen som du läste i bokens början, dess barn och föräldrar.

Varför? Tidigare trodde vi att konstruktiv återkoppling till socialtjänsten, till kommunpolitiker i socialnämnder (de har enligt socialtjänstlagen det yttersta ansvaret för socialtjänsten) och så vidare skulle uppskattas och leda till förbättring. Nu har vi lärt oss att det inte uppskattas. Att förbättring inte sker.

Förutom att upptäcka det rättssäkra så började vi se en helhet större än rättssäkerheten i de enskilda utredningarna och de juridiska utredningarna som följde på dem. En helhet som också måste uppmärksammas och förstås.

För att uppmärksamma den helheten så kompletterar vi här med sådan information som vi fått fram genom vår egen research.

Kom ihåg att i denna anonymiserade utredning är det barnet och pappan som orätt råkar illa ut för socialtjänsten. I den andra anonymiserade utredningen vi kommer publicera är det istället barnen och mamman som råkar illa ut av socialtjänsten i en barnomhändertagandeproblematik.

Informationsunderlaget för det vi kommer presentera kommer huvudsakligen ur de två mycket utdragna vårdnadstvisterna och totalt tre utredningar av barnet. De inbegrep alla en omfattande dokumentation. Den inkluderade även mejlväxlingar, ljudupptagningar, polisanmälningar, lä

karutlåtanden, vittnesberättelser och så vidare. För pappan var noggrann med att se till att mycket av vad som hände dokumenterades här. Det här är vad som träder fram:

Bakgrundsinformation

Pappan hade köpt sitt hem ungefär femton år innan han träffade mamman du läst om i den anonymiserade utredningen. Pappan hade ett barn sedan ett tidigare förhållande. För det barnet gällde gemensam vårdnad och växelvist umgänge. Efter detta träffade han mamman vars barn den anonymiserade utredningen handlar om.

Ursprungskonflikten

Något år efter giftermålet med mamman och efter att det gemensamma barnet hade fötts, började mamman kräva att pappan skulle upphäva äktenskapsförordet.

Bakgrunden var pappans hem, en villa som var värd några miljoner kronor. När de gifte sig skriver de ett äktenskapsförord där huset förblir pappans vid en eventuell separation. Om mamman skulle få äktenskapsförordet upphävt så skulle hon kunna separera och få med sig avsevärt mycket mer pengar än vad hon hade när äktenskapet ingicks.

Ungefär ett år innan separationen började mamman att upprepat hota pappan: Om inte pappan upphävde äktenskapsförordet så skulle mamman se till att barnet skulle komma att hata pappan och att pappan aldrig kommer att få träffa det gemensamma barnet mer. Detta finns dokumenterat i ljudupptagningar som pappan gjort.

Barnets första vårdnadstvist och vårdnadsutredning

Av ljudinspelningarna framkom också hur modern hade börjat att aggressivt gråla upprepade gånger framför barnet som då var fem år gammalt. Det framkommer i dem också hur pappan protesterar mot henne. Pappan hävdar att barnet tar skada av att behöva höra de vuxna gråla. Mamman svarade upprepade gånger att barnet inte alls tog skada av detta utan faktiskt var gammalt nog att till och med ta ställning i grälet mellan föräldrarna – ett fem år gammalt barn! Så mamman fortsätter att aggressivt gråla i barnets närvaro. Pappan löser det genom att vara tyst och försöka göra annat med barnet så att grälen ska sluta och barnet inte känna sig otryggt.

Av ljudinspelningarna framgår även hur mamman får det då femåriga barnet att slå sin pappa. Man hör barnet säga ungefär "nu slår jag pappa, är det bra mamma?" Hon svarar ja. En femårings slag är förstås inte särskilt hårda och pappan försöker att avleda barnet till annat.

Mamman började strax efter det att använde enklare våld mot pappan. Vid tre av de gångerna blir resultatet av hennes enklare våld att hon skadar sig själv. Pappan verkar försöka att hindra henne genom att hålla fast hennes händer när hon går på honom. I det verkar de båda förlora balansen och ramlar omkull varpå mamman skadar sig lite grand. Utifrån detta går mamman till läkare och får de enkla skadorna dokumenterade. Utifrån dem så polisanmälde mamman pappan för att vara våldsam.

Utifrån dessa ogrundade polisanmälningar krävde mamman ensam vårdnad och att barnet bara skulle få umgås varannan helg med sitt storsyskon/halvsyskon och pappan. Men hon och advokaten överdrev grovt i

stämningsansökan om ensam vårdnad. De hävdade nu att det rådde livsfara för mamman på grund av pappans våld. Därför var ett samarbete med pappan för en gemensam vårdnad en omöjlighet.

Gifta par har fram till dess att domstolen beslutar annat, gemensam vårdnad. Utifrån dessa påståenden och stämningsansökan om ensam vårdnad, saboterade mamman nu umgänget mellan barnet och pappan. Barnet fick knappt se sin pappa och än mindre sitt halvsyskon. När umgänget ändå blev av var det för att pappan kom så mycket tidigare till förskolan på "sina" dagar och hämtade barnet, innan mamman hann. Även om pappan lyckades med det kunde barnets umgänge med sin pappa obstrueras. En gång måste pappan låsa in sig och barnet i huset då mamman ringer på dörren, knackar på fönstren under kanske en timmes tid. Intressant nog kallar hon på polisen som kommer dit men inget gör då paret hade gemensam vårdnad och barnet och pappan måste ha rätt att umgås. På det sättet kom denna händelse också att dokumenteras.

Pappan själv hävdade att barnet orätt kommit att bli del i en konflikt som barnet inte hade att göra i. Istället skulle det vara gemensam vårdnad och växelvist boende. Även om pappan nu hade svårt för mamman så hade barnet rätt till att älska båda sina föräldrar och en nära och god relation till dem båda och sina nu respektive familjer.

Vad mamman inte kände till var att pappan hade gjort ljudinspelningar även för de gånger som mamman använt enklare våld samt hade ett vittne vid ett av tillfällena då mamman använde sitt enklare våld. På grund av dessa så framkom i polisförhören de egentliga sakförhållan-

dena. Detta ledde till att polisanmälningarna lades ned – de var utan grund. Pappan lät bli att göra en motpolisanmälan för att försöka göra något konstruktivt av situationen, något som i efterhand framstår som inte särskilt klokt.

Det framkommer också av ljudinspelningarna att mamman under en av de gångerna där hon använder enklare våld, försökte få barnet att hjälpa henne.

Pappan som dels är kunnig i utredningsmetodik, dels fick lite hjälp av oss som grundat ideella föreningen Barnets bästa, kunde i den juridiska processen lätt påvisa lögnerna och orimligheterna i mammans stämning om ensam vårdnad. Den var grundlös. Det ledde till att i den interimistiska domen så slogs det fast ett umgänge varannan vecka samt fortsatt gemensam vårdnad i väntan på vårdnadsutredningen.

Vårdnadsutredningen kunde på inget sätt ta in mammans slagträsätt utan ignorerade den informationen helt.

Det var istället i den juridiska tvisten som pappan kunde påvisa de reella förhållandena. Det innebar att till slut så fanns det inte längre någon grund för mamman att kräva ensam vårdnad. Istället kom föräldrarna genom sina advokater överens om gemensam vårdnad och växelvist boende.

Man kan säga att barnet, pappan och rättvisan vann – barnet skulle få lika stor tillgång till både sin mamma och pappa och föräldrarna skulle ha gemensam vårdnad. Man kan också säga att mamman förlorade. Hon avslöjades ha ljutit grovt i både stort och smått, det fanns helt enkelt ingen grund för en stämning om ensam vårdnad och det var uppenbart att det var mamman som saboterade

samarbetet i syfte att vinna fördelar i vårdnadstvisten. Trots mammans destruktivitet mot barnet och mot pappan så var barnet oskyldigt och pappan hoppades att med tiden så skulle gemensam vårdnad och växelvist umgänge fungera och vara bra för barnet. Det framgår av dokumentation.

Mamman skulle trots det fortsätta att sabotera umgänget och samarbetet (men nu inte lika effektivt som innan då det fanns ett domstolsbeslut om växelvist umgänge). Detta fick pappan ofta bekräftat i skrift då kommunikationen skedde mestadels via mejl. Detta eftersom mamman gärna bråkade i barnets närhet, inte svarade på direkta frågor och ofta bråkade innan separationen, under vårdnadstvisten likaväl som efter den. Genom att få det mesta av kommunikationen via mejl så var detta pappans sätt att förhindra att mamman bråkade i barnets närhet. Om du kommer ihåg så framkommer det i den anonymiserade utredningen hur pappan sett till att kommunikationen mellan föräldrarna skedde just genom mejl. Detta var orsaken. Det visade sig sedan vara fördelaktigt genom att det senare så ofta fanns goda belägg för vad som egentligen hade skett och inte skett. Det var ofta tur för pappan när mamman kom med sina anklagelser (vi har bemödat oss att läsa många handlingar i vårdnadstvisterna).

Detta ovan har väl dokumenterats i den juridiska dokumentationen i den första vårdnadstvisten och även i den andra vårdnadstvisten, då just mycket av kommunikationen mellan föräldrarna skedde skriftligen. Därtill även mammans upprepade hot om att starta ytterligare en vårdnadstvist om inte pappan underordnade sig henne.

Ska man sammanfatta föräldrarnas första vårdnadstvist så fanns inga

sakliga skäl för varför pappan skulle frångå sin vårdnadsrätt till det gemensamma barnet eller varför varken barnet, dess storasyskon på pappans sida eller pappan inte skulle få ha ett växelvist umgänge.

Trots det utsattes barnets umgänge med storasyskonet och pappan för mycket omfattande sabotage av mamman.

För detta utsattes både barnet och pappan för både angrepp och ingripanden i sina rättigheter till integritet, rätt till privatliv och familjeliv av mamman.

Det enda skälet verkar vara just att mamman faktiskt försöker att realisera det hot hon flera gånger uttalat. Hon visade sig vara en slagträförälder. De försök som pappan gjorde för att få socialtjänsten att förstå detta, var förgäves.

Barnets andra socialtjänstutredning

Den anonymiserade utredning du läst är alltså barnets andra socialtjänstutredning. Denna gång orsakad av pappans orosanmälan. Det framgår tidigt i utredningen att det har skett en vårdnadstvist innan.

Vi antar att du som läser det här inte är en utredare. Fråga dig själv, skulle du inte efter en stund tycka att det var åtminstone intressant att undersöka den tidigare vårdnadstvisiten? Varför startades den? Skulle du inte också tänka att om du inte undersökte den tidigare vårdnadstvisiten och varför den inte lyckades lösa situationen för barnet ... ja för varför skulle nu den här nästa utredning klara av att lösa barnets problem? Då var också advokater och domare inblandade. Eller tänker du att det är en ointressant frågeställning för dig som utredare?

Fråga dig själv om inte stämningssökningen för ensam vårdnad och skälen som där uppgavs tillsammans med de nedlagda polisutredningarna, skulle vara lätt tillgängliga informationskällor och relativt enkla att källkritiskt granska? För en utmaning vid utredningar är ofta frånvaron av underlag som lätt kan granskas ur ett källkritiskt perspektiv. Skulle inte de informationskällorna innebära att

du som utredare lättare skulle kunna få tag i de mer egentliga konflikterna mellan mamman och pappan? Och börja lösa dem – just för barnets bästa?

Om det nu var så att hela stämningen var baserad på grova lögner och helt utan rättssäker grund från mamman i detta fall, skulle det inte vara möjligt att du började fundera över vad det var för dolda behov som det kunde vara frågan om? Varför kräva ensam vårdnad och knappt något umgänge för barnet och hans pappa, när det inte finns någon grund? Skulle det inte vara en riktigt bra frågeställning?

Skulle du inte också tänka om barnet och pappan utsattes för en juridisk stämning utan grund, så måste det ha varit en oerhört jobbig och kostsam process för dem? Måste inte det påverka pappans förtroende för mamman? Pappan berättar enligt den anonymiserade utredningen att mamman dessutom hotar med att starta ytterligare en vårdnadstvist (vilket finns belagt eftersom just mycket kommunikation sker via e-post).

Tror du det är lätt att få fram ett sakligt belägg för det som du som utredare enkelt skulle kunna använda för att undersöka vad den egentliga konflikten rör sig om?

Och så vidare.

Vi kan berätta att ungefär så skulle en kompetent utredare tänka och utreda i alla fall. Detta är till stor del vad den vetenskapliga utredningsmetoden källkritik handlar om.

Som du läst i den anonymiserade utredningen så framkommer det indirekt att den grundläggande och nödvändiga utredningsmetoden källkritik istället ignoreras helt.

Om du som amatörutredare fortsätter att fundera, tror du att med de andra vetenskapliga utredningsmetoderna som vi skrivit om, att du skulle kunnat identifiera de mer egentliga problemen och använda tiden som utredare att få fram en lösning som verkligen hade kunnat lösa problemen?

Eller tror du att du skulle ha hamnat i utredningens svartmålande av pappan? Som ledde till att denna barnets andra nu anonymiserade utredning, användes som underlag för mammans andra juridiska stämning om ensam vårdnad?

Kom ihåg att i denna utredning är det ett barn och en pappa som råkar illa ut. Bland de aktiva i ideella föreningen Barnets bästa finns mammor som i vårdnadstvister har haft pappor som agerat på liknande destruktiva sätt mot barnen och mot kvinnorna. I den andra anonymiserade utredningen kommer vi alltså att belysa hur en mamma istället är den som blir orätt behandlad.

Med detta sagt, det verkar ha funnits goda skäl till att pappan försöker

freda barnet, storsyskonet och pappan själv mot mamman. Det som du kunnat läsa om i den anonymiserade utredningen. Pappan berättar för oss att han var villig att låta utredarna lyssna på ljudupptagningarna som vi har fått höra på och den dokumentation som till exempel polisen gjort och som i vårdnadstvisten bidrog till att förhindra mammans krav på ensam vårdnad – hon hade ljutit grovt. Något som utredarna var helt ointresserade av enligt pappan.

Ur ett utredningsperspektiv så fanns här således en hel del information som för utredarna måste ha varit lätt att få tillgång till och undersöka, som var tillförlitlig på flera sätt, vilket åtminstone skulle vara relevant ur ett källkritiskt perspektiv.

Här fanns mycket underlag som skulle ge bra precisering till pappans påstådda händelser, rimliga tolkningshypoteser, varit svåra för mamman att slå undan ... och falsifiera. Systematisk replikering hade hjälpt till att få fatt på de egentliga problemen och de hade troligtvis kunnat lösas. Dessutom framgår hur mamman agerar som en slagträförälder – det finns inget underlag för att barnet inte ska få umgås med båda de föräldrar som barnet älskar.

Men för detta väljer således socialtjänsten att blunda. Varför? Redan i informationsinsamlingsfasen så blir socialtjänsten partiska och får vad vi uppfattar som en övertygelse om vem de ska favorisera och som kommer vägra sakförhållanden rubba.

Ur ett utredningsperspektiv så kan vi se att den autentiska utredningen du nyss läst, helt undviker att upptäcka slagträföräldern och vad det innebär för barnet och för den andra föräldern.

Istället för att agera rättstryggt och skydda barnet och pappan mot

mamman som agerat för att kränka barnets och pappans rättigheter så hjälper de slagträföräldern här. Det är inte att agera rättstryggt utan kommer istället att spä på konflikterna för barnet: Det blev en andra vårdnadstvist. Och vad tror du hände sedan?

Ur ett källkritiskt perspektiv framkommer något intressant i alla handlingar. Efter separationen har en så kallad bodelning skett. Tingsrätten utser en advokat och till henom ställer man sina krav och får motivera dem. Här sker sedan en systematisk replikering. Efter avslutade inlägg för och emot, meddelar bodelaren (den utsedda advokaten) sitt beslut. Men mamman kommer att överklaga bodelningen.

När den anonymiserade utredningen sker så är den överklagade bodelningen inne i ett kritiskt skede. Det blir en egendomlig och utdragen bodelningstvist. Pappans advokat kommer till sist att ha tre hela pärmar med dokumentation vilket är ovanligt mycket. Mamman kräver drygt 100 000 kronor av pappan men för pappans advokat är det uppenbart att hennes juridiska situation är ohållbar. Hon vägrar trots detta att lägga ned sin stämning. Så advokat-kostnaderna fortsätter att stiga. Det slutar med att mamman förlorar sin överklagan på alla punkter.

Mamman blev då tvungen att betala runt 700 000 kronor (både pappans advokatkostnader om 350 000 kronor och lika mycket för sin egna advokat). Och kravet hon hade var drygt 100 000 kronor. Det verkar rättshaveristiskt. Även i detta drogs barnet in av mamman vilket framkom av dokumentationen.

Ur ett källkritiskt perspektiv så kan man konstatera att utanför denna utredning så finns andra starka intressen om en sådan rättstvist pågår

parallellt med utredningen av barnet. Det borde man ha kontrollerat som utredare. Men den informationen kan du se att de inte uppmärksammar alls.

Föräldrarnas andra vårdnadstvist

Bara fyra månader efter den utredning du nyss har läst, så startar mamman en andra vårdnadstvist för att få ensam vårdnad. Barnet ska nu umgås ännu mindre med sitt storsyskon och sin pappa än förra gången hon initierade en vårdnadstvist, enligt henne.

Vad tror du är mammans starkaste underlag i den stämningen? Just det, socialtjänstens utredning, den du just läst.

Som du läst så står det i det första sakkunnigutlåtandet att detta borde vara som ett "wake up call from reality" för utredarna. De har verkligen misslyckats med att förstå problematiken. De verkar okritiskt ha valt mammans uppfattning om att hon vill väl för det gemensamma barnet när verkligheten snarare är den pappan sagt; mamman har upprepat hotat om ytterligare en vårdnadstvist. Hon vill inte alls att barnet ska få en nära relation till sin pappa och tvärtom.

Här kan man undra över utredarnas motiv för sin partiskhet till mammans fördel. Pappan begärde ut alla bilagor i utredningen och en del av mejlväxlingen mellan mamman och utredarna visar på en förtrolighet och förslag från mamman om vad de också borde ta upp.

Hur går vårdnadstvisten? Eftersom pappan denna gång får tag på en advokat som också kan utredningsmetodik till skillnad mot de flesta andra vi har hört talas om, så tar de udden av varje påstående i utredningen och mammans alla andra påståenden. Det hela slutar faktiskt med att

mamman måste återkalla sin stämning.

I denna andra stämning framkommer ännu mer dokumentation om hur samarbetet egentligen fungerar och hur mycket barnet sitter i kläm. Dels efter mammans första stämning om ensam vårdnad, dels under socialtjänstens utredning, dels under tiden för mammans andra stämning för ensam vårdnad. Det här är hemskt och inte mycket pappan kan göra något åt.

Men tror du i detta fall att samarbetet runt barnet är löst för att mamman i praktiken tvingades att återkalla sin andra stämning om ensam vårdnad?

Nej, just det.

Barnets tredje utredning

Tror du mamman slutar med att använda barnet som slagträ?

Istället för att lösa problem så har mamman i varje utredning istället fått stöd av socialtjänsten för att använda det gemensamma barnet som slagträ mot den andra föräldern.

Så, inte lättar situationen för barnet, hens storasyskon eller pappan. Det fortsätter som det gjorde och kom att dokumenteras väl under och mellan de två vårdnadstvisterna.

Inför julen 20XX kommer bottennappet (och återigen finns mycket god dokumentation av det skedda). Det gemensamma barnet är nu 14 år gammalt och ska förenklat sagt fira julen med pappan enligt umgängesschemat. För det är allt förberett, kusiner är där (de som barnet enligt den anonymiserade utredningen inte har kontakt med). Vad som ska göras fram till jul är planerat. På juldagen ska barnet till mamman enligt umgängesschemat.

Men två dagar innan julafton kontaktar mamman barnet per telefon och skäller ut det. Så mycket att barnet storgråtandes kommer springandes till pappan och måste tröstas ungefär en timma. Det var en pärs och inget någon var förberedd på, berättade pappan. När barnet var tröstat och det var dags att ta tag i alla förberedelser, så visade det sig att mamman tog kontakt med barnet ännu en gång på eftermiddagen och skällde ut barnet. Pappan fick trösta barnet ungefär en timma igen. Mot kvällen sker detta en tredje gång. Och barnet måste tröstas en tredje gång.

Vad är det mamman bråkar om? Jo, mamman kräver att barnet ska fira julen med henne oavsett att umgängesschemat är tydligt på att barnet ska vara med pappan. Ska bli av så måste alltså barnet enligt mamman själv gå emot pappan, pappans sambo och sina kusiner som är där för att hälsa på. Barnet måste packa ihop sina saker, säga hej till alla och gå iväg till sin mamma. Det är vad hon kräver.

Men tog hon någon diskussion med pappan? Nej. Istället var det barnet hon gick på för att inte säga attackerade.

Varför reagerade inte pappan direkt och försökte försvara barnet?

Pappan kunde inte tro att mamman kunde göra så. Han sade sig veta att mamman var oresonlig men detta kunde han inte tro. Att sätta åt det gemensamma barnet på det viset var inget han trodde kunde ske. Än mindre två gånger till på samma dag. Dessutom julstökade familjen och mycket behövde förberedas.

För mindre barn är det lätt att förhindra att en bråkande förälder får kontakt med sitt barn. När barnet var mindre kunde pappan förhindra

att mamman kom åt barnet när barnet var med honom genom att inte svara på telefon och så vidare. Men vid 14 års ålder har barnet en egen mobiltelefon och pappan kan inte hindra barnet att ha den med sig.

Dessutom kunde ingen tro att mamman skulle komma att agera på det här sättet. Tre gånger på samma dag.

Pappan försöker efter mammans tre utskällningar att prata med mamman. Hon vågrade vara resonlig. Även detta finns dokumenterat.

Dagen innan julafton fortsätter dumheterna men får inte lika allvarliga konsekvenser. Det sker mer i form av flera SMS där barnet kränks, utmanas och sätts åt. När barnet på julafton ringer mamman för att önska henne god jul, snäses barnet av. Hur kan hen svika henne så.

Hur ska det nu bli lugnt för barnet och för pappan och hans familj är frågan?

Eftersom pappan lyckats spela in och dokumentera mycket av mammans aggressiva sätt, så uppfattar han själv att det var uppenbart att mamman använde barnet som slagträ och att barnet kom i kläm.

Andra som granskade dokumentationen tänkte att detta beteende skulle vara svårt att förneka, även för socialtjänsten.

Eftersom det var resultatlöst att prata med mamman gjorde pappan ännu en orosanmälan för det gemensamma barnet till socialtjänsten. Nu kan inte socialtjänsten blunda, tänkte pappan. Dokumentationen var full med detaljer, presenterad med underlag som umgängesschema, tidsaxlar, vad som skett och

olika underlag som direkt eller indirekt gav goda belägg för slagträförälder-beteendet.

Efter orosanmälan påbörjas utredningen, nu barnets tredje. Inledningsvis uppmärksammar de nu påstått mycket kompetenta och externa underkonsulterna inte alls hur mamman attackerar barnet för julledigheten. Trots dokumentationen. Utredarna tar inte upp det skedda med mamman under första intervjun. Sedan förklarar utredarna det hela med att det kan hända att man blir irriterad och då blir det fel. Trots ett tydligt umgängesschema, trots att om det finns en oenighet mellan föräldrarna så går man på den andra föräldern och inte på barnet, samt att man inte gärna gör det sex gånger utspridda på tre dagar, samt att det innebär att barnet gråter vid tre tillfällen i en timma under en och samma dag.

Utredarna inte bara undviker att göra någon källkritik, de slår dövörat till när pappan och hans sambo berättat om det isberg av ogrundade konflikter som barnet och de själva lever i. Dessutom finns två stämningar om ensam vårdnad helt utan grund från mamman – ett utomordentligt underlag för att något är fel. Hon har ju aldrig någon grund för att kräva ensam vårdnad.

Hur slutar det?

Det hela slutar med att barnet vägrar ha något att göra med sin pappa, sitt storsyskon som bor med pappan och all släkt på pappans sida som står honom nära. Efter nästan ett år träffas barnet, storsyskonet och pappan några gånger men sedan avbryts detta igen. Detta har när den här boken skrivs pågått i tre år och barnet har fyllt sjutton år.

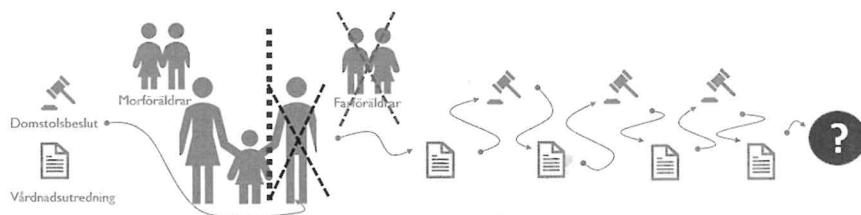
Här gör i första hand mamman ett egoistiskt, grundlöst och godtyckligt ingrepp i barnets rätt till att älska båda sina föräldrar och växa upp med dem (ingrepp i barnets rätt till privatliv, familjeliv och identitet ur de mänskliga rättigheternas perspektiv).

Därtill samma ingrepp i pappans rätt till privat-och familjeliv.

Socialtjänsten som är en myndighet och ska agera både rättssäkert och rättstryggt (skydda barn och föräldrars rätt även mot före detta partners) gör inte det utan tvärtom, hejar på.

Ett rättssäkert utredningssätt? För barnets bästa?

Utredningars destruktiva roll ur ett helhetsperspektiv

Utifrån de 24 utredningarna vi granskat så löser inte socialtjänstens utredningar några problem alls. Istället förvärras de. Trots det kommer den rättsosäkert behandlade föräldern försöka få vårdnaden att fungera och kämpa för både sitt barns mänskliga rättigheter likaväl sina egna. Illustrationen visar hur en förälder av socialtjänsten rekommenderas att skiljas från sitt barn och hur det leder till många processer, utredningar och domstolsbeslut. Barnets bästa?

Det första syftet med denna anonymiserade utredning var att hjälpa dig och andra att själva få läsa en utredning som omfattar den systematiska godtycklighet, rättsosäkerhet, osaklighet och partiskhet vi upptäckt när vi granskat 24 barnutredningar.

Det andra syftet med denna rapport är därför att även placera detta barns utredning i sitt sammanhang. Då framkommer bättre både vad utredningen undvek att upptäcka och lösa och hur denna utredning blir delaktig i ett destruktivt traumatiserande av barn, syskon, föräldrar, mor- och farföräldrar och andra nära anhöriga. Dessutom ett stort lidande och tunga kostnader för alla inblandade.

Det tredje syftet är att du utifrån denna enskilda utredning ska förstå vad vi ser genom de 24 granskade utredningarna: Barn som hamnar i vårdnadstvister, blir omhändertagna eller tvångsomhändertagna, får ingen saklig, opartisk och rättssäker utredning. Ingen utredning som använder sådana metoder som vetenskapen befunnits tillförlitliga och som krävs för att säkerställa saklighet, opartiskhet och rättssäkerhet. Utan tvärtom använder socialtjänsten sådana

utredningssätt (det kan inte kallas metoder) som vetenskapen och nog de flesta andra, vet är just godtyckliga. En närmast total frånvaro av grundläggande och nödvändig vetenskaplig utredningsmetodik.

De föräldrar som orkar kommer att kämpa för barnets och sina mänskliga och demokratiska rättigheter. Det kommer att innebära många fler utredningar, juridiska tvister och konflikter fram till dess barnet blir myndigt. Många konflikter hamnar sällan i en utredning och i en juridisk tvist, utan det blir flera konflikter i dessa barns och människors vardag. Ja många gånger fram till dess att barnen är myndiga.

Vad innebär det inte för dessa drabbade barn och deras uppväxt? Och vad innebär det inte för dessa barn som vuxna? Vad innebär det för dessa barn som föräldrar själva? Som mor- eller farföräldrar? Är de inte trasiga? Hur blir deras förmåga att hantera och lösa konflikter, speciellt med människor som står dem nära? Som samhällsmedborgare?

De föräldrar som på detta sätt förlorat sina barn, hur blir det för dem i resten av sina liv? Får de någonsin

en nära kontakt med sina barn igen? Hur kan de någonsin ta igen de förlorade åren? Kommer de få umgås med sina barnbarn (det som kallas för livets efter rätt)? Kommer deras barn och barnbarn att ta hand om dem när de blir gamla och skröpliga?

Det värsta " livstidsstraff"

ett civiliserat samhälle kan utdöma

Är inte socialtjänstens rättsosäkra utredningar och de advokater och domstolar som inte gör någon rättslig prövning av dem utan istället förlitar sig på dem såsom rättssäkra, och dömer efter socialtjänstens rättsosäkra utredningar ... är inte detta ett av de värsta livstidsstraffen som ett

civiliserat samhälle kan döma barn och dess föräldrar till?

Barn, syskon, föräldrar, mor- och farföräldrar som är oskyldiga?

Samhället som annars uppfattar brott mot barn som allvarligt. De socionomer som genomför dessa utredningar riskerar ingenting.

Socialtjänstens destruktivitet och organisationskultur

Vad är det för bakomliggande organisationskultur som kan skapa monster där inga finns? Som så hjärtlöst kan orsaka livslångt lidande. För barn. För deras föräldrar. För deras mor- och farföräldrar. För de med funktionsnedsättningar. I motsats till vad socionomerna utbildats i?

Vi har nu återgett flera allvarliga situationer och brister. Med de avklarade tankar vi berättar vad vi tycker oss kunna dechiffrera som bakomliggande orsaker till detta.

Socialtjänsten omfattar många verksamheter. Förutom familjeomsorg som vi uppmärksammat, inkluderas även individomsorg, äldreomsorg, stöd till missbrukare, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt att hantera ensamkommande flyktingbarn. Ett brett och viktigt ansvar vilket vi inte granskat och därför inte kan kommentera. Vi fokuserar på familjeomsorgen och socialtjänstens utredningsförmåga för barnets bästa. Men det skulle vara märkligt om inkompetensen gällande rättssäkra utredningar samt oförmågan att inse när man gör fel och göra rätt, inte finns i andra delar av deras verksamheter. Vi hoppas att andra uppmärksammar det.

Människor som kommit till våra möten har vi också stöttat. Många av dem kan berätta om hur de inte upplever sig ha kunnat påverka socialtjänsten till att stödja deras barn och dem.

Med detta förklarat, låt oss fokusera på vad problemen är som kan ligga bakom hemskheterna vi här tagit upp.

Om det i enskilda fall är utredaren, medutredaren och deras chef som genomför och godkänner så inkompetenta och rättsosäkra utredningar så händer något annat när barnet kommer in för sin andra, tredje, fjärde ... utredning. De görs ofta av helt andra utredare och ibland andra avdelningar. Det är andra chefer som godkänner utredningarna. Ibland agerar underkonsulter som utredare.

Det finns föräldrar som orkar kämpa för sina barn och sina rättigheter. Det kan pågå under hela barnets

barndom. Så länge är sällan människor kvar på samma arbetsplats, åtminstone inte i samma roll. Trots att det är nya utredare, nya chefer som godkänner utredningarna, trots nya kvalitetsansvariga och så vidare, så verkar de alla acceptera dessa rättssäkra, osakliga, partiska och rättstrygga utredningar och dess slutsatser. Alltså, trots nya människor så verkar samma svart-vitmålande och samma ovanligt destruktiva och partiska rättsosäkerhet ske och de byter sällan perspektiv. Den de motarbetade ifrån början blir fortsatt motarbetad.

Vad kan det bero på?

Socialtjänstens höga arbetsbelastning:

Det kan bero på socialtjänstens höga arbetsbelastning. Ett nätverk av socialtjänstemän som kallade sig "Nu bryter vi tystnaden" skrev i ett upp-rop³⁹:

"Viktor, 7 år, nekas hjälp med nya kläder. Johanna, 31 årig ensamstående mamma, tvingas gå till kyrkan för att få mat. Jonny, 69 år, byter trappuppgång varje natt för han får ingen bostad. "Det finns inga mer resurser, öka effektiviteten", säger ansvariga politiker.

*Kraven på socialsekreterare och biståndshandläggare är så stora att man kan undra om de som ställer kraven (tillsynsmyndigheter, lagstiftare med flera) förstår hur verkligheten ser ut på riktigt. **Vi kan ha upp till 130 ärenden att ansvara över där varje ärende är människor av kött och blod, ibland hela familjer.***

Vi tvingas jobba över, sällan eller aldrig ges övertidsersättning, och

ändå hinner vi inte täppa till luckorna. Pensionsavgångar vakanssätts för att hålla budget och vikarier tas sällan in.

Politiken tar inte hänsyn till varken pris- eller löneökningar. Varje löneförhandling innebär i realiteten att vi äter oss själva inifrån. Personalomsättningen är hög och våra ambitioner kommer på skam; ett resursslöseri som vi bevittnat i många år. I vissa stadsdelar, de mest socialt belastade kan vi inte längre garantera rättssäkerheten för medborgarna.

Fattigsverige och fattigstockholm växer fram i snabb takt. Valfärdens kvalitet blir sämre och sämre. Strukturella problem som utförsäkring och hög arbetslöshet är problem som socialtjänsten aldrig kommer att klara av eller borde arbeta med. ...

Därför vådjar vi om allmänhetens stöd nu när politikerna sviker. Vem försvarar det sociala arbetet? Vem försvarar ett mänskligt samhälle? Vem försvarar ett kunskapsintensivt yrke som socionomens?"

Vi i ideella föreningen Barnets bästa kan uppfatta att detta stämmer. Det verkar verkligen finnas områden som är eftersatta av samhället och där socialtjänsten får ett ovanligt stort ansvar som de kanske aldrig borde ha fått och de anställda socionomerna får det tufft. Ibland kan det innebära att arbetsbelastningen plötsligt fördubblas vad vi kan förstå. Det kan inte vara lätt att hantera.

Så problematiken vi vill uppmärksamma är inte lätt. Socialtjänstemän

³⁹ Se <https://vision.se/Opinion/Pressmeddelanden/2011/Socialsekreterarna-i-Stockholm-Stad-Nu-bryter-vi-tystnaden/>

gör även bra saker för barn, människor och samhället. Det vill vi inte motsäga.

Ofta verkar socialtjänsterna vara indelade i olika avdelningar som arbetar med olika saker. Det är inte vårt intryck att de som arbetar med utredningarna gällande barnets bästa, har det lika tufft.

Här uppfattar vi att frånvaron av vetenskaplig utredningsmetodik, istället ökar socialtjänstens arbetsbörda dramatiskt.

Istället för att göra rättssäkra utredningar och istället för att hjälpa de föräldrar som har problem med att frigöra sina resurser för att lösa problemen, så sker det omvända. Förutom tragedierna det innebär för barnen och dess nära, så innebär det ofta många fler möten och onödiga utredningar under flera år, ja ända fram till dess barnen blir myndiga om föräldrarna orkar kämpa på.

Med de rättsosäkra utredningarna för barnets bästa inte bara slösar socialtjänsten med sina resurser, de förorsakar själva en enorm arbetsbelastning utan orsak. På grund av sin egen inkompetens.

Det är också ett gigantiskt slöseri med våra skattepengar som betalar för socialtjänsten. Varför kommuners ekonomidirektörer och riksrevisionen accepterar slöseriet och ineffektiviteten bör man undra över. Istället för att de flesta problemen löses "en gång för alla" med en rättssäker utredning inriktad på att frigöra människors resurser.

Lågt i tak – man kan lätt ses som illojal. För vad skulle hända om: Men tänk om utredare i andra, tredje eller

fjärde utredning av ett barn skulle komma fram till en annan slutsats än vad de tidigare utredarna och deras utredningar har gjort?

Det skulle kunna innebära att det var något fel med de tidigare utredarna och de tidigare utredningarna.

Skulle man som medarbetare eller underkonsult på socialtjänsten våga vända upp och ner på de tidigare utredningarna och få ett resultat som skulle gå emot de tidigare utredningarna? Det vill säga att föräldrar som tidigare motarbetats i flera år, barn som omhändertagits och flyttats runt till flera familjehem och inte fått komma hem ... de föräldrarna skulle efter år plötsligt vara bra och barnen ska få komma hem till dem.

Om man gör så innebär det indirekt en kritik av de kollegor som gjorde de tidigare utredningarna, av de chefer som godkänt dem, frånvaron av kvalitetsarbete hos denna socialtjänst och kritik mot den. Kanske innebär det en även en kritik mot de kommunpolitiker som är ledamöter i kommunens socialnämnd och som godkänt de tidigare utredningarna som rättssäkra.

För att detta ska vara möjligt så måste det vara högt i tak hos socialtjänsten.

Men så verkar det inte vara. I olika artiklar i media avslöjas det motsatta, se i Aftonbladets insändare "Bryt tystnaden kring socialtjänstens kris" med underrubriken "Socialarbetare: Den som påtalar brister kallas illojal och uppmanas att byta jobb"⁴⁰.

En felaktig lojalitet: Sådana tidningsrubriker kan förstås som att det ofta

⁴⁰ Se <https://www.aftonbladet.se/debatt/article/9324615.ab>

finns en lojalitet med kollegor, arbetsgivare och med socialtjänsten. Speciellt gentemot socialtjänsten som uppdragsgivare för alla de underkonsulter, akutboende och utredningshem som gör utredningar för dem. Och för de familjehemmen och hem för vård och boende (kallat HVB-hem). Om de inte ställer in sig i socialtjänstens led så riskerar de sin framtida beläggning.

Men toleransen är lägre än så:

Socialtjänsten kan systematiskt motarbeta föräldrar: För ofta sker även något annat. Inte bara i själva utredningen motarbetas en eller båda föräldrarna utan även efter den kan föräldrar systematiskt motarbetas av socialtjänsten. Speciellt om föräldrarna motsätter sig socialtjänstens rättsosäkra utredningar och beslut för att på godtyckliga grunder förlora sin nära och goda relation till sina barn.

Du har i den anonymiserade utredningen läst hur pappan hängs ut för att ha vägrat komma till ett intervju-möte och hur det påstås vara belägg för hur pappan sätter sitt egna behov före barnets behov samt sett hur han ifrågasätts och mamman inte har några brister alls.

Detta systematiska motarbetande kan alltså ske inte bara i själva utredningen utan kan även ske efteråt, är vår erfarenhet.

Socialtjänstemännen kontaktar förskolepersonal, skolpersonal, psykologer och läkare och får dem att ställa upp för "barnets bästa" och skriva intyg som stödjer socialtjänstens uppfattning.

Ett exempel är hur de får en psykolog att intyga att ett barn behöver en viss form av psykologiskt stöd och att detta finns på familjehemmet. Det framgår inte hur psykologen vet att

barnet har detta behov eller hur psykologen vet att familjehemmet har dessa kompetenser (det var ingen kompetens som det behövdes utbildning för). Men låt oss anta att det stämmer. Detta skedde i en hemtagningsutredning, det vill säga de biologiska föräldrarna vill att de tvångsomhändertagna barnen ska komma hem och socialtjänsten ska göra en hemtagningsutredning för att se om det går.

Men borde inte denna psykologs uppdrag från socialtjänsten då ha varit att konstatera om barnet hade ett speciellt behov och sedan att undersöka om det i första hand kunde tillgodoses hos de biologiska föräldrarna och därefter i fosterhemmet?

Och om inte de biologiska föräldrarna kunde det, så borde uppdraget ha handlat om att även undersöka vad som skulle krävas för att utbilda och stödja de biologiska föräldrarna (det vill säga att frigöra deras resurser).

Alternativt borde inte psykologen ha undrat över varför hen inte skulle undersöka detta för de biologiska föräldrarna också?

Här finns troligtvis en dold mekanism. Många utredningshem, stödpersoner och så vidare som ofta anlitas av socialtjänsten, skulle troligen inte få fler uppdrag om de var kritiska mot socialtjänstens dolda förväntan på stöd för den uppfattning de driver.

I Dagens Nyheters stora serieavslöjande om socialtjänsten som rättvisans demoner skriver Maciej Zaremba:

"Svårt att tro, men under de tjugo månader som ärendet pågick har ingen på socialen talat med Ellen. De visste inte hur hon mädde, hur

hon hade det hos mamma. Hela deras energi tycks ha gått åt att bevisa att den ena föräldern var en fara för sitt barn.

För det ändamålet fyllde de sin utredning med halvsanningar, löst tyckande och rent skvaller. ... de till och med smusslade undan vittnesmål som talade för föräldrarnas oskuld. ... De gick längre än så. De försökte tysta detta vittne.”⁴¹

På sådana sätt kan socialtjänsten systematiskt motarbeta de som inte stämmer överens med socialtjänstemännens egna övertygelser.

Vi i ideella föreningen Barnets bästa har bara uppmärksammat problematiken en tid och med begränsade resurser. Experten Bo Edvardsson som forskat på detta sedan 1980-talet ser ett värre mönster. Han kallar detta inte för systematisk motarbetande utan gå längre och kallar det för ”förföljande” och även ”förföljande strategier”. Det verkar inte otroligt. Se hans sajt med förteckning över hans trettioåriga forskning, research och granskningar av just socialtjänstens utredningar och sök där efter ordet ”förföljande”⁴².

Hjärtlösheten - uttryck för en destruktiv organisationskultur: När vi läst dessa utredningar och vi börjar skönja det här svart- och vitmålandet som det inte finns något stöd för, så börjar vi undra: Hur kan detta vara barnets bästa? Hur kan detta lösa konflikter och inte förvärra dem?

Snart är det som att man för sitt inre ser de trauman utredningarna kommer innebära för barnen och dess ena eller båda föräldrar samt hur det

nog kan komma att bli som ett hemskt livstidsstraff för dem alla.

Läsningen liksom slår mot en. Inte längre enbart intellektuellt utan även känslomässigt. Man stannar upp, blir illa berörd och behöver dra efter andan. Det händer att det är svårt att fortsätta. Man behöver ta en paus.

Man undrar: Kan dessa utredare verkligen vilja detta barns väl? Vilja dessa föräldrars väl? För det är svårt att uppfatta det som bara inslag av inkompetens gällande utredningsmetodik. Det måste till en illvilja och en hjärtlöshet för att förvrida informationen så.

För många gånger så behövs det inte vetenskapliga utredningsmetoder utan det räcker med förnuft för att förstå det orimliga och hur utredningen kommer att få ett barns liv och dess ena eller dess båda föräldrars liv att kapsejsa. Att se hur socialtjänsten förvandlar faktiskt skvaller till sakligt belagd information – det om att mamman i den anonymiserade utredningen en gång säger sig ha varit med om att en gång ha träffat barnet ute med pappan och att barnet inte reagerat på henne. Utifrån detta menar utredarna att barnet har lärt sig att inte visa glädje över att träffa mamman ute. De och andra exempel är det svårt att värja sig ifrån. Det känns hjärtlöst av dessa akademiska socionomer.

Då ska man också veta att i utbildningen till socionom så ingår just att lära sig hur viktigt trygghet och anknytning är för barnet bästa. Socionomerna om några är utbildade i detta.

⁴¹ Se www.dn.se/kultur-noje/kulturdebatt/dar-for-forsvann-ellens-pappa/

⁴² Se www.vetenskapligutredningsmetodik.nu och sök efter ordet ”förföljande”. Det finns hela 21 artiklar om detta.

Att ofta stötta på en sådan hjärtlös-
het tyder på något som är allvarligt
fel i myndigheten socialtjänstens or-
ganisationskultur.

En egendomligt låg intellektuell nivå:

Tidigare hände det att vi i ideella för-
eningen Barnets bästa följde med
föräldrar som bisittare ⁴³ och stöd
samt för att förklara sådant som de
har svårt att förklara. Egendomligt är
den ofta låga intellektuella nivån vi
möts utav.

Pappan i den anonymiserade utred-
ningen skrev med vår hjälp iordning
ett brev till utredarna angående ut-
redningens rättsosäkerhet. De sva-
rade att allt var korrekt. Då skrev
han ett brev till deras chef. Hen sva-
rade att allt var korrekt. Då skrev
pappan med vår hjälp till chefens
chef. Hen ordnade ett möte med pap-
pan tillsammans med utredarna dit
vi följde med och spelade in vad som
sades.

Huvudutredaren börjar då mötet
med att säga:

*"...analysen är en sammantagen be-
dömning av den fakta som har fram-
kommit"*

När vi i mötet kommer till mammas
påstående i utredningen:

*"Mamman berättar om ett tillfälle
då hon sprungit på barnet ute un-
der pappans vecka och att hon då
reagerat på att barnet knappt vå-
gade gå fram till henne."*

Detta återger sedan utredarna som
ett belagt sakförhållande i sin analys
och bedömning:

*"Barnet har genom den situation
barnet befinner sig i lärt sig att det*

*inte alltid är tillåtet att visa hur bar-
net känner. Ett exempel på detta är
att barnet har känt sig tvunget att
hålla tillbaka glädjen över att ha
träffat mamman ute när det är pap-
pans vecka, då barnet inte känner
att det är tillåtet att visa att barnet
saknar mamman."*

När vi frågar om vad de har gjort för
att få fram sakliga belägg för detta
påstående och dess tolkning, då de
utgår ifrån det som ett sakligt belagt
förhållande både i sin analys och för
sin bedömning, så svarar utredarna
att det har de inte alls gjort. Varför?
Jo:

*"Vi måste tro på det mamman säger
... det antar vi är sant" ⁴⁴ .*

Idag undervisas och förstår till och
med högstadiel elever att vad någon
påstår utan att preciseras tillräckligt,
utan källkritik och utan att motpar-
ten fått replikera, inte är tillförlitligt.

Men inte de två utredarna och deras
chef. Efter mötet kommer de att ge
ett skriftligt svar: Utredningen var
korrekt.

Trots att det flera gånger under mö-
tet framkom hur utredarna aldrig
hade belägg för någonting och så vi-
dare, och trots att de hade tid att till-
sammans reflektera över vad vi kun-
nat påvisa som orimligheter, så är
allt korrekt enligt utredarna och dess
chef.

Är det inte en ynkligt låg intellektuell
nivå för dessa akademiker som har
ensamrätt i att utreda för barnets
bästa?

⁴³ Vi har slutat följa med föräldrar på det här sättet. Det är meningslöst. Vi måste istället skapa en opinion. Kom med och hjälp till!

⁴⁴ Det här är väl dokumenterat och den dubbade ljudinspelningen spelas upp i denna videopresentation av ordföranden för ideella föreningen Barnets bästa. Spola fram till sjätte minuten:
<https://youtu.be/rOEpIkJMHk>

Ett annat övertydligt och mer neutralt exempel: Som vanligt fick föräldern utredningen till påseende och för kommentarer efter att dess analys och bedömning var gjord (istället för innan analys och bedömning som är ett måste). I följbrevet stod att hens svar skulle vara inlämnat senast måndagen den 14 april. Förälderns mejlkommentar till utredningen skickades in denna måndag den 14 april klockan 16:17.

Då svarade utredaren direkt att det var för sent. Varför? Jo, utredningen hade godkänts redan klockan 15:00.

När vi försökte förklara det orimliga i det för dem, så var vi till slut tvungna att använda denna liknelse: Om en deklaration ska vara inne till den 12 maj så har man fram till klockan 23.59 på sig att lämna in den. Inte en minut senare. Likadant måste det då vara för denna förälder försökte vi förklara. Bara hens svar inkom senast klockan 23.59 så måste det var acceptabelt (detta är regeln om inte klockslag angivits). Men nej, det kunde utredaren inte förstå. Till slut fick vi kontakt med ansvarig enhetschef. Inte ens hen kunde förstå det resonemanget. De hade godkänt utredningen. Punkt.

Dessa människor har akademisk utbildning och förstår säkert det uppenbart orimliga och den låga intellektuella nivån, om de själva skulle utsattas för det. Men inte när de agerar som socionomer inom socialtjänsten på samhällets uppdrag för barnets bästa. Det verkar så dumt, det verkar så orimligt men det är vår upprepade erfarenhet.

Det talar för att något är allvarligt fel inom socialtjänsten. Det talar för en destruktiv organisationskultur. Det är som om socialtjänstemännen är:

Felfria. Är de Gudar?

Efter att ha ställt upp alternativa tolkningshypoteser och falsifierat dem i vår förening så blir vår tolkning av de många utredningarna vi granskat och den interaktion vi haft med socialtjänsten, att detta rimligtvis måste handla om en destruktiv organisationskultur. En destruktiv organisationskultur där man som socionomer i praktiken på något egendomligt sätt ser sig själva som någon slags allvetande och felfria gudar. De behöver inte förklara logiska brister, de har bara rätt.

Däremot är de ofta artiga – för just ”bemötande” verkar socionomer ha utbildats mycket i. Sedan kan de utan samvetsbetänkligheter söndra och härska. Eller som John Lennon uttryckte det ”Smile as you kill” och som många föräldrar tyvärr känner igen sig i.

I statens vanvårdsutredning från 2011⁴⁵ framkom hur socialtjänsten istället för att stödja de barn som vanvårdades på fosterhem och äntligen vågade säga ifrån om vanvården, så skedde motsatsen. Även om barnen nu växt till sig och äntligen förstod och vågade berätta för vuxna de trodde skulle bry sig om dem - ja till och med berätta för dem om hur de sexuellt utnyttjades av sina fosterhemsföräldrar – så faktiskt lärer sig dåtidens socialtjänstemän med fosterhemsföräldrarna och polisanmälde barnen.

⁴⁵ Se <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2011/09/sou-201161/>

Flera personer har redogjort för den desperation som de kände när de berättade och inte blev trodda. Katarina är en av dem. Hennes berättelse innehåller grova sexuella övergrepp som begicks av fosterfadern under flera år. När hon polisanmälde våldtäkterna vid 15 års ålder slutade det med att socialtjänsten anmälde henne för förtal:

"Fostermor klagade hos socialen att jag för med lögn. Då kom socialen till mig och sedan gjorde de en anmälan till polisen. Även socialen sa att jag skulle sluta ljuga. I stället för att bli trodd om våldtäkterna blev jag anklagad för förtal av socialen. [...] Det är aldrig någon som pratat med mig. Det står bara hur dåligt min fostermor mår. Man lyssnade bara på de vuxna. Det står ingenstans något om mig, bara att jag ljugar och hittar på." *Ur referat person 472, kvinna född på 1960-talet, samiskt ursprung.*

Statens vanvårdsutredning kunde år 2011 slå fast att över 250 000 barn som hade tvångsomhändertagits till barnhem, hade vanvårdats. När barnen till slut vågade säga ifrån om vanvården kunde de anmälas för förtal av dåtidens socialtjänst, se utdrag ovan (där vi gjort understrykningarna). Vi i ideella föreningen Barnets bästa tvivlar på att socialtjänsten kommit till rätta med den destruktiva organisationskulturens mekanismer som fanns då. För vi skräms av hur barn och föräldrar utan grund systematiskt kan motarbetas än idag. Trots att tjänstemännen rimligen måste förstå det orätta.

Komplexa mekanismer kan skapa en destruktiv organisationskultur – då såväl som idag

Det var inte så att dåtidens socialtjänst var avsiktligt destruktivt organiserad. Snarare att komplexa mekanismer bidrog till att skapa en destruktiv organisationskultur där resultatet bland annat blev att över 250 000 barn över hela Sverige som vårdades på fosterhem vanvårdades. Överallt i vårt land fanns motsvarigheten till dagens socialtjänst och de kom var och en att bidra till att så många barn vanvårdades.

När så många utredningar är så rättsosäkra, osakliga, partiska och rättsotrygga. När det skett ända sedan den nuvarande socialtjänstlagen antogs 1982 och fram till idag. När det skett och sker på så många olika kommuners socialtjänster utan koordinering ... så är det troligt att gemensamma och komplexa mekanismer som bidrar till att denna destruktiva organisationskultur uppstått och fortlever.

Saknar disciplinen socialt arbete verklighetskontakt med vetenskaplighet?

Socialstyrelsen har 2015 publicerat boken **"Metodstöd för barns behov i centrum"**⁴⁶ – för det idag dominerande dokumentationshjälpmedlet inom socialtjänsten, Barns behov i centrum (BBIC). Orsaken är att många socionomer uppfattar att de behöver just en sådan för BBIC (som internt ofta verkar uttolkas som Bara Blanketter I Centrum). Boken har utarbetats av en utredare och filosofie doktor i folkhälsovetenskap samt av

utredarna Katarina Munier som arbetar på Socialstyrelsen och Cristina Dahlberg som är regional utvecklingsledare i Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) för social omsorg och stöd. Utifrån förordet verkar de ha varit med om att utveckla BBIC. Boken motiveras så här i förordet "Metodstödet ger konkret stöd och hjälp i det dagliga arbetet". Så här kan det se ut:

Utbildning

[Här kan allmän information om området som är relevant dokumenteras. Det kan exempelvis vara vilken skola och klass barnet går i, lärarens namn och hur länge barnet har gått på aktuell skola.]

Barnets uppfattning

[Här kan beskrivas vad barnet tycker om skolan utifrån viktiga aspekter.]

Vårdnadshavarnas uppfattning

[Här kan beskrivas hur föräldrarna ser på barnets utbildning, utifrån viktiga aspekter.]

Referenspersoners uppfattning

[Om någon annan person har vidtalats om barnets utbildning, exempelvis en kontaktfamilj eller släkting, kan deras syn dokumenteras här.]

Sakkunnigas uppfattning

[Här ger de som är sakkunniga inom området sin syn, exempelvis barnets lärare. Här kan även refereras till inkomna handlingar om barnets skolgång.]

Socialtjänstens iakttagelser

[Slutligen kan handläggaren själv bidra med information. Observera att det i så fall är fråga om iakttagelser i relation till området, inte någon egen uppfattning. Det kan exempelvis röra sig om att handläggaren har uppmärksammat att barnet har svårt att läsa.]

Läs själv ovan. Det är som om man bara frågar de berörda människorna så får man reda på sanningen och skriver in den på rätt ställe.

Men ingenstans finns information om svårigheter som all vetenskap

känner till ända in i märken: Svårigheterna med att samla in och skapa information, hantera felkällor, analysera och bedöma den på sakliga och opartiska sätt.

⁴⁶ Se <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2015/2015-10-8>

Ingenstans finns information om vilka utredningsmetoder som visat sig otillförlitliga (som att tro på att en person talar sanning och att inte tro på en annan).

Detta behövs då så mycket av informationen för att inte säga nästan all information i utredningar för barnets bästa, är subjektiv. Där ofta enbart någons ord står mot någon annans ord – hur utreda rättssäkert då? Som när en förälder stämt den andra för att få ensam vårdnad. Som när människor kan ha dolda behov eller vara fördomsfulla. Som när ett barn kan ha påverkats eller komma att påverkas av en utredare som inte förstår hur lätt barn kan låta sig påverkas.

Finurligt med e-böcker i PDF-filformat är att man kan söka igenom dem och se om ord finns och slipper förlita sig på ett felande mänskligt öga för så stora textmängder. Söker man i "Metodstöd för barns behov i centrum" på dessa nyckelord eller ord som källkritik, alternativa tolkningshypoteser, falsifiering och så vidare så får man ... inga träffar alls.

Ingenstans finns information om de vetenskapliga utredningsmetoder som förklarar HUR man samlar in denna information för att leva upp till kraven på rättssäkerhet och rättstrygghet.

Detta är alltså helt frånvarande i en bok som påstår sig utgöra metodstöd för det kanske mesta verktyg dessa utredare har: Barns behov i centrum, BBIC.

Dessutom så skriver författarna sedan att man kan använda Barns behov i centrum som beslutsstöd. Men vet de ens vad ett beslutsstöd är? Se

vår bok där BBIC belyses och just vad ett beslutsstöd är, förklaras ⁴⁷.

Är inte det ett uttryck för att hela professionen och de runt omkring den kan vara frikopplade från det som knyter alla andra vetenskapliga kunskapsområden samman, den vetenskapliga och sakliga grunden?

Tyvärr nämns här otillräckligt om socialtjänstens ansvar för att frigöra människors resurser. Detta som var en väsentlig skillnad när den nya socialtjänstlagen togs fram och senare antogs 1982.

Den verkar också hänga samman med många socionomer som gått vidare inom yrket för att bli professorer och doktorer. För de olika myndigheter som ska granska socialtjänsten hittar få fel. I till exempel Uppdrag Gransknings reportage "Mardrömmen" ⁴⁸ som avslöjar uppenbara allvarliga fel (se vårt förord) så hittar socialstyrelsen inga fel alls.

Intressant är att Socialstyrelsen kan gå ut i media och avslöja att åldersbestämning av ensamkommande flyktingbarn som görs genom tandröntgen och handledsröntgen är godtycklig och rättsosäker. För de sätten har inget vetenskapligt stöd. Däremot har magnetröntgen av knäleder tillräcklig vetenskaplig evidens för att det ska vara en rättssäker åldersbestämning. Här finns en stark förståelse men det rör ett annat kunskapsområde. Kan orsaken till detta vara just att området "socialt arbete" har djupt otillräcklig förankring med vetenskapens kärna? Kan det också råda vattentäta skott på socialstyrelsen mellan dem?

⁴⁷ Se från sidan 9 i [http://www.barnets-basta.org/wp-content/uploads/Barnets_basta-](http://www.barnets-basta.org/wp-content/uploads/Barnets_basta-Om_grundläggande_rattssaker_utredningsmetodik-utgl.pdf)

[Om_grundläggande_rattssaker_utredningsmetodik-utgl.pdf](http://www.barnets-basta.org/wp-content/uploads/Barnets_basta-Om_grundläggande_rattssaker_utredningsmetodik-utgl.pdf)

⁴⁸ Se <https://youtu.be/ZeZfTX6kTJU>

Socionomers avsaknad av civilkurage - istället försvaras det oetiska

Avslöjandet om de 250 000 vanvårdade fosterhemsbarnen kom inte från de tidigare socialtjänstemännen utan från de vanvårdade själva.

Idag är det drabbade individer och föreningar som till exempel Autism- och Aspergerförbundet, spridda individer och grupper som vi i ideella föreningen Barnets bästa som uppmärksammar socialtjänstens rättssäkerhet.

Istället för att socionomer står upp för drabbade barn och deras föräldrar så kan de istället oetiskt och oriktigt baktala det hemska:

När Dagens nyheters stora avslöjande "Socialtjänsten rättvisans demoner" som skrivits av Maciej Zaremba, publicerades, så kunde man på SVT opinion läsa

*"Artiklarna tar upp ett svårt dilemma som socialtjänsten har att hantera; rättssäkerhet för vuxna KONTRA barns behov av skydd"*⁴⁹.

Med detta debattinlägg avfärdades de hemska och allvarliga händelser som Dagens Nyheter kunde avslöja. Detta av Akademikerförbundet SSR som organiserar majoriteten av socionomerna, genom Titti Fränkel och Camilla Sköld.

Men rättssäkerheten är – även för ett barn - ett oeftergivligt grundlagskrav för socialtjänsten och det kan inte finnas någon motsättning mellan rättssäkerhet och barns behov av skydd. Ett "kontra" är ett uttryck för en djup okunskap. Värt att veta kan vara att ungefär motsvarande artikel först hade publicerats på akademikerförbundets hemsida innan. Hade

denna kunskap varit större bland de fackanslutna socionomerna så hade de troligen sagt ifrån. Men inte. Vi fick ett motinlägg publicerat på SVT Opinion men fick aldrig något svar. Att inte bemöta kritik verkar vara en regel.

Deras debattinlägg är så fel det kan bli. Även om det kommer från den socialpolitiska chefen Titti Fränkel och utvecklingschefen Camilla Sköld på Akademikerförbundet SSR.

Istället för att ta åt sig av alla hemskheter och den mycket allvarliga kritiken som Dagens Nyheters stora avslöjande presenterade, så slås den bort så förmätet. Likadan är vår erfarenhet och du har nyss läst hur pappans och de riktiga ifrågasättandena slogs bort.

Detta att inte bemöta kritik är även ett uttryck för en destruktiv organisationskultur. Men även för att socionomerna kommer undan utan vidare. Det gör inget att de har fel.

Jämför dessa socionomers beteende med läkarna som protesterar mot att använda utredningsmetoder som inte har tillräckligt vetenskapligt stöd för att anses rättssäkra för att åldersbestämma ensamkommande flyktingbarn. De läkarna hade civilkurage och stod upp för sin yrkeskårs integritet, för rättssäkerhet och för barnets bästa.

Var är de akademiska socionomernas yrkesheder, kunskap, etik och civilkurage? Och månande om barnets bästa?

⁴⁹ Se <http://www.svt.se/opinion/article2928229.svt> Det är vi som fetat och gjort ordet "kontra" versalt.

Slagsida hos Inspektionen för vård och omsorg IVO

Dessa socionomer verkar arbeta i en miljö där rättssäkerhet, utredningsmetoder som har vetenskapligt stöd och vad som är barnets bästa godtyckligt får bestämmas av dem själva.

Dessa socionomer får här godtyckligt göra angrepp och ingrepp i människors rätt till privatliv och familjeliv och kränka dem.

Det berättas att många tidigare socialtjänstemän rekryteras till Inspektionen för vård och omsorg, IVO, som ska granska socialtjänsten. Hur går det då?

Lika lite som dessa socionomer värnade rättssäkerhet och vetenskaplig utredningsmetodik på socialtjänsten, lika lite kommer de att göra det hos Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Det är till och med så att socionomer som agerar inte bara fel utan till och med så rättsosäkert att de anmärks på av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) faktiskt anställs hos IVO. Ett exempel här är att en socionom som säkerställde att ett vittne som kunde bekräfta att socialtjänsten hade fel förhindrades att yttra sig, rekryterades till IVO. Trots att IVO kände till detta. Även detta belystes i Dagens Nyheters avslöjande om socialtjänsten som rättvisans demoner⁵⁰.

Saknar psykologin också kontakt med vetenskapens krav på saklighet och opartiskhet?

Vid framtagandet av Barns behov i centrum, BBIC, har även många psykologer deltagit. Det framkommer av böckerna om BBICs olika förord.

I det som har avslöjats kring Thomas Quick så verkar även psykologin ignorera många av vetenskapens grunder. Och vad vi kan se i de 24 utredningar vi granskat så är det många psykologer som skriver osakliga och partiska omdömen - som skedde det på beställning av socialtjänstens utredare där dessa psykologer okritiskt ställer in sig i ledet. Här använder de sin kompetens och pondus för att motverka barnets bästa och rättssäkerheten (vi återgav ett exempel tidigare).

Saknar även psykologidisciplinen en tillräckligt stark koppling till etik, saklighet, opartiskhet, rättssäkerhet och vetenskaplighet? Och yrkesheder så att de står upp emot rättsosäkerhet och sådant som inte är för barnets bästa?

Var är juristerna, advokaterna, domarna och forskarna inom juridik?

Det har i alla de utredningar som vi har granskat, varit lätt att se att de varit rättsosäkra. För är det inte så att du nu efter att ha läst denna bok, själv som amatörutredare kommer se problem som de vi påvisat? Som: Var är det källkritiska förhållningssättet? Har man accepterat subjektiva påståenden som fakta? Har yttranden styrkts? Har systematisk replikering skett? Genomför man en konsekvensanalys? Letar man fel eller är utredningen inriktad på barnets bästa? Är verkligen analysen och bedömningen rimlig? Och så vidare.

Yrkesgruppen jurister, advokater, domare och forskare inom juridik är nog de som har en överlägsen utbildning om vad som är rättssäkert och inte. Och om underlag är sakligt och opartiskt eller inte.

Om vi som amatörutredare kan upptäcka det rättsosäkra då borde väl

⁵⁰ Se <http://www.dn.se/kultur-noje/kulturdebatt/darfor-forsvann-ellens-pappa/>

yrken som jurister, advokater och domare och forskare inom juridik lätt kunna avslöja dessa rättsosäkra utredningarna?

Men mycket få är de advokater som protesterar över utredningars rättsosäkerhet. Desto fler verkar istället utgå ifrån vad som framkommer i utredningarna, trots att det borde vara lätt för dem att inse att det är osaklig och partisk information. Ja, en del advokater verkar snarare använda sig av de rättsosäkra utredningarna för att smutskasta den andra föräldern/föräldrarna på oetiska sätt. Kanske kan en del av dem tjäna mer pengar genom att göra det och vrida upp motsättningarna för barnet och föräldrarna i vårdnadstvister? Inte behöver de leva med konsekvenserna av sina handlingar heller. Kanske kan yrkesetiken anpassas?

Självva den juridiska processen ska också innebära just en prövning av den information som läggs fram. Oavsett om advokaterna använder de rättsosäkra utredningarna eller inte, så har domarna och nämndemännen ett självständigt ansvar för att pröva utredningarnas rättssäkerhet.

Vår erfarenhet är att det är ännu färre domare som protesterar. Istället verkar de påfallande ofta döma utifrån socialtjänstens rättsosäkra utredningar. Det gäller speciellt vid tvångsomhändertagande av barn trots att ingreppet där är ofta är så mycket större än vid vårdnadstvister och den juridiska processen så mycket kortare.

Om inte domarna kräver rättssäkra utredningar för barnets bästa som dessutom är inriktade på att frigöra människors resurser, så fallerar ett viktigt moment i vårt samhälle. För

domare är den sista utposten som borde uppmärksamma de rättsosäkra utredningarna för barnets bästa och på det sättet förhindra att detta kan fortskrida.

Forskare inom juridikens disciplin verkar inte heller uppmärksamma rättsosäkerheten, även när den är lätt att uppmärksamma.

Bo Edvardsson, expert på utredningsmetodik har publicerat två kortare promemorior om tankefel vid utredningsarbete i fallet Thomas Quick. Läser man dem, inser man vad enbart grundläggande kännedom om vetenskaplig utredningsmetodik lätt skulle uppenbarat (De är inte långa – sex och tre sidor – och väl värda en genomläsning ⁵¹).

Vad är det som saknas både kunskapsdisciplinen juridik såväl som advokatyrtet och domarkåren?

Finns här en kollektiv och kanske samhällelig blindhet, som ett Thomas Quick-syndrom?

I detta fall en blindhet över barnets bästa och alla barns och människors rätt att inte godtyckligt angripas eller få ingrepp i sina privatliv och familjeliv. Något de istället borde ha fått lagens skydd för. För så lyder de mänskliga rättigheternas 12e artikel och barnkonventionens 16e artikel.

Tjänstemannaansvar – hur då?

En polis som misshandlat en värlös sätter sitt yrkesliv på spel. En utredare på socialtjänsten som nära nog ödelägger en familj riskerar ... nästan ingenting.

För våra tillsynsmyndigheter menar nämligen att i motsats till exempelvis

⁵¹ Sök efter "Thomas Quick" eller för den delen även "Olle Möller" på <http://vetenskapligutredningsmetodik.nu/>

poliser, ansvarar inte socialsekreterare för sina beslut. Ansvaret anses ligga högre upp, hos "nämnden" ⁵².

Detta är något få uppmärksammar enligt vår erfarenhet. Är det rätt? Motsvarar det en rimlig rättsordning? Är det så urvattnat ett tjänstemannaansvar ska vara? Vi tvivlar starkt på att majoriteten av oss samhällsmedborgare vill det.

Varför sker inga sådana förändringar för tjänstemannaansvaret?

Istället: I protokoll från Inspektionen för vård och omsorg eller från Justitieombudsmannen så skriver de ofta just att det är nämnden som har gjort si eller så och kanske brustit i sitt ansvar. Vilken nämnd? Jo:

Var är de ansvarstagande politikerna?
Vem tror du enligt lagen har det yttersta ansvaret för socialtjänsten?

Socialstyrelsen? Socialdepartementet? Nej. Socialtjänsten är nämligen en kommunal myndighet. Därmed är det varje kommuns kommunfullmäktige som har det yttersta ansvaret. Det framkommer av socialtjänstlagen. De har ofta delegerat det ansvaret till socialnämnden.

Till socialnämnden nomineras kommunpolitiker. De är ofta fritidspolitiker, det vill säga tiden de kan lägga ned på detta får de ofta ta av sin fritid. Det är en allvarlig begränsning för att kunna ta ett så viktigt ansvar.

Tror du de har någon speciell utbildning för detta oerhörda ansvar? Nej. I bästa fall kan de få några få timmars introduktion när de blir utsedda. Vem tror du utbildar dem då?

Just det: Socialtjänsten. Av den research vi fått fram så har dessa kommunpolitiker inte ens vetskap om att de faktiskt har det yttersta ansvaret för socialtjänsten.

Vill du se ett tydligt och avslöjande exempel, så titta på Uppdrag Gransknings avslöjande Mardrömmen. Den finns på Youtube (se fotnot ⁵³). De intervjuar socialnämndens ordförande som är den som ska fatta och har fattat ett självständigt beslut om att tvångsomhänderta barnen som Tv-reportaget visar att det inte finns något underlag för. Journalisten frågar ordföranden upprepat på vilka grunder detta självständiga beslut är taget. Det får du fråga tjänstemännen om svarar ordföranden varje gång. På frågan om ordföranden hade kunnat kontrollera trovärdigheten i informationen, så vet han inte det. Han har ingen aning.

De som enligt lagen har det yttersta ansvaret för socialtjänsten har nog sällan kännedom om sitt "yttersta ansvar". Hur illa är inte det?

Men den avgörande styrningen av socialtjänsten kommer nog huvudsakligen genom socionomutbildningen och av Socialstyrelsen som utfärdar råd och ibland tvingande riktlinjer.

Därtill kommer något problematiskt: Socialtjänstlagen är en ramlag. Det innebär att det är svårt att stämma en kommuns socialtjänst för att de inte följer den. Dessutom den stora sannolikheten att man får betala kommunens rättegångskostnader. Det gör att kommunpolitikernas yttersta ansvar för att socialtjänsten gör rättssäkra utredningar är oerhört

⁵² Med "nämnden" syftas ofta på varje kommuns socialnämnd.

⁵³ Se Uppdrag Gransknings avslöjande Mardrömmen. Spola fram till 35 minuten och se fram till den 40e minuten. Du får se just att den politiker som har det yttersta ansvaret inte alls

är införstådd med vad det innebär, inte är införstådd med hur han kan undersöka om underlaget är tillförlitligt eller inte. Utan helt går socialtjänstemännens ärenden. Här är länken: <https://youtu.be/ZeZfTX6kTJU>

mycket större och viktigare för barnets bästa och för att föräldrar inte godtyckligt ska kränkas i sina mänskliga rättigheter till privat- och familjeliv.

Om man är kommunpolitiker i socialnämnden och har det yttersta ansvaret för socialtjänsten, hur ska man då kunna ta det ansvaret? Om man inte ens känner till det? Om man ännu mindre har utbildning om detta? Om den helt otillräckliga utbildning man får kommer från dem man ska styra över (kanske fyra timmar som mest)? Om socialtjänsten knappt verkar känna till rättssäkerhet och vetenskaplig utredningsmetodik – hur ska de då kunna utbilda dessa fritidspolitiker i detta? Om man ska utöva sitt ansvar på fritiden och knappt få betalt för det ... hur ska man då kunna ta sitt yttersta ansvar?

Tyvärr blir det svårt att ta det ansvaret.

Så tillsammans med ett tjänstemannaansvar som sällan fungerar och hur tillsynsmyndigheterna (nu Inspektionen för vård och omsorg – tidigare Socialstyrelsen och Justitieombudsmannen) sedan urvattnar det ansvaret, så riskerar socialtjänstemännen i praktiken ingenting alls om de ödelägger barns och vuxnas liv.

Vi har uppvaktat just en kommuns socialnämnd och dess ledamöter. Till vårt första möte kom tre stycken av dem och vi fick höra hur konstruktiva och kunniga vi i ideella föreningen Barnets bästa var. De tre politikerna lovade att ta våra frågor vidare till socialnämnden. Ett år senare hade inget hänt. Till nästa möte med oss vägrade de komma. Och vägrade förklara sig.

Vid de få tillfällen vi har fått att prata med några av kommunpolitikerna

och vi frågar om de inte har reagerat på medias allvarliga avslöjanden så svarar de "Men det var ju inte i vår kommun". Det var ett dåligt argument. Men det intressanta är att när vi har underlag för detta i just denna kommunpolitikers kommun så försvinner dialogen trots det.

Så trots att vi har granskat de 24 utredningarna, trots att vi har dokumenterat allt detta väl, trots att vi är konstruktiva, så går det inte att få till en dialog med våra politiker av alla partifärger.

Är inte det som ett tecken på hur även politiken fjärrat sig från vanliga människor och politikerna har blivit som ett etablissemang? Ingen gruppleddare verkar tycka det är allvarligt heller oavsett partifärg (även Sverigedemokraterna finns representerade i kommunfullmäktige).

Sammanfattning

Det finns mycket som tyder på en destruktiv organisationskultur hos socialtjänsten.

En viktig orsak verkar vara att kunskapsdisciplinen socialt arbete verkar ha en mycket otillräcklig förankring i vetenskapens grundläggande och nödvändiga metoder och vad rättssäkerhet innebär.

En annan viktig orsak är att så verkar det även vara för kunskapsdiscipliner som psykologi och juridik.

Kanske är frånvaron av vetenskaplig utredningsmetodik stor även i övriga samhället som när Försäkringskassan ogiltigförklarar läkarutlåtanden och dömer människor att inte få stöd enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Vi förnimmar liknande signaler från psykiatri (Thomas Quick är ett alarmerande exempel) och till och med

från hur djurskyddslagen kan användas ⁵⁴. Svenska domare verkar sakna tillräckliga färdigheter när det gäller bevisprövning, skriver den tidigare rådmannen Bo Severin ⁵⁵.

Och kanske saknas en förståelse för ansvaret för rättssäkerhet hos alldeles för många offentliga tjänstemän?

Inga-Britt Ahlenius berättade i en intervju hur hon som nyanställd stats-tjänsteman fick en flera veckor lång utbildning i det speciella ansvar hon och hennes kollegor hade som offentligt anställda.

⁵⁴ Se <http://www.vk.se/2086060/atalad-djuragare-friades-i-tingsratt>

⁵⁵ Se <http://www.dagensjuridik.se/2017/09/for-farlig-bevisprovning-i-domstolarna-gav-radmannen-inspiration-till-boken-paraplyet#comment-84157>

Ett livstidsstraff och en av Sveriges största rättsskandaler

Socialtjänsten gör en rättsosäker utredning. Det kan ha olika resultat. Barn som borde skiljas från sina föräldrar eller familjehem som vanvårdar dem, skiljs inte åt. Eller så skiljs barn utan grund från en eller båda sina föräldrar, sina mor- och farföräldrar och andra nära anhöriga. Barnen får lida. Är inte det ett av de värsta livstidsstraffen som ett civiliserat samhälle kan utdöma? Till oskyldiga.

Det finns mycket mänskligt lidande.

I delar av världen kan mänskligt lidande bero på naturkatastrofer i form av torka, översvämningar, orkaner och så vidare. De senaste åren vet vi att de har ökat i intensitet på grund av oss människor och vårt icke-ekologiska levnadssätt.

Mänskligt lidande kan också bero på att vi inte har kunskap för att lindra lidandet som för många allvarliga sjukdomar.

Alternativt att vi inte har tillräckligt med ekonomiska resurser att satsa så att de kan lösas.

Eller att vi urholkat sociala skyddsnät så att människor faller mellan maskorna och blir fördärvade.

Men när socialtjänsten gör rättsosäkra utredningar som saknar inriktning på att vilja hjälpa människor och som inte är för barnets bästa, är det hemskt. Dessa rättsosäkra utredningar är inget som skedde för länge sedan när vi inte

visste bättre. De är inget som sker med människor som inte har den utbildning de med nutida normer borde ha. Nej, Socialstyrelsen har slagit fast att man måste vara utbildad socionom för att få göra utredningar för barnets bästa. Socialtjänsten har ett lagstadgat kvalitetssystem. Socialtjänsten granskas av Socialstyrelsen, av Justitieombudsmannen och av Inspektionen för vård och omsorg. Deras utredningar borde juridiskt granskas i varje domstolsförhandling ... men mycket få verkar upptäcka den rättsosäkerhet vi i ideella föreningen Barnets bästa ständigt upptäcker.

Under 2016 skedde drygt 6 000 vårdnadsutredningar av socialtjänsten och drygt 11 000 barn var omhändertagna/tvångsomhändertagna.

Våra skattepengar betalar inte bara dessa utredningar, domstolarna som oftast okritiskt följer socialtjänstens rekommendationer, utan även familjehem eller hem för vård och boende, som kan kosta upp till 2 000 kronor dygnet⁵⁶ (det blir runt 60 000 kronor i månaden och över en halv miljon om året). Så här finns det resurser.

Vår research visar att socionomutbildningarna otillräckligt/inte alls utbildar i vetenskaplig utredningsmetodik och rättssäkerhet. Vår research av Socialstyrelsens publicerade föreskrifter, riktlinjer och råd, avslöjar att de inte på något sätt säkerställer rättssäkra barnutredningar utan tvärtom underlättar godtyckliga sådana.

Var lär sig dessa socionomer att göra rättssäkra barnutredningar då?

Socialtjänstens oförmåga bekräftas av att det finns ovanligt mycket vetenskapligt underlag om att deras utredningssätt inte är rättssäkra.

Att inte skilja barn från föräldrar eller familjehem som utsätter dem för vanvård, psykiskt och/eller fysiskt våld, kanske sexuella övergrepp, bara för att socialtjänsten gör en rättsosäker utredning – hur ska det förstås?

Eller att tvärtom skilja barn från en eller båda sina föräldrar, sina mor- och/eller farföräldrar, sin släkt, bara för att socialtjänsten gör en rättsosäker utredning – hur ska det förstås?

Livstidsstraff i ett civiliserat samhälle

Detta tål att upprepas: Är det inte ett av de värsta livstidsstraff som ett civiliserat samhälle kan utdöma?

Dessutom för oskyldiga barn, föräldrar, mor- och farföräldrar och andra nära anhöriga?

En av Sveriges största rättsskandaler

Socialtjänstens rättsosäkra barnutredningar och besluten som baserats på dem, har pågått enligt vetenskapen sedan 1982 då vi fick nuvarande socialtjänstlag fram till idag.

Om vi avrundar siffrorna innan nedåt och säger att 10 000 barn drabbats varje år samt lägger till drabbade föräldrar, mor- och farföräldrar, från 1982 till idag (över 30 år) så blir det flera hundratusentals drabbade. Därmed är detta en av Sveriges största rättsskandaler/rättsövergrepp.

Dessa två aspekter kommer vi att utveckla i boken som just nu har arbetstiteln: De oansvarigt ansvariga för barnets bästa.

⁵⁶ Se till exempel "Hem – ett reportage om Sofia Rapp Johansson och om samhällets omhändertagande av barn" av Tinni Ernsjö Rappe. ISBN 978-91-0-013426-6.

Hur det skulle kunna vara

Kommer du ihåg de mänskliga rättigheternas artikel 12: *"Ingen får utsättas för godtyckligt ingripande i fråga om privatliv, familj, hem ... och inte heller för angrepp på sin heder eller sitt anseende. Var och en har rätt till lagens skydd mot sådana ingripanden och angrepp"*. Barnkonventionens 16e artikel är så gott som identisk förutom att "ingen" skrivits om till "inget barn" och så vidare.

Vi tycker att det är en bra utgångspunkt för hur det bör fungera och skulle kunna vara. Vi utgår från ett liknande scenario som det anonymiserade fallet du läst om men säger nu att det är pappan som agerar slagträförälder och gör godtyckliga ingrepp i barnets rätt att älska och växa upp med båda sina föräldrar. Pappan som förhindrar barnets rätt till identitet, det vill säga att få influeras av båda sina föräldrar, deras respektive släkt och så vidare.

Så vi tänker oss att pappan använder barnet som slagträ. Pappan stämmer mamman för att få ensam vårdnad. Pappan gör grundlösa polisanmälningar, saboterar umgänget, och begär ensam vårdnad. Tingsrätten kallar till ett första möte, en så kallad muntlig förberedelse.

Mamman har varit upprörd och ledsen över de grundlösa polisanmälningarna, det saboterade umgänget och de kränkande argumenten i pappans stämning om ensam vårdnad. Men mamman känner sig lugn och har sett fram emot den muntliga förberedelsen. Framför allt ser hon fram emot att vårdnadsutredningen senare ska komma att genomföras (vi ska strax berätta varför). Hon har inte ens brytt sig om att skaffa en advokat utan företräder sig själv i tingsrätten. För hon är säker på att hon är en bra mamma och vet att

även om hon ibland inte är en perfekt förälder (för vem är inte det) så är hon en bra mamma. Hon vet att det är pappan som driver konflikten, tänker hon. Hon blir lite nervös när hon pratar inför domstolen. Men mamman litar på rättvisan. Pappan gör ett godtyckligt angrepp på deras gemensamma barn och hennes rätt till privatliv och familjeliv. Mamman är övertygad om att detta kommer att upptäckas och både barnet och hennes rätt kommer försvaras - hon kommer att få lagens skydd för detta. Så tänker mamman.

När socialtjänsten senare gör sin vårdnadsutredning på uppdrag av domstolen och använder minst de åtta utredningsmetoder korrekt och de sex utredningsfaserna, så upptäcker de på saklig och opartisk grund att det inte finns någon grund för att mamman är en dålig förälder. Tvärtom. Visst har hon gjort en del saker som inte var bra men det gör alla föräldrar och de sakerna sker så sällan att det inte är något problem. Istället blir det på sakliga grunder uppenbart att samarbetsproblemen skapas i grunden av pappan. Även pappan är en i grunden bra förälder och har historiskt precis som mamman gjort dåliga saker då och då, men det är för sällan för att det ska vara ett problem

Men de grundlösa polisanmälningarna, det grundlösa sabotaget av umgänget, och att utifrån dem ansöka om ensam vårdnad, visar på något allvarligt. Pappan vill utan grund hindra barnet att leva och växa upp med båda sina föräldrar. Det är oklart vad skälen är men det är inte barnets bästa. Dessutom visar det sig att pappan både omedvetet och medvetet försöker påverka barnet till att ta avstånd från sin mamma.

Eftersom socialtjänsten också arbetar aktivt med att frigöra människors resurser, så kontaktar de pappan, innan de skickar in den så gott som klara utredningen till tingsrätten.

De berättar vad de har fått fram. Pappan protesterar först men när socialtjänsten med precision kan avslöja honom, blir han tyst. Han inser att han är avslöjad. Kanske är han till och med en så kallad psykopat/narcissist - så han känner ingen ånger.

Socialtjänsten berättar att om de nu skulle fortsätta så måste deras bedömning och rekommendation till tingsrätten bli att pappan ska fränkännas vårdnaden av det gemensamma barnet och bara få ett litet umgänge med det gemensamma barnet. För pappan har redan i och med de grundade polisanmälningarna, umgängessabotaget samt stämningen om ensam vårdnad visat hur oansvarig han är och hur lite han bryr sig om barnets bästa. Dessutom är risken med ett växelvist umgänge att pappan kommer att fortsätta att negativt påverka det gemensamma barnet.

Men socialtjänsten berättar att de kan se andra och bättre alternativ. De berättar för pappan att något måste vara allvarligt fel men hans faderskärlek, när hans upprördhet med sitt barns mamma tillåter honom att ta ut det på deras gemensamma barn. Barnet är oskyldigt och har inget i de vuxnas konflikt att göra.

Då berättar socialtjänsten att de gärna arbetar med att frigöra människors resurser. Socialtjänsten berättar att de har goda kontakter med kognitiva beteendeterapeuter som arbetat med föräldrar som kränkt sina barns rätt att älska och leva med båda sina föräldrar och använda barnen som slagträ.

De föreslår att pappan omedelbart ska återkalla sin stämning om ensam vårdnad, be mamman om ursäkt och påbörja en kognitiv beteendeterapi om detta. Socialtjänsten kommer att betala en del av arvudet men kravet är att denna förälder går ett halvt år.

Dessutom måste pappan omedelbart sluta sabotera umgänget och istället direkt börja samarbeta. Socialtjänsten erbjuder sig att ha möten för detta, dels för att säkerställa att samarbetet blir av, dels för att kontrollera att det inte blir en läpparnas bekännelse för pappan.

Mötena kommer först att ske ofta, som en gång i veckan, sedan varannan vecka, därefter en gång i månaden, en gång i kvartalet och en gång om året under några år. För socialtjänsten kommer att följa upp att samarbetet fungerar kring barnet och att ingen använder barnet som slagträ någonsin mer. Om det sker så kommer socialtjänsten själva att göra en orosanmälan, att själva utreda situationen och i värsta fall se till att mamman får ensam vårdnad och att barnet får en trygg uppväxt.

Pappan inser att det inte finns någon flyktväg. Han återkallar stämningen om ensam vårdnad, börjar i terapin och börjar samarbeta.

Några år senare känner han takksamhet till socialtjänsten. För att de såg hans oerhörda destruktivitet. Han, en vanlig pappa som upprört kunde klaga på andra, visade sig ha egenskaper värre än de flesta han klagade över. Han kunde faktiskt utnyttja sitt eget barn för sina egna förorättade känslor. Hade socialtjänsten inte stoppat honom, så skulle han ha ordnat något som skulle kunna vara som det värsta livstidsstraff han som förälder skulle kunna utdöma; Hans barns rätt till att växa upp med, leva med och älska både sin mamma och

pappa skulle ha förnekats barnet. Likaså skulle han ha förnekat sitt barns mamma det motsvarande.

Tack vare socialtjänsten skedde inte det. Tack vare den kognitiva beteendeterapin har han också vuxit som människa. Tack vare socialtjänsten har han också vuxit som samhällsmedborgare. Även han är en liten kugge i ett stort samhällsmaskineri som har ett ansvar. Även han kan kränka de mänskliga rättigheterna eller bidra till att de upprätthålls. Han tänker på att socialtjänsten verkligen hjälpte honom – vad var det nu de kallade det? Jo, att frigöra människors resurser.

Att mamman kände sig trygg med rättvisan var för att hon hört talas om att förut var det riskabelt om ens före detta stämde en för att få ensam vårdnad om det gemensamma barnet. Man tvingades skaffa en advokat som kostade en mindre förmögenhet och det kunde trots det sluta med konflikter, orosanmälningar, juridiska tvister som varade i många år.

Men nu vet alla att om man skiljer sig så är man chanslös om man inte ser till att samarbetet kring ens barn flyter smidigt och att man ser till att barnet växer upp med den härliga känslan att barnets kärlek till båda sina föräldrar fått blomma (bara att mamma och pappa numera inte bor tillsammans).

Mamman i exemplet liksom många andra visste om att samhället skulle skydda alla människor mot angrepp och ingrepp i ens privatliv och familjeliv. Det var därför hon inte hade brytt sig om att skaffa en advokat. Tydligt var det numera knappt

några vårdnadstvister sedan de ideella organisationerna fått till förändringarna.

Jämför detta med hur det är nu

Tänk dig att alla kände till hur socialtjänsten genom sina rättssäkra utredningar kommer att avslöja alla oegentligheter och styra upp så att det verkligen blev barnets bästa? Att alla skulle känna att alla socialtjänster faktiskt genomför rättssäkra utredningar utifrån vetenskaplig utredningsmetodik och även börjar arbeta med att frigöra människors resurser.

Då skulle ett rykte börja gå i samhället just om att man måste samarbeta och om inte så kommer man att bli avslöjad. Det skulle innebära att kostnaderna för vårdnadstvister minskas drastiskt. Mycket färre utredningar för socialtjänsten – deras överbelastning skulle minska. Utredarna skulle känna att de verkligen hjälper barn och föräldrar i liknande vårdnadstvister. Istället för att stjälpa dem.

Idag kan det som i det här anonymiserade exemplet finnas flera utredningar per barn och flera juridiska stämningar per barn. Det överbelastar socialtjänsterna och är kostsamt. Det överbelastar domstolarna och är kostsamt. Det kostar försäkringsbolagen.

Det innebär lidande för barn och för båda föräldrarna – de kommer inte loss ur detta destruktiva.

Det är indirekta kostnader såsom all tid som måste läggas ned, tid för oro.

Det kan innebära sjukdomar, sjukskrivningar, läkemedel och sjukhusvistelse. Det kan innebära ohälsa. Ja, till och med självmord⁵⁷.

⁵⁷ Se <http://socialmedicinsktidskrift.se/index.php/smt/article/download/1178/970>

Det kan innebära att barnen som vuxna förlorar en nära kontakt till båda sina föräldrar. Den ena föräldern kommer kanske ha en dålig relation till sitt vuxna barn, till dess livspartner, till barnbarnen. När man

som förälder blir gammal kanske ens barn inte tar hand om en.

Varför? Jo, bara för att socialtjänsten inte kan göra rättssäkra utredningar för barnets bästa med hjälp av vetenskaplig utredningsmetodik.

Barnets bästa-kollen

Alla utredningar vi har kommit över och de vi ögnat, de vi läst om i media och de experter som Bo Edvardsson och Leonard Ngaosuwan granskat (totalt över 400 stycken), har varit godtyckliga, så gott som aldrig inriktade på att hjälpa (att frigöra människors resurser) eller för barnets bästa.

Därför kommer vi i ideella föreningen Barnets bästa att ta fram och publicera **Barnets bästa-kollen** för att föräldrar, mor- och farföräldrar, samt förhoppningsvis ansvariga kommunpolitiker, jurister, advokater, domare, journalister ska kunna granska socialtjänstens utredningar för barnets bästa.

Vi utgår från de åtta vetenskapliga utredningsmetoder och de sex utredningsfaser som är grundläggande och nödvändiga. För utan dem är det omöjligt för en utredning att vara rättssäker, inriktad på att hjälpa människor och för barnets bästa (se Bo Edvardssons inledande förtydligande i boken).

Håll utkik på vår webbplats.

Sammanfattning

Vår grundlag slår fast:

1. Att den offentliga makten utövas under lagarna.
- Det vill säga ingen tjänsteman och ingen politiker får agera i motsats till dem.
2. Att den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.
3. Att verka för personlig och ekonomisk välfärd.
4. Att verka för social omsorg och trygghet och för goda förutsättningar för god hälsa.
5. Att verka för en god miljö för nuvarande och kommande generationer.
6. Att värna den enskildes privatliv och familjeliv.
7. Att barns rätt tas till vara.
8. Att iaktta saklighet och opartiskhet (*synonymer till "iaktta" är åtlyda, efterleva. Detta kallas objektivitetskravet av jurister*).

Krav på rättssäkerhet innebär:

9. Att det ska finnas en **företsägbarhet**, man ska veta vad det är för handlingar som inte är tillåtna så att man kan undvika dem.
10. Att myndighetsutövande (socialtjänsten är en myndighet) ska ske **transparent**.

11. Barnet är oskyldigt och för det i synnerhet och för föräldrar i allmänhet, ska **oskyldighetspresumptionen** gälla överlag.
Det vill säga samhället har ansvaret för att visa på att de misssköt sig - de ska inte behöva bevisa sin oskuld.

De mänskliga rättigheterna, Europakonventionen för mänskliga rättigheter och barnkonventionen, säger med små textvariationer detta:

12. "Ingen får utsättas för godtyckligt ingripande i fråga om privatliv, familj, hem ...

och inte heller för angrepp på sin heder eller sitt anseende.

Var och en har rätt till lagens skydd mot sådana ingripanden och angrepp".

Den här anonymiserade utredningen gör motsatsen till dessa 12 punkter.

Likaså gör alla de 24 utredningar vi i ideella föreningen Barnets bästa har granskat. Detta av den myndighet som ska värna barnets bästa.

Bo Edvardsson som har forskat, gjort research och granskat över 350 utredningar för barnets bästa sedan den nya socialtjänstlagen antogs 1982, säger att så har det varit sedan dess. För det har barn och vuxna fått lida. Är det inte dags att sätta stopp för detta nu?

Barnets bästa publikationer

Under 2017 publicerade ideella föreningen Barnets bästa olika böcker som är fristående och samtidigt hör ihop.

Boken ovan handlar om vad utredningar för barnets bästa måste leva upp till – mänskliga rättigheter, barns rättigheter, vår konstitution/grundlagar, lagar, helhetssyn och att frigöra människors resurser.

Boken ovan handlar om grundläggande utredningsmetoder som måste användas för att utredningar för barnets bästa ska vara rättssäkra, sakliga och opartiska.

Den bok du just nu läser:

Vi kommer också ta fram **"Barnets bästa-kollen"**, förhoppningsvis under våren 2018:

Våra andra kommande publikationer: Alla utredningar vi har kommit över och de vi ögnat, verkar vara godtyckliga, mycket sällan inriktade på att hjälpa (att frigöra människors resurser) eller för barnets bästa. Därför kommer vi i ideella föreningen Barnets bästa att publicera "Barnets bästa-kollen" för att föräldrar, mor- och farföräldrar, samt förhoppningsvis ansvariga kommunpolitiker, jurister, advokater, domare, journalister ska kunna granska socialtjänstens utredningar för barnets bästa.

Vi utgår från de åtta vetenskapliga utredningsmetoder och de sex utredningsfaser som är grundläggande och nödvändiga.

Håll utkik på vår webbplats. Vi hoppas kunna publicera den under våren 2018.

I den fjärde boken ovan kommer vi publicera en anonymiserad utredning där barn och deras mamma råkar illa ut i vad som först var ett barnomhändertagande och sedan blev ett tvångsomhändertagande av barnen.

På det sättet har vi täckt in både manligt/pappaperspektivet och

kvinnligt/mamma-perspektivet samt de tre olika lagarna för vilka utredningar för barnets bästa görs: Föräldrabalken, socialtjänstlagen (SoL) och lagen om vård av unga (LVU).

Vi hoppas kunna publicera den under våren 2018.

I den femte planerade boken kartlägger vi de personer vi anser vara ansvariga. Kanske kommer vi att namnge de utredare och deras chefer för de utredningar vi har anonymiserat samt andra ansvariga. Detta av olika konstruktiva skäl.

Ett skäl är för att kunna följa upp om några år. De tjänstemän som gjort det här, kommer de ha befordrats och klarat sig utan problem? Det vill säga det blir lättare för många att se om samhället har ignorerat vad de åsamkat eller om samhället utkrävt ansvar för det.

Dessutom tar vi upp om detta inte är ett livstidsstraff som vårt påstått civiliserade samhälle utdömer till oskyldiga barn, deras föräldrar och mor- och farföräldrar. Och om inte detta

är en av Sveriges största rättsskandaler. Vi hoppas kunna publicera den under våren 2019.

I den sjätte planerade boken kommer vi att presentera den samhälleliga process som vi menar måste till som vi kallar för restitution.

Restitution är ett latinskt ord med betydelser som återställande efter sjukdom, att återkalla, att återställa värdighet eller att återinsätta i sina rättigheter. Men även att återuppbygga, rätta till det förvridna. Att gottgöra/ersätta och återkalla/upphäva.

Efter andra världskriget genomfördes en restitution för att återföra och kompensera för de värden som den tyska staten tagit från dem som flytt landet.

En samhällelig process till för barn, syskon, föräldrar, styvföräldrar, mor- och farföräldrar och annan släkt som rättsosäkert drabbats. En samhällelig process för hur samhället ska ge dem ett både direkt och indirekt stöd för en hjärtlig och varaktig återför-
ening. Dessutom, hur ska samhället ge dem upprättelse? Hur ska samhället ge dem kompensation för både de kostnader, skador och det lidande de utsatts för?

Tänkt att publiceras 2019.

Om ideella föreningen Barnets bästa

Socialtjänsten utför rättsosäkra barnutredningar i vårdnadsutredningar, vid orosanmälningar för barnomhändertaganden eller tvångsomhändertaganden av barn. Även för godkännande av familjehem och hem för vård och boende, samt hemtagningsutredningar (om barn ska få komma hem till sina biologiska föräldrar).

De rättsosäkra utredningarna accepteras okritiskt av våra kommunpolitiker som enligt socialtjänstlagen har de yttersta ansvaret. De accepteras också okritiskt av advokater och domare som fattar beslut därefter.

Det rättsosäkra innebär att barn som inte borde skiljas från en eller båda sina föräldrar, sina syskon, sina mor- och farföräldrar och andra nära anhöriga, trots det skiljs utan rättssäker grund. De rättsosäkra utredningarna innebär också det omvända: att barn som borde skiljas från en eller båda sina föräldrar, inte alls skiljs, trots att det verkligen vore barnets bästa.

Det innebär att socialtjänsten istället för att bekämpa vanvård istället själv kan orsaka den.

Detta för att socialtjänsten, den myndighet som har till uppgift att värna just barnets bästa och som alla tror gör det, inte gör det. Det är mycket allvarligt.

Ideella föreningen Barnets bästa arbetar med:

- Att aktivera och organisera ett växande opinionsarbete för att

utredningar för barnets bästa ska bli rättssäkra.

- Att förena alla de som upprörs över socialtjänstens vårdnadsutredningar och de som upprörs över utredningar för omhändertaganden och tvångsomhändertaganden av barn.
- Att förena mammor/kvinnor, pappor/män, de med invandrabakgrund, de med funktionsnedsättning och mor- och farföräldrar samt även familjehemsföräldrar som alla skiljs från barn (barnbarn) på rättsosäkra grunder.
- Att kräva att samhället genomför en restitution. För barn och föräldrar behöver samhällets stöd för en varaktig och hjärtlig återförening, samt upprättelse och kompensation för de trauman de rättsosäkert utsatts för.
- Vi menar också att det bara är vi som utsatts för dessa rättsosäkra utredningar och domstolsbeslut, som kan skapa den nödvändiga förändringen. Vi måste aktivera oss och organisera oss självständigt. Bara så kan en tillräcklig förbättring ske.

Vi hoppas att du vill lära dig mer genom att läsa det material vi tar fram, stödja oss genom att bli månadsgivare (plusgiro 76 50 96-3) och aktiverar dig med oss eller tillsammans med oss i den grupp du redan är aktiv i.

Överraska dig själv. Och oss

Överraska dig själv. Och oss.

De flesta föräldrar vi träffar mår dåligt. De känner att de inte orkar ta tag i detta.

Men upptäcker strax något annat.

Att det lättar när de engagerar sig. Lär sig och bättre förstår att det inte är deras fel. Utan att socialtjänsten inte gjort rättssäkra utredningar av deras barn och dem själva. Att de

istället kan ha rätten på sin sida. Att det finns andra i samma situation.

Plötsligt vänder det.

Så överraska dig själv. Med att bestämma dig för att detta inte ska få drabba fler barn, föräldrar och mor- och farföräldrar.

Så överraska dig själv genom att lära dig mer. Börja prenumerera på vårt

nyhetsbrev. Läs våra böcker. Kan du komma på våra möten så gör det.

Starta en studiecirkel i din stad

Kan du inte komma – fundera på om du tillsammans med andra kan starta en studiecirkel i din stad? Vi har många människor i olika städer i hela Sverige som prenumererar på vårt nyhetsbrev och kan hjälpa dig knyta kontakt med dem. Eller bilda lokalgrupp.

Övrraska dig själv en gång till: Bestäm dig för att ditt barn och du ska få upprättelse. Få samhällets hjälp till en kärleksfull och varaktig återförening (vi kallar de restitution och ska skriva om det i en annan bok).

Så övrraska dig själv – från och med nu ska du försöka vända utvecklingen för ditt barn och dig.

Övrraska dig själv genom att ta dig tiden att göra **Barnets bästa-kollen** (kanske i studiecirkel med andra?). Och upptäck om ditt barns utredning verkligen var rättssäker. Eller inriktad på att stödja dig som förälder. Eller ens för barnets bästa. Det ger många en inre kraft när de inser att utredningen är precis så undermålig som de känt på sig.

Och övrraska oss med ett litet engagemang. Och övrraska oss gärna med ekonomiska bidrag. Vi har stora kostnader som inte är lätta att täcka

(tryckkostnaderna för den här boken slutar nog runt 40 000 kronor).

För vi är en ideell förening. Och vi sliter hårt på vår fritid. Visst vi kan se att denna bok inte är så stringent som vi skulle önska. Det är lätt att bli ordblind när man själv måste korrekturläsa. Men boken måste publiceras. Så då får det bli så. Hoppas du kan förlåta oss våra stavfel, meningsbyggnadsfel och liknande.

Så övrraska dig själv. Och gärna oss.

För glöm inte: Historien har visat att det bara är de utsatta som tillsammans kan skapa en förbättring. Så dela inte bara upprört på Facebook utan bli en av alla dem som tillsammans med oss ser till att våra barn och vi får en gemensam framtid. Kom med!

VARJE KRONA RÄKNAS: Vill du också glädja oss med ett ekonomiskt bidrag så är vårt plusgiro 76 50 96-3

Erik Philipson
ordförande
BARNETS BÄSTA ideell förening

Denna bok är värdefull för alla som vill få inblick i vad som krävs för att en socialtjänsts barnutredning ska uppfylla ett minimum av rättssäkerhet, saklighet & opartiskhet:

Media har avslöjat hur barn kan skiljas från en eller båda sina föräldrar **utan orsak** i vårdnadstvister och vid tvångsomhändertaganden. Varför? För att socialtjänsten inte gör rättssäkra utredningar. Istället är de osakliga och partiska.

Media har även avslöjat att barn som borde tvångsomhändertas inte tvångsomhändertas. Trots att barnen är utsatta för vanvård, våld och sexuella övergrep. Varför? För att socialtjänsten inte gör rättssäkra utredningar.

Många föräldrar protesterar över att socialtjänstens inte gör rättssäkra utredningar utan uppfattar dem som osakliga och partiska.

Trots det ovan hävdar socialtjänsten att deras utredningar är korrekta.

Vad är sant?

Nu kan du själv avgöra om socialtjänstens utredningar är rättssäkra, om de är inriktade på att stödja människor och på att ta hänsyn till barnets bästa. För det kräver våra lagar och det tror många att socialtjänsten följer i sina utredningar.

Nu kan du själv avgöra om det stämmer för i den här boken har vi anonymiserat en barnutredning som är representativ för den rättsosäkerhet som forskning, research och över 400 expertgranskade barnutredningar, funnit.

En fördel är att boken pedagogiskt visar och förklarar hur vetenskaplig utredningsmetodik är nödvändig för utredningars rättssäkerhet, saklighet och opartiskhet. Det är annars svårt att förstå.

Detta gör vi utifrån "Barnets bästa-kollen", en särskilt framtagna granskningsmetod för socialtjänstens barnutredningar som är baserad på vetenskapen inom området.

Dessutom lär du dig att själv avgöra om ett barns utredning är rättssäker eller inte med "Barnets bästa-kollen".

Boken och **Barnets bästa-kollen är en utmärkt gör-det-själv metod** för alla drabbade föräldrar, mor- och farföräldrar.

Boken är även viktig för alla kommunpolitiker som enligt lag har det yttersta ansvaret för sin kommuns socialtjänst. Förträfflig för advokater och domare i vårdnadstvister och mål om barnomhändertagande. Utomordentlig för ansvariga rikspolitiker, tjänstemän på Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och socialstyrelsen. Boken är också värdefull kurslitteratur på socionomutbildningar samt ett hjälpmedel för journalister.

BARNETS BÄSTA

ISBN 978-91-983959-3-8

Andra utgåvan

Ideell förening för behovet av rättssäkra, sakliga, opartiska och rättstrygga utredningar för barnets bästa.

För enbart med utredningsmetoder som vetenskapen funnit tillförlitliga

kan socialtjänsten göra rättssäkra utredningar för barnets bästa.

WWW.BARNETSBASTA.ORG